

V Lisci še krmarijo "nad vodo"

Zmerno zadovoljstvo v 1400-članskem kolektivu sevniške Lisce nad letošnjim poslovanjem - Lastna blagovna znamka - Novinarjem še o lastninjenju in obveščanju javnosti

SEVNICA - Navkljub še slabšim razmeram doma in v zahodni Evropi, kot so v Lisci predvidevali v svojih ocenah, pa v tem največjem sevniškem podjetju, v okviru 1400-članskem kolektivu, letos poslujejo pozitivno in nimajo težav s plačilno zmožnostjo. Lisca je v bivših jugoslovanskih republikah izgubila 35 odst. proizvodnih zmogljivosti, domači trg pa se je zmanjšal kar za 75 odst. Danes Lisca izvozi 90 odst. svojih izdelkov.

Kot so vodilni delavci Lisce seznanili predstavnike sedme sile na novinarski konferenci, ki naj bi postale redna oblika seznanjanja javnosti, je Lisca v letošnjem polletju svojim kupcem odpremlila 2.747.000 kosov pe-

rila in 518.000 kopalok. Vseh izdelkov so prodali sicer manj kot v enakem lanskem obdobju; največji padec (skoraj za petino) prodaje so

Vili Glas

zabeležili pri bluzah, medtem ko se je pri kopalokah in bluzah zmanjšalo povpraševanje skoraj za desetino. V Sloveniji so prodali za polovico manj

• V Lisci že drugo leto skušajo prodreti in najzahtevnejša zahodnoevropska tržišča s svojo blagovno znamko za kopalke (ki pa ima registracijo za celotno skupino 25) Orchidee. Letos naj bi izvozili za 25 do 28 milijonov mark izdelkov. Že v prvem polletju so prešli na enoznamensko delo v obratu Senovo, po dopustih pa tudi v Krmelju in Sevnici. Le še nekaj posameznikov v krojilnici dela v dveh izmenah. Da bi bili kos vse hujši konkurenci, skušajo v Lisci redno obnavljati strojno opremo. Letos bodo nabavili okrog 110 šivalnih strojev in druge opreme v vrednosti milijon mark.

bluz kot lani, za petino manj kopalok, 254.000 kosov prodanega perila pa pomeni natanko 9-odst. padec prodaje.

Poglavitni tuji trgi so Italija, Nem-

čija, Francija in Avstrija. Tuji kupci terjajo kratke dobavne roke in v vsem primerjajo največjega slovenskega slovenskega poizvajalca ženskega perila s konkurenco iz Češke, Poljske in Madžarske. Kot je poudaril direktor Lisce Vili Glas, imajo v podjetju veliko težav zaradi bližine območij, kjer še divja vojna, s t.i. deželnim rizikom, tudi zaradi nepoznavanja Slovenije in ker jo marsikje še istovetijo z Jugoslavijo. Precej velike težave in stroške imajo v Lisci še zavoljo tega, ker nikjer v Evropi zavarovalnice ne zavarujejo terjatev dobaviteljev Lisce, kar je v poslovnem svetu povsem običajna zadeva, skoraj zakonitost. P. PERC

Edvard Ravnikar (1907 - 1993)

Umrli je arhitekt, urbanist, profesor, akademik, umetnik, publicist, osebnost, sin slovenskega naroda. Vse našeto in morda še kaj izpuščenega lahko pišemo z veliko začetnico.

Ze njegovimi sodobniki so ugotavljali, da je pisati o njegovem delu pravzaprav pisati o "vzorih in bojih, poth in ciljih slovenske arhitekture", ki daleč presega meje naše današnje domovine.

Na razvoj tako izjemne osebnosti so že na začetku potli vplivali evropski tokovi, ki jih je občutil na (Wagnerjevem) Dunaju, kjer je začel študij arhitekture, zatem delo v Plečnikovem seminarju in nato še delo pri Le Corbusieru v Parizu. Na svoj talent je, skupaj s pridobljenim znanjem opozoril že s prvimi realizacijami svojih projektov: kostnico padlih v 1. svetovni vojni (Ljubljana, 1938), domom starostnikov na Bokalcu (Ljubljana, 1938) in Moderno galerijo (Ljubljana, 1940), ki si jih je priboril na javnem natečaju. Na javnem natečaju za regulacijsko zasnovano Ljubljano, ki ga je leta 1940 razpisala ljubljanska mestna občina, je osvojil prvo nagrado in s tem omogočil realizacijo sodobne urbanistične in napredne ideološke poglede mladih arhitektov. Žal je začeto izvedbo načrta, ki je obravnaval celovitost mestnega organizma, prekinila vojna.

Po vojni je s projektom upravne zgradbe Ljudske pravice (Ljubljana, 1958) prekinil tradicijo zvezne robne zazidave mesta in ob tem uporabil neobdelane materiale (beton, steklo) in materiale iz plastičnih mas. Vse to je vplivalo na tehnologijo gradnje in usmeritve industrije. Pri gradnji nove občinske stavbe (Kranj, 1960) se je spopadel s problemom umestitve novega objekta v staro izgrajeno okolje, kar je izzvalo nemalo strokovnih razprav. Mnogim so prav gotovo v spominu burne reakcije in strokovne razprave, še bolj pa razprave laične javnosti v medijih okoli ureditve Prešernovega trga (Ljubljana, 1984), ki še danes nima

ŠOLA V NARAVI NA DEBELEM RTIČU

DEBELI RTIČ - V tukajšnje mladinsko zdravilišče in okrevališče Rdečega križa Slovenije je pretekli ponedeljek srečno pripotovalo 139 učencev četrtil razredov sevniške osnovne šole Sava Kladnika in s podružničnih šol Loka in Studenec ter 16 vzgojiteljev oz. učiteljev. V tem prijetnem obmorskem kraju v bližini Ankarana bodo teden dni v šoli v naravi, torej do prihodnjega ponedeljka. Kot nam je povedala Marjana Kraj, pedagoški vodja letošnje šole v naravi, se sevniška šola letos šele drugo leto zapored odloča za šolo v naravi ob Jadranu. Poprej so vrsto let gostovali na sevniškem kopalnišču, kjer so se učenci v tamkajšnjih bazenih ravno tako naučili plavati kot na morju pa še ceneje je bilo to za denarnice njihovih staršev. Šola v naravi stane učenca vsak dan 20 mark v tolaški protivrednosti.

dokončne ureditve.

Sledilo je še več projektov in njihovih realizacij, ki so vse po vrsti prinašali v slovenski prostor nove ideje. Med njimi tudi mikrourbanistična postavitev sklopov stanovanjskih stolpnice (Ljubljana, 1956 - 1960), ki naj bi s svojo vertikalno določala okvir mesta oz. pomembne točke. Ali na primer zgradba Globusa (Kranj, 1969 - 1972), ki s svojo rjavečo fasado še vedno moti marsikaterega mimoidečega.

Naj osvežim spomin le z nekaj realiziranimi projekti: objekt gozdarskega inštituta (Ljubljana, 1947), študentsko naselje (Ljubljana, 1948), prirodoslovna fakulteta (Skopje, 1948), stanovanjski blok (Gorica, 1948), grobišča in spomeniki (Bloke, 1951; Begunje, Draga, 1953; Rab, 1954; Radovljica), podružnici SDK (Celje, Kranj, 1962), stanovanjsko-poslovni objekt Ferantov vrt (Ljubljana, 1964 - 1975), hotel Creina (Kranj, 1970), kompleks Kulturni dom Ivana Cankarja (Ljubljana, 1982) itd. do zadnjega, prizidka Narodni galeriji v Ljubljani, ki je še v gradnji.

Ravnikar je sodeloval na številnih natečajih (od slovenskih do mednarodnih), kjer je osvojil sedemnajst prvih nagrad. Med pomembnejšimi je urbanistična zasnova Nove Gorice (1948), ki predstavlja načrtovanje novega humanega mesta s poudarkom na organiziranju stanovanjske soseske. Realizacija prve nagrade za ureditev novega Trga revolucije (Ljubljana, 1960 - 1982) je imela večstranski vpliv na rast poslovnog-trgovskega centra v mestu kot tudi po Sloveniji še danes (npr.: Novo mesto). V tem projektu, ki je bil realiziran v daljšem obdobju, je ujeta (vsebinsko in oblikovno) ustvarjalna reprezentativnost naše družbe v polpreteklem obdobju.

Ravnikar je bil v času pedagoškega dela (1946-1980) na ljubljanski šoli za arhitekturo večkrat izvoljen za njenega predstojnika oz. namestnika. Ob tem je deloval kot redni in zaslužni profesor, član SAZU, publicist, ustanovitelj in častni član društva arhitektov, pri ustanovitvi revije Arhitekt. Za svoje delo je prejel številne nagrade in priznanja, med njimi nagrado AVNOJ.

Študentje arhitekture se ga bomo spominjali tudi po njegovi pripravljenosti, da se odzove povabilu in predava v Svobodni katedri potem, ko je že davno zapustil šolo za arhitekturo. To so bila nepozabna predavanja, ki so vnašala v življenje šole nemir že nekaj dni pred samim nastopom spoštovanega profesorja. Predavalnica je bila vedno premajhna.

Rodil se je 4. decembra 1907 v Novem mestu.

DUŠAN BLATNIK

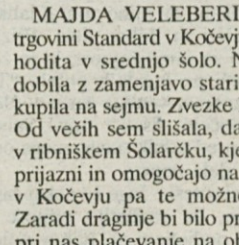
naša anketa

Malo in veliko učbenikov

Nakupovanje šolskih učbenikov tudi tokrat ni šlo brez zapletov. Precej jih manjka in nekatere bodo tiskali, ko bodo učenci že skoraj pisali prve kontrolne naloge. Knjigarnarji so računali, da bodo zaloge šolskih knjig dovolj velike, saj so imeli celo poletje mir pred starši, ki se jim ni mudilo po nakupih zaradi zamrznjenih cen teh knjig. Potem pa ti starši pridrvijo na vrat na nos h knjigotržcem in zahtevajo vse, kar bo mladež in starejša šoloobvezna generacija potrebovala pri pouku. Zmeda, ki je bila pričakovana posledica takega kampanjskega dela staršev, je bila popolna. Kolikor je niso ustvarili potrošniki na tej strani prodajnega pulta, so jo naredili knjigarnarji na oni strani, ki ponekod, na primer v Mariboru, sploh niso vedeli, da obstajata zahtevani dodatek k Zemljepisu 6 in neko uporabno navodilo zavoda za šolstvo. Niti staršem niti izdajateljem učbenikov pa ni lahko.

MOJCA SEVER, prodajalka v "Šolarčku", Ribnica: "V naši prodajalni imamo na razpolago popoln program rabljenih učbenikov in vse nove delovne zvezke. Učbenikov tako rekoč dnevno zmanjkuje in jih zato nabavljamo vsak dan, kar je drago in naporno, saj moramo ponje v Ljubljano. Učbeniki za višje razrede so dragi in je treba zanje odšteti 40 do 50 tisoč tolarjev. Za večje nakupe omogočamo plačevanje na obroke in imamo še druge popuste."

MAJDA VELEBERI, prodajalka v trgovini Standard v Kočevju: "Moja otroka hodita v srednjo šolo. Nekaj knjig sta dobila z zamenjavo starih, nekaj sta jih kupila na sejm. Zvezke kupujemo zdaj. Od večih sem slišala, da radi kupujejo v ribniškem Šolarčku, kjer so prodajalci prijazni in omogočajo nakup na obroke, v Kočevju pa te možnosti ni za vse. Zaradi dragine bi bilo priporočljivo tudi pri nas plačevanje na obroke."

JOŽICA JAKLIČ, šivilja iz Rosalnice pri Metliki: "Ob koncu minulega šolskega leta sem naročila nove šolske knjige za oba otroka v metliški knjigarni. Tako mi jih sedaj ni bilo potrebno iskati. Vendar bi bilo bolje, če bi za knjige poskrbeli v šoli, učenci pa bi plačali le obrabneno. To bi bilo veliko ceneje. Za stroške ob začetku pouka moram varčevati vse poletje, kajti poleg knjig in šolskih potrebščin moram kupiti tudi obleko in obutev."

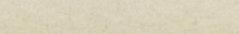
VIDA GOLOBIČ iz Gribelji: "Že cele počitnice sem se pripravljala na izdatke ob začetku šole. Knjige sem začela kupovati že v začetku avgusta, tako da sem do 1. septembra dobila vse za oba šolarja. V glavnem so knjige nove, kar za nižje razrede niti ni tako velik strošek. Kot že rečeno, sem že pripravljena na večje izdatke ob začetku šolskega leta in kar zdi se mi, da tako pač mora biti in da se starši s šolarji temu ne moremo izogniti."

ANICA PLANINC, delavka iz Krškega: "Večinoma smo naročili za šolo preko Modrega Janeza, ker se to izplača. Ceneje sicer ni, nimaš pa skrbi z iskanjem po knjigarnah. Trenutno še nimamo vseh učbenikov za 8. razred, manjkajo za angleščino in zgodovino. Za manjkajoče učbenike obljublajo v knjigarni v Brezicah, da jih bodo dobili. Če pa jih še tam ne bodo imeli, ne vem, kako bo. Mogoče se bo kaj dalo dobiti v šoli."

NATAŠA ZRINJI, transportna komercialistka v Dobovi: "Nekaj učbenikov smo že kupili. Hčerka je v srednji šoli. Kupila je nekaj rabljenih učbenikov, nekaj jih je bilo v knjigarnah, vse knjige pa sploh še niso izšle. Ne vem, ali bodo manjkajoče učbenike za hčerko dobili ali si bomo morali pomagati s fotokopiranjem. Sin je v osnovni šoli. Zanj smo kupili preko Modrega Janeza. Zvezke smo nabavili v Radečah. Papirnica ima tam dobro založeno trgovino."

URŠKA LUKŠE v Velikega Cerovca: "Res drži, da je najdražji sedmi razred. Moja mami je za najnujnejše knjige in delovne zvezke odštela dobrih 25.000 tolarjev. Ker smo vse potrebno naročili že pred koncem šolskega leta, imam danes vse potrebne knjige. Marsikaj bi lahko kupili ceneje, še posebej zvezke, ki so v nekaterih zasebnih trgovinah mnogo cenejši kot pri Mladinski knjigi. Šola je postala tako draga, da smo se morali zaradi knjig odpovedati dopustu."

TEREZIJA GORENC, gospodinja s Hrastnega pri Šentrupertu: "Za otroka mi še ni uspelo dobiti knjige za zgodovino, doslej pa sem zapravila že okrog 15.000 tolarjev. Za sina, ki je v 2. letniku kmetijske šole pa nisem še nič kupovala, ker ne vem, kaj natanko bo v resnici potreboval. Ne bi rada zapravljala denarja za kakšne delovne zvezke, v katere bodo potem morebiti enkrat ali pa še to ne kaj pisali. Take vsaj so moje oz. izkušnje mojih otrok."

ANGELA PAJK, modelarka v sevniški Lisci: "Pred 16 leti, se spominjam, je bila pri nas na šoli v Radečah zelo pohvalna praksa, namreč, da je šola kupila knjige za vse učence v razredu, ki so potem ob koncu šolskega leta plačali le obrabneno za učbenike. Zdaj imam za hčerko, ki gre v 7. razred, vse učbenike, in sicer smo si jih izmenjale tri družine. Blizu 6.300 tolarjev pa sem plačala za njene delovne zvezke, čeravno ti sploh niso dobro izkoriščeni."

V KOČEVJU GRADIJO DOM KARITAS

KOČEVJE - Temeljni kamen za dom župnijske Karitas Kočevje je 20. avgusta blagoslovil direktor škofijske Karitas Stane Kerin. Kaže, da je blagoslov pomagal, saj gradnja lepo napreduje in bo dom pod streho že 30. oktobra, popolnoma pa bo dokončan, če bo dovolj denarja, prihodnje leto. Gradnjo za zdaj financirajo Karitas iz Švice, škofijska in slovenska Karitas, pomagajo pa domačini z brezplačnim delom in drugo pomočjo. Gozdno gospodarstvo pa je podarilo les za ostrešje. Župnik Marjan Lampret je povedal, da so za pomoč zaprosili še avstrijsko in nemško Karitas. Dom zidajo na starem župnijskem dvorišču (pri vrtcu). V pritličju doma bodo prostori za zbiranje, shranjevanje in razdeljevanje hrane in oblačil za socialno ogrožene, ki jih je v Kočevju že prek 220. Ni pa še dokončno odločeno, kaj bo v zgornjih prostorih doma. Po enem izmed predlogov naj bi bili namenjeni ljudem v stiski, predvsem trpečim ženskam.

TOPOS, Tržne analize, oblikovanje, projektiranje, okoljevarstvene študije, svetovanje Dol. Toplice, d.o.o., Roška 16, 68350 Dolenjske Toplice biro: C. kom. Staneta 13a, Novo mesto tel.: (068) 21-322

Cenjene kupce obveščamo, da smo odprli prodajalno ŠPICA, trgovino s pisarniškim materialom in potrebščinami, Jerebova 4 (poleg sodišča), Novo mesto, tel.: 23-728

Prodajamo tudi: kolke, zvezke in ostale šolske potrebščine in časopise
Posebna ponudba: zvezki A4 - 88 SIT
zvezki A5 - 47 SIT
registratorji

Mariborsko pismo

Za Mariborom poletje afer in presenečenj

Orožje ni bilo edino - Kaj bo prinesla jesen?

MARIBOR - Čas poletnih počitnic in dopustov je bil v Mariboru letos tako pester in raznolik, kakor že dolgo ne. Najbolj so bili seveda Mariborčani presenečeni, ko so na mariborskem letališču odkrili 100 ton orožja in bomb. To je bil pravi šok še zlasti za prebivalce Hoč, Rač, Slivnice in drugih okoljskih krajev, ki bi lahko skupaj z orožjem in bombami zleteli v zrak, če bi po nerodnosti prišlo na letališču do eksplozije. Sicer pa, kdo si zna predstavljati eksplozijo takšne količine municije in bomb?

Mnogi Mariborčani so bili še bolj presenečeni, ko so slišali, naj bi s tem orožjem "prekupčevali" nekateri njihovi someščani. Mariborčane, ki so več ali manj vsi po malem vajeni "švercati" prek meje iz Avstrije, bi bilo lažje prepričati, da je kdo preuk meje "na črno" prinesel nekaj pušk in nabojev, le malokdo pa verjame, da so se posamezniki odločili prekupčevati s tako ogromno količino

orožja. Res pa je, da so Mariborčani že večkrat videli, kako so v preteklosti v Mariboru različne "male ribe" plačale za grehe "velikih rib". Zato se mnogi Mariborčani tudi tokrat sprašujejo, kdo je mestu pod Pohorjem podtaknil "gnilo jajce".

V letošnjem poletju pa so Mariborčani doživeli še vrsto drugih presenečenj. Tako so delavke in delavci Elektrokovine ostali brez plač, ki so si jih morali izboriti s stavkami. Številni delavci Tovarne tirnih vozil in toplotne tehnike pa so na svoje presenečenje ostali brez službe. V celotni podravski regiji je sedaj že blizu 29 tisoč brezposelnih, do konca leta pa jih bo po ocenah strokovnjakov že okoli 35 tisoč.

Mariborčane je poleti presenetila celo narava, saj je bila mestna vlada prisiljena uvesti v mestu ob Dravi in pod Pohorjem (tu je bilo desetletja vode vedno dovolj) ukrepe za varčevanje s pitno vodo, in to ravno takrat, ko je na Štajerskem deževalo. Mariborčani pa so v tem poletju doživeli poleg vseh omenjenih tudi nekaj veselih presenečenj. V starem mestnem središču, v Lentu ob Dravi, je v letošnjem juniju in juliju Narodni dom skupaj s številnimi kulturnimi ustanovami in mestnimi oblastmi organiziral tako kvalitetne poletne prireditve, da jih je vsak večer obiskalo nekaj tisoč ljudi. Prav tako so Mariborčani ob koncu poletja dobili novo garažno hišo v središču mesta. Poleg tega je zunanji minister Lojze Peterle postavil v Mariboru temeljni kamen za novi koroški most prek Drave. TOMAŽ KŠELA

ZAVAROVALNICA TILIA d.d. novo mesto

Začelo se je novo šolsko leto

Zavedamo se vseh stroškov, ki se pojavljajo v tem času, zato smo pripravili ugodno ponudbo nezgodnega zavarovanja z možnostjo izbire zavarovalne premije. Z izbiro in plačilom premije bo vaš otrok nezgodno zavarovan za primer nezgodne smrti, invalidnosti in dnevne odškodnine med šolskim letom in počitnicami, ne glede na to, kdaj in kje je nezgoda nastala. Razigrana mladost, otroška igra in smeh bodo bolj brezskrbni s sklenitvijo zavarovanja pri ZAVAROVALNICI TILIA, d.d., in tudi vaš družinski proračun bo tako manj ogrožen.

Varno pot v šolo in uspešno šolsko leto vam želi ZAVAROVALNICA TILIA!

"Vino kot hrana" na ljubljanskem vinarskem sejmu

Odprt bo do sobote - Pokušnja tisoč vzorcev

LJUBLJANA - V ponedeljek so na 5.000 kvadratnih metrih razstavnih površin ljubljanskega sejma odprli tradicionalni, zdaj že 39. mednarodni vinogradniško-vinarski sejem, ki letos poteka pod geslom "Vino kot hrana" in "Vino kot motiv za turizem". S svojimi dosežki se predstavlja 186 razstavljalcev iz 16 držav. Na sejmu so razstavljeni skoraj vsa vina, med njimi seveda tudi nagrajena, ki jih je julija ocenjevala mednarodna komisija. Gre za več kot tisoč vzorcev, ki jih bo mogoče pokušati - ob kotizaciji 600 tolarjev - tudi pod vodstvom starostre slovenskih enologov, dr. Dušana Terčelja. Novost na letošnjem sejmu bo enolog svetovalec, ki bo ves čas sejma na voljo obiskovalcem.

Obsejnejši kot prejšnja leta je tudi spored spremljajočih prireditiv. Tako je bil med dru-

● **Sejem bo odprt še do vključno sobote, 4. septembra.** Vsak dan je odprt od 10. do 20. ure, zabavišni prostor do polnoči, vstopnina znaša 400 tolarjev, dijaki, študentje, invalidi, upokojenci in napovedane skupine pa imajo polovičen popust. Slovenske železnice so uvedle za obiskovalce sejma 40-odstoten popust.

gim včeraj in predvčerajšnjim na programu organiziran obisk belokranjskih vinogradnikov, danes bo predstavitev sejma ANUGA v Koelnu, dan samostojnih hrvaških vinarjev idr., jutri bo sestanek odbora za trsničarstvo, v soboto pa bo o predelavi grozdja po lanski in letošnji suši govoril mag. Mitja Kocjančič, predstavili pa bodo tudi knjigo dr. Slavice Šikovec - oba sta dobra znanca dolenjskih vinogradnikov - ob siceršnji običajni sejmski celodnevni ponudbi.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 169 do tri mesece starih in 58 starejših prašičev. Prvih so prodali 73 po 240 do 270 tolarjev, drugih pa 27 po 180 do 210 tolarjev kilogram žive teže.

Vnovič obudili Kmetovalca

Društvo kmetijskih svetovalcev Slovenije ima lastno strokovno revijo, ki nadaljuje tradicijo

Po skoraj polstoletju, odkar je bil ukinjen Kmetovalec, "glasilo c. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega", ki je bilo dolga desetletja nadaljevalec Bleiweisovih Kmetijskih in rokodelskih novic, je list s tem naslovom spet začel izhajati. Društvo kmetijskih svetovalcev Slovenije in Kmetijska založba, d.o.o., sta te dni izdala prvo predstavitevno številko, z letom 1994 pa naj bi kot mesečnik Kmetovalec izhajal redno.

Kot že ime napoveduje, je nova strokovna revija namenjena predvsem

● **USPEH Z MNOGOCVETNO LJULJKO - Za primer, kakšen bo način predstavitve strokovnih vprašanj v Kmetovalcu, na kratko povzamemo prispevek o priporočljivi setvi mnogocvetne ljuljke po spravilu silažne koruze:**Njivo smo temeljito obdelali z dvema do tremi prehodi predsetvenika, seme mnogocvetne ljuljke sorte tetraflorum pa ročno posejali 13. septembra. Seme smo zagrebeli s predsetvenikom, in to tako, da je bila vsa teža na drobnih valjih. Nekajkrat smo na posevek spustili krave, da so steptale seme in požrle plevel. Konec zime (februarja) smo posevek pognojili s 30 m³ gnojevke na hektar, sredi maja pa smo s slabega hektarja površine pospravili osem nakladalk uvele ljuljke...

zasebnim kmetom, ki potrebujejo bolj nazorno in preprosto strokovno besedo, vendar v strokovnem pogledu

neoporečno. Na slovenskem tržišču je glede tega vrzel, saj so strokovne revije, kot je na primer Sodobno kmetijstvo, namenjene pretežno publiciranju raziskovalnih nalog stroko-

vnikov in so zato za vsakdanjo prakso manj zanimive. To potrjujejo tudi sorazmerno majhne naklade. Prva številka Kmetovalca obeta bogato in zanimivo strokovno revijo, katere uspeh pa ne bo odvisen le od uredniškega odbora in urednika Andreja Goloba, temveč od vseh stotin slovenskih kmetijskih svetovalcev, ki naj bi sodelovali v njej.

In še to: posamezna številka Kmetovalca stane 300 tolarjev (za naročnike 250 tolarjev), letna naročnina 3000 tolarjev, naslov uredništva pa je: Kmetovalec, Stari trg 278, Slovenj Gradec, tel. 43-143, faks 34-100.

JESENSKI SEJEM

ŠENTRUPERT - V soboto, 4. septembra, bosta TD in KS Šentrupert na Veseli gori priredila jesenski sejem, na katerem bo naprodaj vse, od živine in pridelkov do izdelkov domače obrti in sadik.

KROMPIR PO 18 DO 22 TOLARJEV

LJUBLJANA - Kmetijske zadruge naj bi odkupovale krompir po 18 do 22 tolarjev kilogram, tako so se dogovorili na seji odbora za krompir pri Poslovnem združenju prehrane Slovenije. Ocenili so, da kljub katastrofalni suši domačega krompirja ne bi smelo primanjkovati, saj je dobro obrodil zgodnji krompir, pozne sorte pa bodo dale po oceni odbora za petino manjši pridelok, z izjemo Pomurja, kjer je na prodnatih tleh letina zmanjšana celo do 70 odst. Odbor tudi priporoča, naj bi, če bo potrebno, iz tujine uvozili krompir šele po novem letu. Kot je znano, je bil po sklepu vlade ukinjen uvoz krompirja ob koncu maja, ko se je suša že nakazovala.

TUDI PRI VAS DOMA
Od 28. avgusta na 69. kanalu.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Svarilo: v lanskih kvasovkah ni več dovolj življenja

Alkoholno vrenje belih sort grozdja

Tokrat o vrenju belega mošta. Vinogradniki kažejo v svojem znanju več "lukenj" pri izvedbi vrenja belih moštov. Zakaj?

Pri rdečih vinih se ni dejansko nič spremenila tehnologija vrenja drozge v kadeh. To, kar so nas naučili naši očetje, velja še danes. Pri belih vinih pa smo uvedli v zadnjih 20 letih v našo prakso razsluzenje in to je postavilo na glavo prakso, ki smo jo podedovali od svojih očetov. Razsluzenje je povezano z žveplanjem mošta, vajeni nismo bili priprave kvasnega nastanka pred trgatvijo in zastoji pri alkoholnem vrenju so bili neizbežni. Poleg tega so naši vinogradi sedaj bolj zastrupljeni kot so bili pred 50 leti, zato so tudi kvasovke, ki pridejo na grozdje maloštevilne in pohabljenec. Ni čudno, da se je v svetu tako razvila industrija za izdelavo kvasovk. Pred 50 leti ne bi mogla obstajati, ker ni bilo kupcev za kvasovke, saj so le-te prišle v zidnico z grozdem.

Brez kupljenih kvasovk zdaj ne gre več. Toda pazite, da vam trgovci ne bodo prodali kvasovk iz leta 1992! Čeprav delujejo suhe kvasovke na videz večno, pade njihova vitalnost na mesec približno za 5 odst. ali celo več. To pomeni, da v kvasovkah, ki so vam ostale od lani, ni dovolj življenja, če ga je sploh še kaj ostalo. Ako kupite manjšo količino kvasovk, kot je originalno pakiranje, vprašajte za datum izdelave, ki mora biti leto 1993. In kako sami pripravite burno kipeč kvasni nastavek?

Vsaj 5 dni pred trgatvijo potrgajte nekaj grozdja za kvasni nastavek. Zadoštuje 2 l mošta nastavka za 1 hl mošta ob trgatvi. Ako boste naprešali 10 hl mošta, potrebujete 20 l kvasnega

nastavka. Za to količino nabavite 5 dag suhih kvasovk. V trgovinah boste imeli na razpolago dve vrsti kvasovk, in sicer:

- saccharomyces cerevisiae in - saccharomyces bayanus.

Oboje so dobre, toda med njimi je razlika. Kvasovke bayanus so sposobne fermentirati sladkor pri zelo nizkih temperaturah in težko jih je zaustaviti. Zato tisti vinogradniki, ki so se začeli ukvarjati s poznimi trgatvami in želijo zaustaviti vrenje, predno je sladkor popolnoma prevrel, bolje, da nimajo v svoji zidnici kvasovk vrste bayanus.

Mošt, ki smo ga naprešali iz grozdja, moramo segreti vsaj do 80 C, ohladiti na 20 C in ko je ohlajen, namočimo suhe kvasovke v mlačni vodi temperature do 40 C za 20 minut in tako nabrekle zlijemo v mošt. V dveh, treh dneh bomo imeli burno kipeči mošt, ki ga zlijemo ob trgatvi v razsluzeni mošt.

Ako ne utegnemo pripravljati kvasni nastavek, ko mošt razsluzimo, stresemo suhe kvasovke v količini 5 do 10 g na hl mošta v sodu, v mlačno vodo (do 40 C) in po 15 minutah jih že moramo zlit v sod. V takem primeru moramo kupiti za 10 hl mošta najmanj 10 dag kvasovk, ker jih predhodno nič ne razmnožujemo v manjši količini mošta. Ako imamo zelo hladen mošt, pod 15 C, svetujemo še večjo količino, do 15 dag na 10 hl mošta. V primeru, da jih ne želimo namakati v mlačni vodi, ker ne želimo dodati vode v mošt, lahko kvasovke namakamo v moštu, ki ga natočimo iz sode, ki čaka na cepitev s kvasovkami. Mošt segrejemo na 30 do 40 C, kvasnice počasi stresemo vanj, namakamo do 30 minut, da lepo nabreknejo, jih zlijemo v sod in jim zaželimo "veselo rajanje". V primeru, da nam ne uspe začetek vrenja, to ugotovimo že po 3 do 4 dneh. Če se nič ne dogaja, dodamo še večjo količino kvasovk. Pri vrelnih zastojih proizvajalci kvasovk priporočajo dozo do 50 g/hl, to pomeni za 10 hl vina 1/2 kg suhih kvasovk.

mag. JULIJ NEMANIČ

RAZSTAVA GOVEJE ŽIVINE

METLIKA - Tukajšnje Govedorejsko društvo in Kmetijski zavod Ljubljana, enota Novo mesto, pripravljata za nedeljo, 5. septembra, v Mestnem logu v Metliki razstavo goveje živine rjave pasme. Gre za prvo razstavo tega društva, ki deluje šele dve leti. Pričela se bo ob 9. uri, ko bodo prignali živino. Ob 10. uri jo bodo začeli ocenjevati, uro pozneje pa bodo razglasili rezultate ter podelili priznanja in nagrade. Organizatorji obljubljajo, da bo poskrbljeno tudi za jedačo in pijačo.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Paprika v vrečah ima v Novem mestu najnižjo ceno med slovenskimi mesti. Dvajsetkilogramska vreča je v petek veljala le 1200 tolarjev, kar pomeni, da je kilogram paprike le 60 tolarjev. Paprika je v prodaji na drobno za 20 tolarjev dražja. V ponudbi je bila tudi rdeča paprika po 250 tolarjev. Ostale cene: grozdje 200, banane 80, breskve 120, hruške 70, jajca 15, kumarice za vlaganje 150, česen 400, paradiznik 100, sirček 150, smetana 400, črna redkev 100, kumare 100, korenček 80, zelje 80, rdeča pesa 100, fižol 500, krompir 50, čebula 120, domača kokoš 500 tolarjev kilogram. Pri Sadju in zelenjavi so imeli naslednje cene: endivija 170, belo grozdje 152, hruške 109, limone 121, cvetača 152, čebula 118, banane 119, jabolka 120 in orehova jedra 999 tolarjev. Pri Deladinju je paprika 65 tolarjev, banane 80, grozdje 180, hruške 180, breskve 110, nektarine 200, kumare 100, krompir 50, čebula 100, malancane 200, korenček 120, česen 350, limone 120 in slive 150 tolarjev.

Kmetijski nasveti

Z vodo in silirnimi dodatki?

Kmetje ta čas rešujejo, kar se po suši stoletja sploh rešiti da. Čeprav smo že prejšnji teden v tem koticu pisali o najnem siliranju in nevarnostih, ki jim je izpostavljeno, strokovnjaki opozarjajo še na nekatere ukrepe, s katerimi velja seznaniti predvsem živinorejce. Nanašajo se na daleč najpomembnejšo poljiščino - silažno koruzo, od katere je v mnogocem odvisen uspeh reje.

Kdaj je sploh prisilno spravilo silaže koristno oz. nujno potrebno, na to si marsikdo ne zna sam odgovoriti. Če so koruzni listi suhi manj kot do polovice, je bolje še počakati s siliranjem, saj je storž poglavitejši kot listje. Pretok hranil iz listov je resda delno prekinjen, je pa tu še koruzno steblo, ki v suši pridobiva na pomenu, in to zaradi vode in sladkorjev, ki jih vsebuje. Najbolj natančneje bi določili čas siliranja s kemično analizo, ki pa je za majhne pridelovalce - in ti so v večini - težko dosegljiva in predraga. Koruza se namreč najbolje silira, ko ima okrog 35 odst. suhe snovi. Tedaj pri siliranju ni treba dodajati vode pa tudi ne siliranih dodatkov, le siliranje mora biti opravljeno kar se da hitro, po možnosti v enem dnevu.

Ker ima prisilno dozorela koruza z uvelimi in delno posušenimi listi večji odstotek sušine, nastopi vprašanje, ali je vodo in silirane dodatke v tem primeru koristno dodajati ali ne. Na podlagi lanskim izkušenj kmetijski strokovnjaki odsvetujejo dodatke z izjemo propionske kisline in mold-zapa, saj ima koruzna masa že sama po sebi dovolj sušine in s tem hrane za mlečnokislinske bakterije.

Dodajanje vode je potrebno le tedaj, ko se silirna masa slabo tlači, pa četudi je drobno zrezana, kar je prvi pogoj za uspešno siliranje. Strokovnjaki svarijo tudi pred uporabo uree kot dušičnega dodatka silaži, predvsem tisti, ki je namenjena kravam molznicam. V nobenem primeru ne bi smeli dodajati več kot 5 kg uree na tono silaže.

Inž. M. L.

SEMINAR »IZ OBRTI V PODJETNIŠTVO«

V skladu z nedavno sprejetim Zakonom o gospodarskih družbah bodo morali tudi obrtniki, registrirani po veljavnem obrtnem zakonu, svojo dejavnost registrirati v eni izmed podjetniških oblik, ki jih predvideva nova zakonodaja. Kako se lotiti preoblikovanja? Kakšne so prednosti in kakšne so slabosti posamezne organizacijske oblike? Kaj je lažje, učinkovitejše in cenejše?

Odgovore na ta in na številna druga vprašanja predvsem s pravnega in finančnega vidika boste dobili na enodnevnem seminarju »IZ OBRTI V PODJETNIŠTVO«, ki ga v sodelovanju z LB Dolenjsko banko d.d. Novo mesto in bančnim podjetjem Real d.o.o. Novo mesto prireja Podjetniško izobraževalni center Gea College d.d. Ljubljana. Seminar bo potekal v **sredo, 15. septembra 1993, v veliki sejni sobi LB Dolenjske banke d.d., Kettejev drevored 1, Novo mesto, s pričetkom ob 9. uri.**

Program seminarja zajema:
mag. Miha Juhart, Pravna fakulteta Ljubljana
ZAKON O GOSPODARSKIH DRUŽBAH
— pogoji za ustanovitev in delovanje posameznih gospodarskih družb
Marija Ravnik, Čonto d.o.o. Škofja Loka
FINANCE, RAČUNOVODSTVO IN DAVKI
— temeljne razlike med obrtjo in podjetjem
— kaj prinašajo novi računovodski standardi?

Kotizacija za seminar znaša 100 DEM in 5% prometnega davka, preračunano v tolarstvo protivrednost po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila. Poleg predavanj so v ceno seminarja všteta tudi pisna gradiva predavateljev. Kotizacijo lahko poravnate na žiro račun številka 52100-620-107-1777-27499002-6.

Prijave sprejemamo do popolnitve skupine oz. najkasneje tri dni pred pričetkom seminarja na naslov LB Dolenjska banka d.d. Novo mesto, Kettejev drevored 1, Novo mesto, s pripisom »Za seminar iz obrti v podjetništvo« ali po telefonu 324-213 int. 220.

Vabljeni!

(068) 24-415
ZARADI VAS

HALO — ALO PIZZA!

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Kaj jesti ob diabetesu

Pravijo, da ni vzroka za preplah, saj ima sladkorno bolezen veliko ljudi, pa kljub temu živijo običajno življenje. Vendar je treba paziti, da se obolenje ne zane marja, saj se v tem primeru lahko močno maščuje. Sladkorna bolezen ali diabetes preprečuje organizmu, da bi normalno izkoristil hrano. Telesu primanjkuje hormon insulin, ki ga izloča prebavni organ trebušna slinavka. Insulin ima nalogo, da se hranilne snovi iz hrane, ki se po prebavi vskajo v kri, pravilno razporedijo po organizmu. Njegova enkratna sposobnost je, da krvni sladkor porazdeli po različnih delih telesa in tako zniža sladkor v krvi. Ko se sladkor zniža, se izločanje insulina zmanjša.

Naši možgani so življenjsko odvisni od stalnega dotoka krvnega sladkorja. Če insulina ni dovolj, se krvni sladkor trajno zveča, posledica pa je sladkorna bolezen. Normalna vrednost na tešče je pod 5,5 mmol/l. Če pa je nad 8,0 ali po obroku več kot 11,0 mmol/l, pa zanesljivo lahko govorimo o

sladkorni boleznii.

Pri vseh oblikah motenj je za uravnavo krvnega sladkorja potrebna zdrava prehrana. Manjša odstopanja od normalne vrednosti ne povzročajo nobenih večjih težav. Ko pa se krvni sladkor preveč poveča, celice zaradi peregoste krvi in drugih motenj ne morejo normalno delovati. Da se izloči iz organizma, ga ledvice začno izločati v seč. Zaradi pogostega mokrenja bolnik občuti pretirano žejo, zaradi izgube vode in energije, ki je v sladkorju, pa tudi hujša. Vse to vodi v splošno utrujenost in izčrpanost.

Sladkorna bolezen je kronično obolenje, pri kateri ima bolnik sam največjo vlogo, predvsem kar zadeva zdravo prehrano. Za zdravljenje bolniki je glavnega pomena sestava njemu dovoljenih živil. Največ pozornosti zahtevajo ogljikovi hidrati in maščobe. Zaužiti pa je treba tudi dovolj drugih sestavin, da zadostimo vsem potrebam organizma. Prehrana mora biti zdrava, uravnotežena in tudi zdravnina za sladkorno bolezen.

Ko vino razodene svoje skrivnosti

Obiščite tradicionalni vinogradniško-vinarski sejem. Tu vas bodo na vodenih degustacijah skozi stotine najplemenitejših svetovnih vin popeljali priznani enologi.

Nazdravite nagrajencem letošnjega svetovnega vinskega ocenjevanja z njimi samimi!

Za prevoz z vlakom vam Slovenske železnice nudijo 40 % sejmski popust.

39. MEDNARODNI VINOGRADNIŠKO-VINARSKI SEJEM

Od 30. 8. do 4. 9. na ljubljanskem sejmišču

VINO LJUBLJANA

LJUBLJANSKI SEJEM

Pol denarja je od varčevalcev

Trdno mesto SKB na Dolenjskem v Beli krajini in v Posavju - V dveh mesecih za 450 milijonov tolarjev kreditov - Bankomati, brž ko bodo na voljo linije - Eurocard

NOVO MESTO - Stanovanjsko komunalna banka (SKB) oz. njena novomeška poslovna enota se je trdno usidrila na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju. Poslovna enota Novo mesto ima namreč v sedmih občinah Dolenjske in Posavja 3 ekspoziure in 4 agencije, skupaj pa je zaposlenih 51 ljudi.

O zaupanju varčevalcev v to banko govori tudi podatek, da znašajo sredstva občanov kar polovico vseh sredstev novomeške poslovne enote SKB. "Na področju zbiranja sredstev občanov - gre za hranilne vloge in vezane depozite - smo v 7 mesecih dosegli celoletni plan," je povedal direktor Poslovne enote Novo mesto Karel Vardijan. "Dobro sodelujemo tudi z gospodarstvom." Tudi v dopustniškemu času so v SKB imeli dela čez glavo, ker so družbena in zasebna podjetja, obrtniki in drugi najemali toliko posojil, kot še nikoli doslej. "V dveh mesecih smo v naši poslovni enoti odobrili za več kot 450 milijonov tolarjev kreditov," je povedal

Vardijan, ki se sprašuje, ali je tak naval posledica slabše likvidnosti drugih bank ali večjega zaupanja v SKB.

Zelo dejavni so bili tudi pri odobravanju gotovinskih potrošniških

• Od včeraj delata bankomata v ekspoziuri na Novem trgu in na Glavnem trgu v Novem mestu, v kratkem pa naj bi začel delati tudi v Krškem. V Trebnjem, Brežicah, Sevnici in Metliki bo bankomate namestili brž ko jim bo PTT zagotovila linije. Kasneje naj bi bila na teh bankomati možna tudi vplačila, ne samo dvigi. Imetnikom tekočih računov ponujajo kreditno kartico Eurocard, ki jo lahko uporabljajo za plačila doma in v tujini, pripravljajo celo možnost, da bi tudi račun iz tujine lahko poravnali v tolarjih.

"Naša poslovna enota kreditira tudi gradnjo infrastrukture v občinah, na območju katerih delujemo, naj gre za PTT vode ali centrale, cestna dela, gradnjo kanalizacije, vodovoda ipd. Letos je naša poslovna enota prvič posredno sodelovala tudi pri odkupu pšenice, in sicer tako, da smo odobrili kredit velikemu zasebnemu mlinu v Dobovi. Pogovarjamo pa se tudi o možnosti financiranja odkupa grozdja v Posavju in drugih vinorodnih območjih," pravi direktor. Povečali bodo ponudbo svojih vrednostnih papirjev, vrednostnih papirjev države in tistih vrednostnih papirjev podjetij, ki kotirajo na borzi. V vseh enotah še vedno odkupujejo tudi lomljeno zlato, za kar imajo opremo in usposobljene ljudi, poleg tega bodo tudi komisijko prodajali zlatnike in srebrnike, izdane ob 400-letnici bitke pri Sisku.

A. B.

RAZSTAVA UMETNIŠKIH ODTISOV

NOVO MESTO - V Galeriji Krka je do 20. septembra možen ogled prodajne razstave art printov (umetniških odtisov ali industrijske grafike) Galerije Arteam iz Ljubljane. Razstavljeni so umetniški odtisi del sodobnih umetnikov, ki so namenjeni za opremo stanovanj in poslovnih prostorov.

ZAKLUČEK DELAVNIC - Na zaključku izkustvenih delavnic v Pionirjevem domu na Gorjancih je o pomenu takega tabora nadarjenih spregovorila psihologinja Vlasta Tomazin iz novomeške enote Zavoda za zaposlovanje. Mladi pa so povedali, da je bilo tako imenitno, da so večino noči prečuli, ker se jim je zdelo škoda čas zapravljati za spanje. (Foto: A. B.)

Nadarjeni na Gorjancih

Zoisovi študenti v izkustvenih delavnicah

GOSPODIČNA - Petnajst srednješolcev, Zoisovih študentov, se je v Pionirjevem domu pri Gospodični na Gorjancih udeležilo enotedenskega tabora nadarjenih učencev, ki sta ga organizirala novomeški Zavod za zaposlovanje in ter novomeški Klub za nadarjene učence. Letošnjemu taboru na Gorjancih so rekli izkustvene delavnice, v katerih so mladi nadarjeni dijaki - večina jih je bila iz Novega mesta, prišli pa so tudi iz drugih krajev Slovenije - pod vodstvom sociologov Bojana Puclja in Helene Smrtnik ter učitelja transcendentalne meditacije Aleša Lavriča sledili raznim ciljem. Po besedah Bojana Puclja je delo v izkustvenih delavnicah potekalo v skupinah. Mladostniki se prek različnih metod dela v skupini, kot so socialne igre, igranje vlog, simulacije, vodeni pogovori ipd, na prijeten način srečujejo z najrazličnejšimi vsebinami, ki se pojavljajo v vsakdanjem življenju. Vsa dogajanja spremljajo vsi udeleženci z izražanjem svojega doživljanja in občutij, ki spremljajo ta dogajanja. Skupaj iščejo najboljše rešitve

posamičnih problemov v odnosih z drugimi ljudmi, vrstniki, odraslimi, starši, učitelji itd. Ob tem se udeleženci izkustvenih delavnic učijo veščin, ki so potrebne za uspešno komuniciranje v skupini. "Za mlade ljudi je udeležba v izkustvenih delavnicah intenzivno raziskovalno delo. Mladostniki raziskujejo in z eksperimentiranjem globlje spoznavajo sami sebe in druge ljudi. Ob doživljanju vodene skupinske dinamike se seznanjajo z značilnostmi skupine ter metodami in tehnikami vodenja skupine, ki jih bodo v svojem življenju verjetno potrebovali," je v biltnu, ki so ga izdali ob koncu tabora, zapisal vodja delavnic Bojan Puclj. Tudi sociologinja Helena Smrtnik je prepričana, da je tabor izpolnil pričakovanja udeležencev in organizatorjev. "Mladostniki so pridobili svojevrstne izkušnje za delo v skupini, s pomočjo izkustvenega dela pa so pridobili vrsto spoznanj, ki jim bodo omogočila lažje razumevanje in premaganje najrazličnejših življenjskih situacij," pravi.

A. B.

RIBIŠKA TEKMOVANJA

NOVO MESTO - Ribiška družina Novo mesto organizira v soboto, 4. septembra, družinsko tekmovalno v lovu rib s plovcem za pionirje in mladince. Tekmovanje bo ob Krki v Kronovem, zbor pa bo ob 7. uri pri gostilni Prešeren. Prijavitelj se je moč do 3. septembra na RD Novo mesto ali po telefonu 21-251. Istega dne, se pravi v soboto, bo tudi tekmovalje za člane in članice v lovu na najtežjo ribo. Zborna mesto bo ob pol štirih popoldne pri gostilni Prešeren v Kronovem, prijave pa sprejemajo na RD do 3. septembra. V nedeljo, 5. septembra, pa bo pri Kronovem tekmovalje v lovu rib s plovcem za člane in članice. Zbor bo ob pol sedmih zjutraj pri Prešernovi gostilni, prijave sprejemajo do 3. septembra.

DR. ŠUŠTAR BO BLAGOSLOVIL ORGLE

TRŠKA GORA - V soboto, 11. septembra, in nedeljo, 12. septembra, bo pri cerkvi Marijinega rojstva na Trški gori tradicionalno slavje ob mali maši. V soboto ob 19. uri bo mašo vodil ljubljanski kanonik Melhior Golob, po maši pa bo procesija s svečami in baklami okoli cerkve. Še posebej slovesno bo pri maši v nedeljo ob 10. uri, ko bo nadškof dr. Alojzij Šuštar blagoslovil obnovljene orgle. Te so v cerkvi že od leta 1853. Postavil jih je Josip Mandlin, doma iz okolice Trebnjega. Popravilo so zaupali orgelskim delavnicam mariborske škofije, denar pa po fari in v podjetjih zbirajo prav v tem času. Ob letošnji mali maši pripravljajo še nekaj presenečenj. V "farovškem gozdu" bodo uredili nova parkirišča za 80 avtomobilov pa tudi pivske in druge stojnice bodo letos prvič preselili bližje h gozdu, da ne bodo motile bogoslužja.

ODPAD V SUHADOLU - Taka podoba se kaže na koncu Dol. Suhadola. Ob cesti, tam, kjer je bilo včasih križišče vaških poti, na kar spominja vegasta škaila, v kateri je bilo nekdanje razpelo, je nekdo navlekla tri bedne ostanke fičkov. "V Suhadolu imajo pa toliko avtomobilov, da jih stran mečejo," se je ob ta črni avtomobilski odpad po podgorsko duhovito obregnil sosed iz Gabrja. (Foto: A. B.)

DRUŽABNO SREČANJE KRAJANOV OTOČCA

OTOČEC - Vodstvo krajevne skupnosti letos prvič pripravlja srečanje krajanov. Prireditev bo v soboto, 4. septembra, proti večeru na igrišču za gasilskim domom. Krajanje se bodo med seboj pomerili v družabnih igrah, seveda pa bo poskrbljeno tudi za zabavo.

"PODGORJE", d.d., TOVARNA POHIŠTVA ŠENTJERNEJ, TRUBARJEVA CESTA 24

razpisuje na podlagi sklepa komisije podjetja z dne 15.7.1993

JAVNO DRAŽBO

za prodajo objekta v Šentjerneju, na Cesti oktobrskih žrtev 19, k.o. Šentjerneje, parc. št. 402, s stavbo in dvoriščem.

Objekt sestoji iz poslovnega lokala in stanovanja.

1. Izklicna cena znaša 80.000 DEM v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
2. Najugodnejši ponudnik plača kupnino v skladu s kupoprodajno pogodbo.
3. Javna dražba bo dne 3.9.1993 ob 8. uri v prostorih podjetja Podgorje, Šentjerneje, Trubarjeva cesta 24.
4. Davek na promet od nepremičnin, stroške overitve podpisa pogodbe in s tem v zvezi druge stroške plača kupec poleg kupnine.
5. Če kupec ne sklene pogodbe v roku 8 dni (osmih) dni po opravljeni dražbi ali ne plača kupnine pravočasno, se smatra, da je odstopil od pogodbe.
6. Vse podatke o objektu dobijo zainteresenti na sedežu podjetja (kadrovska služba), telefon (068) 42-049.
7. Objekt se prodaja v obstoječem stanju na dan dražbe.
8. Vsi zainteresenti morajo ob pristopu k javni dražbi poleg dokazila o vplačilu varščine predložiti še potrdilo o državljanstvu republike Slovenije (samo fizične osebe), predstavniki pravnih oseb pa pooblastilo pristojnega organa.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 4. septembra, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Market, Kristanova
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33,
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- Šentjerneje: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, prodajalna Vrelec
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba

V nedeljo, 5. septembra, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Glavni trg
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

JUTRI NASTOP STRAŠKE GODBE

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 3. septembra, bo imel ob 20. uri v atriju kapiteljske proštije koncert pihalni orkester "Novoles" iz Straže. Prireditev je v okviru "Novomeških polnih večerov '93" in jo tokrat ob 90-letnici novomeškega vodovoda poklanja Komunala Novo mesto.

VEČERI OB KRKI

NOVO MESTO - Ob otvoritvi prenovljenega gostišča na Loki v Novem mestu in da bi spodbudili zanimanje za Krko, pripravljajo Dolenjska turistična zveza (DTZ) od 10. do 12. septembra sklop prireditev pod naslovom Večeri ob Krki. Tako bo v petek, 10. septembra, teniško tekmovalje za pokal DTZ. Največ prireditev bo v soboto, 11. septembra, ob promenade koncerta godbe na pihala do baklade plovil na Krki.

TUDI PRI VAS DOMA
Od 28. avgusta na 69. kanalu.

TELEFONI - Čeprav smo tako nergali nad sušo, je dež z bliski in gromi vred naredil marsikomu kar precej preglavic. Tudi tistim, ki so pretekli teden hoteli iz Metlike telefonirati v Črnomelj. Nepristano se je oglašala avtomatska tajnica v zasebnem stanovanju, pa naj je bil klic v resnici namenjen komur koli že. In ko je na koncu klicatelj obupan hotel poklicati na črnomaljsko pošto in telefoniste opozoriti, da z njihovo telefonijo nekaj ni v redu, se je zopet oglašil telefon v zasebnem stanovanju. Da bi čim prej zopet posijalo sonce!

TURIZEM - Celo do Bele krajine tako mačehovska TV Slovenija se je pretekli konec tedna s polurno oddajo spomnila belokranjskega turizma. Zal šele sedaj, ko je kovanja za letos zagotovljen konec. So pa Belokranjci tudi na ta način spoznali, kaj imajo in predvsem česa nimajo za uspešno poletno turistično sezono. In če so tako lani kot letos v metliški in črnomaljski občini junija ugotavljali, da so zamudili s pripravami na prihajajočo turistično sezono, je sedaj gotovo najbolj pravi čas, da začnejo razmišljati, kako bodo naslednje poletje sprejeli goste in kaj jim bodo ponudili.

VODIČ - Če bodo Belokranjci iskali tudi kakšnega turističnega vodiča po svoji deželi, bi predlagali - naj Črnomaljši ne zamerijo - kar metliškega župana, ki se je v prej omenjeni oddaji v tej vlogi dobro odrezal. A naj tega predloga nihče ne razume kot namig, da županu iščemo službo, ker bodo najpозnejše prihodnjo pomlad občinske volitve.

Sprehod po Metliki

JUŠ MIHELČIČ, metliški vodovodni minister ter direktor Komunalnega gospodarstva, se je šel ob otvoritvi športno-rekreativnega letališča v Prilozju peljati z dvosedeznim letalom. Ko je srečno pristal na materi Zemlji, so se mu šibila kolena, iz majice, v katero je bil oblečen, pa je domala kapal znoj. "Priznam," je hitel razlagati, "bilo me je strah bolj kot vseh napovedi o letošnji suši."

MATJAZ RUS, metliški humorist številka 2, razlaga, kako je srečen, ker ne premore drugega avtomobila, kot je stari yugo. Na začetku predvsem tistih, ki se vozijo v velikih in dragih železnih konjčkih, pove: "Nikoli nisem in ne bom plačal kazni zaradi prevelike hitrosti. Poleti mi v 'škattli' ni prevroče, in kar je najpomembnejše, ni se mi treba bati, da bi mi kdo avto ukradel."

STONE KRALJ iz Gerkišev pri Metliki že dve leti zasleduje glasbenika Silvestra Mihelčiča. Nikakor ne gre za načrtno napad, ampak bi Tone rad prišel do kasete, ki mu jo je Mihelčič obljubil za nagrado v radijski oddaji Studia D. "Ko sem jaz v Metliki, je Silvo v Črnomlju, in obratno," trdi Kralj ter v isti sapi nadaljuje: "Po novem bom poskušal biti v Metliki takrat, ko bo tam tudi Silvo. Enako velja za Črnomelj."

Trebanjske iveri

STRUPI - V Iskri pravijo, da je ena izmed sestavin impregnanta za elektrolitski kondenzator tudi glikol. Kot se verjetno še marsikdo spominja, so to kemikalije nekateri avstrijski in italijanski vinogradniki dodajali vinom, da so jih "plemenitili". Česar koli pa je preveč, navadno ni najbolj priporočljivo, bodisi da je to vino, ali glikol. Le-tega še za vzorec ne bi privoščili nikomur, razen v avtomobilskem hladilniku. Le ljudi dobre volje ni nikoli preveč. Toda nekateri se nikakor ne zmorejo preobraziti v dobrovoljčke brez dodatkov maliganov oz. alkoholnih hlapov. In že se vrtimo v začaranem krogu strupov in "strupov"...

VINSKA CESTA - Šentruperška fara bo za občinski praznik tudi uradno bogatejša še za eno vinsko cesto. V soboto bodo namreč odprli posodobljeno cesto od Kamnja do Homa oz. Nebes ali, kot pravijo zlobneži, do Jurčkovega Petra. Tako imenujejo neumornega idejnega očeta te ceste Petra Brezarja, češ da mu ni bila kot najbolj odgovornemu in zaslužnemu, niti malo sveta zasebne lastnina in so bili zato razni mejniki ob trasi bolj ali manj odveč. Zdej taisti zlobneži predlagajo, naj omenjeno cesto prekrstijo v Jurčkovo pot.

ZAPORNICE - V Šentrupertu se seveda spoznajo tudi na razne drugačne zakulisne igrice. Pravijo, da je javna skrivnost, komu je šla najbolj v nos zapornica na nekdanjem kopaljšču v Bistrici pri sokolskem oz. kulturnem domu in zakaj bi nasprotna stran spet rada pregradila potok. Mladež, željna kovanja, je le drobiž v tej igri.

• Slovenec ne pozna političnih nasprotikov, pozna le politične sovražnike, ki jih je treba pokončati. (Pirjevce)

IZ NAŠIH OBČIN

Ob polletju izguba samo v Domu počitka

Preskromen delež staršev pri vzdrževanju vrtca

METLIKA - Tukajšnji izvršni svet je nedavno analiziral poslovanje zavodov, katerih ustanoviteljica je skupščina občine Metlika, ki tudi prispeva nekaj denarja za njihovo osnovno dejavnost. Največ denarja namenja iz proračuna za otroški vrtec in sicer krijejo kar 82 odst. vseh stroškov v vrtcu. IS je opozoril na zelo nizek delež, ki ga plačujejo starši, saj znaša le še 18 odst. Za ljudsko knjižnico si prizadevajo, da bi se pod njenim okriljem odvijalo tudi kulturno življenje. Sedaj zaposluje dve delavki, katerih stroške za plačo v celoti krije proračun. Za plačo pedagoških delavcev v osnovnih šolah v Metliki in Podzemlju pa zagotavlja denar republika. Občina krije le materialne stroške, prevoze otrok v šolo ter plačo za del tehničnega osebja. Dodatno so iz proračuna letos zagotovili denar za naložbe oz. investicijsko vzdrževanje v obeh šolah in metliški telovadnici. Edini zavod, ki je imel ob polletju izgubo, je bil dom počitka. Sicer pa so iz proračuna za ta zavod plačali le fakturirane oskrbne stroške za metliške občane.

LE ŠE LEPTNI POPRAVKI - Že lani so zaključili obnovitvena dela v podružnični cerkvi na Stražnjem Vrhu pri Črnomlju, ki je razglašena za kulturni spomenik, letos pa so na vrsti le še leptni popravki. Eden od njih je tudi barvanje novih lesenih stropnih kaset (na fotografiji), ki so nadomestile od vlage uničene prvotne kasete. Prav strop, narejen v začetku 17. stol., je bil povod za restavriranje sv. Nikolaja. Strop velja namreč za najbolj na jugovzhod Evrope pomaknjen lesen kaseteran strop in je eden redkih v Sloveniji. Motivi rož, sadja, ptičev in monštranc na njem so bili slikani prostoročno. (Foto: M. B.-J.)

Kompromis in razum

Ob poteku enoletnih delovnih viz za tujce

METLIKA - Oktobra bo 840 tujcem, ki so zaposleni v metliški občini, potekla enoletna delovna viza. Tako kot je nemogoče, da bi vsi ti delavci ostali v metliških službah, saj prav vsi niso nena-domestljivi, pa je nemogoče tudi, da bi prav vse do zadnjega odpustili. Jasno je, da bo potreben kompromis.

Metliška vlada se zaveda, da bo potrebno domačinom, zlasti mladim, ki iščejo prvo delo, takšnih pa je v Metliki od 404 iskalcev zaposliti kar 125, ponuditi službo. Občani namreč že sprašujejo, če na občini ne bodo storili prav ničesar za mlade domačine - med prijavitelji brezposelnih jih je do 26. leta starosti več kot polovica - da bi se imeli možnost zaposliti. Do nacionalne nestrpnosti lahko pride tudi, če bodo domačini ostali brez dela, ne le, če bodo odpustili iz služb tujce. Na srečo se občinska vlada tega dobro zaveda. Ve, da bo morala prevzeti nase del odgovornosti, če bo zaradi zaposlovanja v občini kaj narobe. Čeprav je po drugi strani res, da so podjetja tista, ki držijo v rokah škarje in platno in ki odločajo, koga bodo odpustila, koga obržala in koga na novo sprejela. Toda vlada lahko vsaj apelira na podjetja, da to naredijo čim bolj umno.

Razumljivo je, da metliška občina ne more brez vseh 840 tujih delavcev, brez nekaj od teh pa prav gotovo. Povrh tega je jasno, da mora država zagotoviti delo najprej svojim državljanom. A vseeno je vprašanje, če ocene občinskega vodstva, da takšne prilagoditve, kot jo bodo imeli za zaposlitev občani letošnjega oktobra, ne bodo imeli nikoli več, držijo. Tudi zato, ker ponekod že poskušajo manipulirati. Tako so nekatera podjetja razpisala prosta delovna mesta samo zato, ker bi rada tujcem podaljšala delovne vize. To pa je, najbolj milo rečeno, napačno razumevanje zakona.

M. BEZEK-JAKŠE

ZADRUGA BO POMAGALA

METLIKA - Tukajšnja kmetijska zadruga bo kmetom, ki jih je pri pridelavi silažne koruze prizadela suša, omogočila pod ugodnimi pogoji odkup koruze za silažo na zadrugnih njivah v Mestnem logu. Kmetje dobijo vse informacije pri Jožetu Brincu na zadrugnem posestvu v Mestnem logu, tel. 58-157.

"Bodimo ponosni na to, kar imamo!"

25 let Turističnega društva Šentrupert - Pogled v preteklost in usmeritve za prihodnost - Še letos velika za odstranitev črnih smetišč - Predsednik Bojan Brezovar

ŠENTRUPERT - "Obnovitev graščine na Veseli gori in ureditev Kmečkega muzeja ostajata naši poglobljeni nalogi. S tem bomo zaščitili eksponate v muzeju in graščino samo. Ob 25-letnici Turističnega društva (TD) Šentrupert pa bomo, po vsej verjetnosti ob slovesnem odkritju restavrirane slike sv. Ruperta, razvili svoj prapor," pravi 42-letni Bojan Brezovar, od letošnjega marca predsednik tega društva, ki letos praznuje srebrni jubilej.

Ko so se v novem vodstvu odločili, kaj naj bi delali v naslednjih letih, so se odločili, da svetu pokažejo, kaj imajo in od kod izhajajo njihove korenine. Celo nekateri krajinari še ne vedo, da je naslednje leto 950-letnica njihovega kraja, da letos mineva 600 let, odkar so celjski grofje postavili temelj današnje župnijske cerkve in zgradili obrambni tabor proti Turkom, in da je bila leta 1493, ko je bil ustanovljen novomeški Kapitelj, šentruperška fara ena najbogatejših na ozemlju današnje Slovenije, tudi po kulturnem bogstvu.

Ravnatelj šentruperške osnovne šole Jože Zupan, ki se je udomil v tej prelestni dolini, se spominja, da brez peščice zanesenjakov v Šentrupertu ne bi bilo marsičesa in tudi turističnega društva verjetno ne. Prvi namen TD je bil obuditi stare običaje in oživiti sejmje na Veseli gori. V teh krajih se je zgodaj začel beg z zemlje, vse, kar je bilo značilno za nekdanje življenje, pa je izginalo in bi po Zupanovem prepričanju izginilo, če ne bi bilo zagnanega ravnatelja šole pokojnega Bojana

Bojan Brezovar, predsednik TD Šentrupert

Preostane le še grožnja s stavko

Skoraj 300 presežnih delavcev Belta zahteva od lastnika podjetja, sklada RS za razvoj, da uresniči program presežnih delavcev in jim izplača denar - Stališče sindikatov

ČRNOMELJ - Tam, kjer je bil nekdanj črnomaljski Belt, sta danes dve podjetji, Belt in Belt-Livar. Slednji dela in je v njem zaposlenih 361 delavcev nekdanjega Belta, medtem ko je v prvem odtalo 295 delavcev, ki so doma od letošnjega aprila. Če za te delavce do konca septembra, ko jim poteče polletni odpovedni rok in torej preneha delovne razmerje v Beltu, ne bo dela, bodo morali na zavod za zaposlovanje. Takrat pa sindikat ne bo imel v rokah nobenega orodja več, da bi se boril za njihove pravice.

Pravice teh presežnih delavcev so po mnenju obeh sindikatov v Beltu in Beltu-Livarju, tako sindikata kovinske in elektro industrije kot KNSS-neodvisnosti, pa tudi po mnenju vodstev obeh Beltovih podjetij grobo kršene. Sklad Republike Slovenije, ki je lastnik podjetij, ne uresničuje programa presežnih delavcev v Beltu. Očitno so vsa opozorila in kritike naletela na gluha ušesa, zato so se pretekli teden predstavniki vseh prej omenjenih kakor tudi predstavnik območne organizacije sindikatov Bele krajine in občinskega izvršnega sveta znova sestali. Od sklada so zahtevali, da mora biti izplačevanje nadomestil plač presežnim delavcem v skladu z vročenimi sklepi in torej v višini, kot to določa kolektivna pogodba kovinske in elektro industrije. Zaradi nepravilnega obračuna nadomestil plač prejemale presežni delavci bruto 10 do 20 tisočakov manj, kot je opredeljena višina v sklepih.

Poleg tega zahtevajo pravočasno izplačilo odpravnin trajno presežnim

delavcem v skladu s sprejetim programom, in sicer v višini polovice njihove povprečne mesečne plače v zadnjih treh mesecih za vsako leto dela v podjetju. Od sklada zahtevajo tudi, naj v čim krajšem času zagotovi delo invalidom in sindikalnim zaupnikom, ki jim v Beltu po zakonu ne bo prenehalo delovno razmerje, med čakanjem na delo doma pa, da jim zagotovi nadomestilo plač. Hkrati zahtevajo, naj sklad izplača

KONJENIŠKA PRIREDITEV

METLIKA - Konjeniški klub Bele krajine organizira v nedeljo, 5. septembra, ob 13. uri v Mestnem logu v Metliki tradicionalno konjeniško prireditev. Športni konji iz Slovenije in Hrvaške se bodo pomerili v preskakovanju ovir in galopski dirki, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali tudi dirko kmečkih dvovpreg. Vabljeni!

presežnim delavcem regres za dopust za letošnje leto in da izkoristijo letni dopust. Delavcem mora sklad izplačati ali izdati tudi ustrezne listine po kolektivni pogodbi za terjatev, ki jo je sklad sicer priznal, ne pa tudi izplačal. Gre za premlado izplačane plače od lanskega avgusta ter za izplačilo regresa za leto 1992.

Sklad za razvoj je sicer "svetovall" sindikatoma, naj ga za neizplačan denar delavcem tožita. Vendar v sindikatih ne pričakuje veliko od tožbe, ki jim še vedno ostane. Predvsem pa od sklada zahtevajo denar, in to še preden poteče polletni odpovedni rok. Menijo namreč, da je to neke vrste odškodnina za odpoved delovnega razmerja in da ne gre, da bi delavci ostali brez vsake pravice.

V Beltu pričakuje odgovor ali uresničitev njihovih zahtev do 3. septembra. Če ne bodo dobili pozitivnega odgovora niti ne bo pripravljeno tako s strani sklada kot vodstev obeh podjetij, bosta oba sindikata začela s stavko. Če bo do nje res prišlo, pričakujeta pri tem tudi solidarnostno podporo delavcev Belta-Livarja.

M. BEZEK-JAKŠE

DOLENJSKI LIST

Bodo morali borci vrniti denar?

V metliški občini prejema priznavalnine 242 ljudi - 49 so jih ukinili - Zaradi neupoštevanja preužitka bi jih 12 moralo vrniti preveč izplačan denar

METLIKA - Zakon o varstvu udeležencev vojne določa, da občinski upravni organi, pristojni za zadeve borcev, najmanj vsaka tri leta po uradni dolžnosti ugotavljajo spremembe okoliščin, na osnovi katerih je bilo odločeno o priznavalnini in dodatku za potrebo in tujo pomoč. Vsako leto pa velja nova osnova za ugotavljanje pravice do priznavalnine in določanje njene višine.

Tako so v metliški občini ugotovili, da ima od letošnjega novega leta pravico do priznavalnine 242 upravičencev. Od tega se 75 prejemnikom priznavalnina zmanjša, 140 pa poveča. 27 upravičencev, ki imajo sodelovanje za cilje NOG priznано s potrdili OO ZZB Metlika, pa prejema priznavalnino po členu zakona, ki določa, da se priznavalnina ne valorizira. Ti ljudje obdržijo le pravico do priznavalnine v takšni višini, v kakršni se jim je izplačevala do 1. maja 1990, ko je bil uveljavljen ta zakon. Prav ti upravičenci prejemale tudi najnižjo priznavalnino, in sicer 327 tolarjev. Najvišjo letošnjo priznavalnino v občini - 30.790 tolarjev -

pa dobivajo tisti, ki jim priznavalnina predstavlja edini vir dohodka ali imajo priznan dodatek za potrebo in tujo pomoč. Povprečna priznavalnina je 7.400 tolarjev.

49 upravičencev so letos priznavalnino ukinili. To pa zato, ker je delež dohodka na upravičencu presegal osnovo za odmero priznavalnine. 12 med njimi je bilo takšnih, ki so, nekateri že pred nekaj leti, zemljo izročili sorodnikom in si izgovorili preužitek oz. popolno dosmrtno preskrbo. Preužitek, ki ga oceni

• Poročilo s področja varstva udeležencev vojne je nedavno obravnaval tudi metliški izvršni svet. Predvsem se je ustavil pri problemu, ki je nastal, ker borci ne morejo vrniti preveč izplačane priznavalnine. Vlada je menila, da bi morali pritožbe teh ljudi rešiti življenjsko in da od socialno ogroženih ne bi zahtevali vrnitve denarja.

soдни izvedenec, se upošteva kot redni mesečni prejemek. Vendar pa do letos ta preužitek ni bil upoštevan kot prejemek, zato so upravičenci prejemale večjo priznavalnino, kot bi jo sicer. Zato bodo morali vrniti neupravičeno prejeto priznavalnino. In

sicer gre za zneske od 43 tisoč do 283 tisoč tolarjev. Toda vsi ti udeleženci vojne so stari, bolni, z nizkimi pokojninami in brez drugega premoženja, zato je vprašanje, kako bodo mogli vrniti denar. Ne čudi torej, da so vsi vložili pritožbe zoper odločbe prvostopenjskega upravnega organa.

M. B.-J.

PEČEN VOL V NEBESIH

UKENBERK POD NEBESI - V počastitev občinskega praznika Trebnje in ob 25-letnici ustanovitve turističnega društva v Šentrupertu bo v soboto, 4. septembra, kar nekaj slovesnosti, od katerih bo osrednja ob 17. uri, ko bo v naselju Kamnje slovesna otvoritev asfaltiranega cestnega odseka bogoče vinske ceste do Nebes. Že dopoldan bo jesenski sejem na Veseli gori. Ob 10. uri bo v Nebesih šahovska simultanka velemojstra Bruna Parme. Ob 16. uri bo pri Križu v Goljku maša za dobro vinsko letino s pevci moškega pevskega zbora Tabor iz Cerknice. Po otvoritvi ceste bo družabno srečanje na Ukenberku s kresovanjem, pečenim volom, domačimi žganci in nebeško kapljico. Igral bo Ansambel Oevirk, domači harmonikarji in humorist Lojze Podboj.

KAMERA ODKRIVA - Kmet in odbornik trebanjske občinske skupščine Vinko Tomažin iz Šentruperta (na sliki pred kulturnim domom v Šentrupertu) ni edini, ki se razburja, ker ta kulturni dom propada. Odkar so dobili šentruperški mladinci dom v upravljanje, se v njem vrstijo plesi oz. razne družabne prireditve, mladi pa navkljub najboljši volji, brez izdatnejše finančne injekcije celotnega doma ne bodo mogli primerno vzdrževati. Gotovo k lepši podobi ne prispevajo niti sezonski delavci, ki jim je trebanjski obrtnik sicer postavil prikolicco ob domu, ne pa tudi stranišča. Pod domom bi lahko v potoku Bistrica znova uredili nekdanj priljubljeno kopaljšče, poleg doma pa je prostor še za urejen parkirni prostor, primernejši za avtomobile kot na šentruperškem trgu. (Foto: P. P.)

P. P.

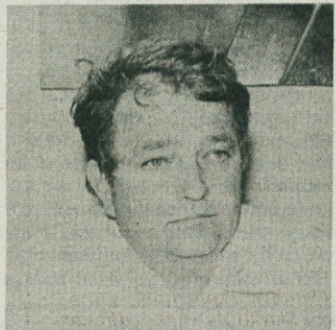
Župana ni "strah pred letenjem"

V Kočevju napovedujejo zelo vročo politično jesen - Bo septembrska seja skupščine sklepčna? - Predsednik dr. Petrovič: "Ne rečem, da bom ponudil odstop."

KOČEVJE - Nekateri menijo, da je predsednika občinske skupščine Kočevje dr. Mihaela Petroviča "strah pred letenjem". Ne gre za knjigo pisateljice Ericce Jong, s tem naslovom ampak za zahtevo nekaterih delegatov, predvsem liberalcev, da mora predsednik Petrovič odstopiti, se pravi leteti. Češ da sta funkciji predsednika občinske skupščine in direktorja Zdravstvenega doma Kočevje, ki ju opravlja, nezdravljivi.

Predsednik Petrovič pravi, da ga ni strah in da zato tudi sklicuje seje občinske skupščine, ki pa so zaradi nezadostne prisotnosti delegatov, najpogosteje družbeno-političnega zbora, nesklepčne. "Če so zainteresirani, da me vržejo, morajo priti na sejo, saj, naprimer, ni dovolj, če jaz rečem, da odstopim, ampak mora moj odstop sprejeti tudi občinska skupščina. S tem pa ne rečem, da bom ponudil odstop," pravi predsednik Petrovič.

O tem in sklicu sej družbenopolitičnega zbora (DPZ) sredi septembra ter vseh zborov občinske skupščine, ki naj bi bila teden kasneje, so razpravljali na zadnji seji občinskega predsedstva minul teden. DPZ naj bi na svoji seji sprejel tudi nekatere zadeve, ki sta jih ostala dva zbora že, predvsem proračun za letošnje spremembe občinskega statuta, preimenovalje dela Trga Zbora odposlanec in še kaj. Na skupni seji zborov

pa bodo predvidoma na dnevnem redu tudi zanimive točke, med njimi razrešitev sekretarke in imenovanje novega skupščinskega sekretarja (po dosedanjem predlogu naj bi to mesto zasedel Miloš Senčur, zdaj pa je slišati, da ne bi dobil dovolj glasov in da naj bi pripravili nov predlog), dopolnitev odloka o varstvenih pasovih vodnih virov, nekateri predpisi s področja stanovanjskih zadev pa razprava in sklepanje o odstopni izjavi oz. zahtevi po razrešitvi dveh delegatov itd.

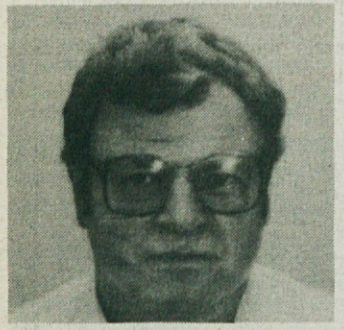
Anton Simončič

Mnogi Boštanjčani in gasilci iz Posavja so se nedavno zadnjič poslovili od Antona Simončiča, ki je s svojim dolgoletnim ljubiteljskim in poklicnim delom zlasti v gasilski organizaciji zapustil neizbrisne sledove.

Tone se je rodil leta 1938 v Boštanju kot najstarejši sin številne Simončičeve družine. Starši so Toneta vzgojili v poštenega in zavednega Slovenca. Z bratrom Stankom je v rani mladosti služboval na kmetiji v Simertu in tudi tako s trdim delom pridobil delovne navade. Zatem se je izučil za mizarja pri Kumiku, kjer je tudi nekaj časa delal, pozeje pa je predsedal v takratno sevniško Mizarstvo produktivno združenje, kjer je bil zaposlen vse do leta 1968.

Njegov izostren občutek, da je treba človeka in s trdom pridobljeno premoženje varovati pred požari in drugimi nesrečami, ga je že leta 1956 pripeljal v gasilske vrste. Postal je nižji gasilski častnik, leta 1967 pa gasilski častnik. Bil je gasilec od glave do pete, nikoli povsem zadovoljen s svojim delom. Takšna poslednost pa je bila tudi gibalno napredka za vse, ki so z njim sodelovali. Po dvehletnem delu v poklicni gasilski brigadi v Ljubljani je kromal svoje znanje in strokovnost s pridobitvijo čina višji gasilski častnik. Od leta 1968 do 1976 je bil poveljnik sevniške občinske gasilske zveze in bil v tem času poveljnik ter eden izmed ustanoviteljev gasilskega sklada za požarno varnost v občini.

V GD Boštanj je bil Simončič tajnik, kronist društva, letos pa je znova prevzel funkcijo poveljnika društva. Imel je veliko uresničljivih idej in izreden smisel za organiziranost gasil-

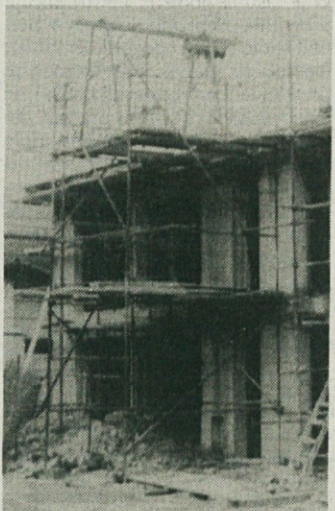
ske dejavnosti, za red in disciplino. Ničesar ni rad prepušal naključjem, vse je imel zapisano in dokumentirano. Tak odnos do dela je bil nujen še posebej v krški nuklearki, kjer je bil zaposlen od leta 1977, in se je v celoti predal zahtevnemu gasilskemu delu. Bil je tudi eden od pobudnikov za ustanovitev IGD NE Krško in njen tajnik od leta 1985 do zadnjih dni svojega življenja. Lani je opravil tudi specializacijo "Delo v radioaktivnem okolju NE Krško."

Za svoje plodno delo je prejel številna visoka republiška oz. državna ter občinska gasilska priznanja. Usoda Toneta žal ni bila naklonjena, in je že po nekaj mesecih zaslužnega pokoja, ko bi gotovo še rad užival v vinogradu in sadovnjaku, nenadoma prekinila njegovo pestro življenjsko pot.

P. P

Na seji predsedstva so prisotni menili, da bi bil DPZ kljub namerenemu bojkotu precejšnjega dela delegatov, lahko sklepčen. To je še posebno pomembno tudi zaradi sprejetja sprememb statuta občine. Najpomembnejša je tista sprememba, po kateri poslej za sklepčnost občinske skupščine ne bo potrebno, da se seje udeleži najmanj polovica delegatov vsakega izmed treh zborov, ampak najmanj polovica vseh delegatov skupščine.

J. PRIMC

ŠOLO OBNAVLJAJO - V Fari ob Kolpi temeljito prenavljajo šolsko stavbo. Prva faza prenove bo končana v oktobru letos, kasneje pa bodo v drugi fazi k tej šoli prizidali še učilnice in nekatere prostore, da ne bodo več uporabljali druge šolske stavbe te osemletne osnovne šole, ki je v kar precej oddaljeni Vasi. (Foto: J. Primc)

Suša je vzela 450 milijonov

Take katastrofe ne pomnijo - Ocena komisije - V Kolpi poginilo na tisoče rib - Selitev v Rinžo

KOČEVJE - Letošnja suša je še posebno prizadela Kočevsko, ki ima le kraški svet. Državnemu sektorju kmetijstva je povzročila na pridelkih za prek 276 milijonov tolarjev škode. V zasebnem kmetijstvu je škode za 180 milijonov tolarjev, največ na travnikih. V teh številkah ni zajeta posredna škoda, ki bo nastala zaradi pomanjkanja živinske krme, zaradi česar bo treba poklati precej krav in telet. Zajeto tudi ni namakanje nekaterih pašnikov, dovoz vode za potrebe živine itd.

To, prvo letošnje oceno škode je pripravila občinska komisija za ugotavljanje škode zaradi suše, ki ji predseduje inž. Tatjana Jerbič, vodja Medobčinske inšpekcijske službe

Ribniški sejem pričakuje kar 30.000 ljudi

V nedeljo ob 9. uri

RIBNICA - Letošnji Ribniški sejem se bo v nedeljo, 5. septembra, začel s paradom ob 9. uri, nadaljeval z razstavami in predvsem nakupovanjem. Slavnostni govornik na otvoritvi semnja bo predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič, pokroviteljica pa Pivovarna Union. "Urniki" semnja je tak:

Ob 9. uri začetek semnja s paradom. Ob 10. uri bo v gradu Kinološko društvo Ribnica prikazalo atraktivne prvine s službenimi psi. Ob 14. uri bo na Ugarju Konjeniški klub prikazal elemente dresurnega jahanja.

Med sejmom bo na ogled več razstav. Tako bo v Miklovi hiši razstava "Umetnine iz cerkva ribniške župnije", ki so jo odprli 29. avgusta. Danes, 2. septembra, ob ob 20.30 na drugem programu slovenske TV oddaja "Ribniška suha roba", ki bo govorila tudi o 500-letnici patenta o krošnjarnjenju. Jutri, 3. septembra, ob 18. uri bodo v bivših prostorih Ljubljanske banke v Šeski ulici odprli čebelarstvo razstavo. Med sejmom bo v prostorih komercialnega centra Ideal odprta gobarska razstava, na Marofu pa bo razstava malih živali.

Glavna zanimivost pa bodo stojnice, na katerih bodo izdelovalci suhe robe prikazali, kako pod spretnimi prsti nastajajo izvorni izdelki. Seveda ne bo manjkalo stojnic s hrano in pijačo, gobarskimi specialitetami itd., na mnogih krajih bo tudi živa glasba, ki bo igrala za zabavo in ples.

J. P.

MEDVED JE "ČEBELARIL"

KOČEVJE - Minuli teden je medved napadel tovornjak in čebele v Kočevskem Rogu pod žago, ki jih je tja pripeljal na pašo F. Bobnar iz Višnje Gore. O medvedovem obisku čebel je obvestil lastnika neke gozdar, ki je hodil tam po službeni dolžnosti in opazil praske na tovornjaku, na panjih pa tudi zanesljive sledi medvedovega obiska. Lastnik je nato ugotovil, da jih je medved od 40 panjev poškodoval kar 12.

STO LET ŽELEZNICE

KOČEVJE - Ob praznovanju 100-letnice kočevske proge 25. septembra bo v posebnem muzejskem vagonu na kočevski železniški postaji tudi razstava dokumentov o kočevski železnici, ki jo pripravljata kočevski Muzej in Tadej Brate, strokovni sodelavec Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine Ljubljana, ki deluje na področju tehnične dediščine. Takrat bo izšla tudi manjša knjižica o kočevski železnici, ki jo bo napisal Tadej Brate v sodelovanju s kočevskim Muzejem.

600 LET ŽUPNIJE

KOČEVJE - Poročali smo že, da bodo v Kočevju slavili oktobra 600-letnico kočevske župnije. Za to priložnost že pol leta obnavljajo kočevsko cerkev, kočevski akademski kipar Stane Jarm pa izdeluje tudi kip sv. Jerneja, zaščitnika Kočevja.

"BIFEDŽIJE"

RIBNICA - Turistični strokovnjaki ugotavljajo, da so bifije smrt za turizem. V Ribnici in vsej občini pa imajo v glavnem bifije, ki jim zdaj rečejo tudi okrepčevalnice, bolj malo pa je gostinskih objektov, ki nudijo hrano in prenočišče, kar je osnova turizma. Tudi ribniški turistični delavci niso zadovoljni zaradi množice bifijej. "Bifedžije" pa so ugotovili, da ribniškega turizma kljub vsemu še niso dotokli, zato že pripravljajo s pomočjo pristojnih občinskih organov nov udar nanj: namreč otvoritev še treh novih bifijej.

HOJA PO ŽERJAVICI

ŠENTJANŽ - Jutri zvečer bo v Breškah pri Šentjanžu obred hoje po žerjavici, ki ga bo vodila svečenica Mekoilo. Udeleženci se bodo zbrali ob 18. uri pri cerkvi v Šentjanžu, obred v Breškah se bo začel ob 18.30. Cena hoje po žerjavici bo za otroke in mladino do 15. leta brezplačna, študentje bodo plačali 500 tolarjev, drugi pa 2.000 tolarjev. Sai center, ki bo na povabilo krajanov pripravil obred, želi, da so obiskovalci oblečeni v bela oblačila.

Vode dovolj celo za zalivanje

V KS Boštanj načrtno in pospešeno gradijo vodovode - Zlata vredna vrtina v dolini Grahovice - Sredi oktobra še nov vodovod na Okiču - Nadpovprečna učinkovitost

BOŠTANJ - Vrtina, ki so jo Boštanjčani naredili letos v dolini Grahovice, je bila zadetek v polno. Boštanjčani namreč tudi v letošnji najhujši suši niso vedeli za pomanjkanje pitne vode. Še več: dovoljeno jim je bilo celo zalivanje vrtov in pranje avtomobilov, od okrog 1000 kubikov vode pa so iz boštanjkega vodovoda odpeljali 330 m3 samo v enem mesecu Sevnici! Po boštanjko vodo je prihajala tudi tržiška cisterna.

"Mi smo se zbudili pet minut pred dvanajsti, Sevniciani pa pet minut po dvanajsti. Če ne bi mi letos v hudem mrazu januarja in februarja začeli s poskusno vrtino v Grahovici, bi bilo pomanjkanje vode tudi pri nas izjemno veliko, saj sta povsem presahnila prejšnja vira Polžek I in Polžek II. Poskusno vrtino v globini 30 m z izdatnostjo 3,5 litra vode v sekundi smo delali v lastni režiji in nas je stala le okrog 700.000 tolarjev. Vode je dovolj za Boštanj in Dolenji Boštanj z obrtno cono vied, do katere moramo še napeljati nov vod z dovolj velikim premerom cevi še za nadaljnjo širitev cone. Samo ta naložba, ki bo deloma končana letos, bo veljala okrog 7 milijonov tolarjev," ponazoril podjetni tajnik boštanjke krajevne skupnosti Rudi Dolenc.

Novo zajetje, ki daje od 45 do 50 kubikov pitne vode, so naredili na Lukovcu, te dni čistijo vodovod Kompolje - Šmarčna. V Preteklih letih so vodovode zgradili v večini vaških odborih, delno tudi s pomočjo kra-

je občini Kočevje in Ribnica. V tej oceni tudi ni zajeta škoda, ki jo je prijavila Ribniška družina Kočevje in zajema pogin rib. Tako je v Kolpi poginilo prek 3.000 spolno zrelih lipanov, 100 merskih somov in prek 500 merskih postvir. Zaradi nizkega vodostaja pa so izlavljali ribe v Rinži in jih selili v rudniško jezero, kar jih je veljalo okoli 100.000 tolarjev.

Zaradi pomanjkanja vode so vozili gasilci, podjetja in posamezni avtoprevozniki vodo v več krajev, predvsem v Cvišlerje, na Onek, v Mačkovec, Polom, na Brezovico in drugam. Najbolj je bila potrebna pomoč vas Bezgarji v zgornji Kolpski dolini.

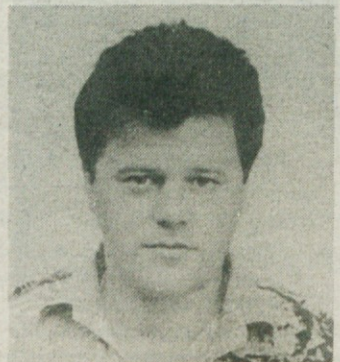
J. PRIMC

studencev, ki občasno presahnejo, od deževnice in dovozov vode s cisternami le posamezna gospodinjstva na

● V KS Boštanj se radi pohvalijo, da plačujejo za vodo in odvoz smeti petino manj kot Sevniciani. Čeprav delujejo kot občina v malem, nimajo pa niti Komunele ne uradnikov občine, ki bo prepračanju Boštanjčanov tudi delajo za KS Sevnica, oni pa premorejo le zaposlenega tajnika KS, so zadovoljni z "za naše pojme neverjetno realizacijo nalog iz programa krajevne skupnosti, zlasti tistega, za katerega plačujejo krajevni samoprispevek." Na 6 km ceste Kremen - Novi Grad in Brezovica - Jablanica do Kramerškovih so navozili okrog 6.000 m3 gromača in pripravili vse za asfaltno prevleko. Vodstvo KS, na čelu s predsednikom Juretom Šlogarjem, Rudijem Dolencem in Alojzom Udovcem, je pomagalo pri prenovi TVD Partizan. Pokopališče so povečali, da bo lahko služilo vsaj še za 20 let. Ponosni so na lokalno cesto Radna - Konjsko - Laze, ki so jo cestarji vzorno opremili kot le malokje.

Lazah, Vrhu in predvsem v Lisičjih Jamah.

P. PERC

Rudi Dolenc

OBČAN - MEDVED

- Ribniški občinski moške so že pred mnogimi leti sklenili, da bodo tako imenovano "cigansko vprašanje", se pravi primerno nastanitev Romov, rešili do oktobra.

- Zal so pozabili povedati letnico.

Sevniški paberki

LJUBEZEN - Vodilni v Lisci so k sreči le spoznali, da jim zapiranje med tovarniške plotove in beganje pred novinarji bore malo koristi, prej škodi njihovemu ugledu v javnosti. Zato je hvaljevredna namera vodstva podjetja, da bo poslej vse drugače. Nekaj zaslug ima za to morebiti tudi mariborsko podjetje SPEM, ki je sredi julija letos izvedlo anketo o ugledu Lisce med svojimi delavci. Dobra tretjina zaposlenih je zadovoljna s svojimi nadrejenimi, tretjino moti njihov odnos do delavcev, desetina pa meni, da slabo komunicirajo, so slabo obveščeni, niso pripravljani na pogovor in podobno. Upajmo, da bo pristnejša ljubezen med vodilnimi in delavci okužila še predstavnike sedme sile.

RIBIČI - Spomladi so neznanzi že naslednjo noč, potem ko so sevniški ribiči prejšnji dan postavili leseno čuvajnico na bregu Mirne pri Boštanju, hišico polni z bencinom in jo spremenili v prah in pepel. Prejšnji teden so ribiči s pomočjo sevnških policistov zasacili pri Kobalovem mostu pisano družino krivolovcev, ki so ribji zarod pobijali in ropali kar s električnim tokom. Tatovom se je tako hudo mudilo, da so pustili na prizorišču celo "stojadina". Policisti so ga seveda ročno odpeljali na policijsko postajo, tok z omrežja pa so odklopili elektrifikarji. Brata z Dečnih sel D. S. in B. S. in pajdaša M. R. ter mladoletnica se menda niso še nikoli poprej srečali, le družno so ugotavljali, da pri njih sploh ni več rib. Bodo policisti oz. kriminalisti našli kakšne stične točke med poizgalci čuvajnice in predrznimi krivolovci?

TRENER - Novemu vodstvu sevnškega rokometnega kluba je celo uspešno pridobiti za trenerja moštva Toneta Tislija, trenerja slovenske reprezentance. Fantje so iz spoštovanja pozabili hoditi.

VALVASOR - Pred kakim letom in več so se v Krškem na glas menili, da bodo izvedli letos septembra zelo imenitno proslavo v čast Janezu Vajkardu Valvasorju. Naredili so tudi poseben pripravljalni odbor. Ker so hoteli biti člani komisije vsaj tako slavni, kot je bil slaven Valvasor, se niso mogli zmeniti, kdo bo slavni predsednik komisije. Tako tudi iz silne krške proslave, ki jo je na tihem pričakovala Slovenija, po vsej verjetnosti ne bo nič. Med razočaranimi bo tudi krški župan, sedanjki, ki se že pripravlja na nastop na Valvasorjevi proslavi in v ta namen včasih v pivnici malce zaigra na orglice.

DOBRODOSLI - Na nadvozu pri Dromovec zadnje dni visi velik napis Dobrodošli v Krškem! Sprva so mislili, da je napis zato, da reklamira zavarovalnico. Zdaj so vse bolj prepričani, da je namesto poživila. Ko se krški poslanci izčrpani vračajo iz Ljubljane, kjer uresničujejo predvolilne obljube, preberejo napis in so takoj bolj čili in boljše volje, češ volilci nas niso pozabili.

DOTOK - Ko je bila suša, je bil bazen na krški osnovni šoli prazen. Menda je zdaj že malo bolj poln, saj je nekaj dni vsaj po malem deževalo in je malo več vode. Ta lahko priteče v šolski bazen po vodovodnih ceveh, kar je običajno, in skozi strop, kar je običajno za krško osnovno šolo. Deževnice, ki pricurlija skozi strop, učiteljstvo ne bo zlivalo v bazen niti v bodoče. Verjetneje je, da jo bo metalo za obratnik arhitektom, ki so šoli naredili ravno streho, s katere voda ne more odtekati.

Novo v Brežicah

ZATIRANJE PLEVELA - Na letališču v Cerkljah ob Krki je skozi razpoke na stezi začela rasti trava. V nekaterih očeh je to tipična angleška trava. Prav so imeli častniki nekdanje jugoslovanske vojske, zlasti tisti iz znamenite protibevševalne službe. Ti so ves čas trdili, da skuša zahodni sovražnik prodreti v naš prostor skozi vsako špranjo.

BARVANJE - Da so Brežice stare več sto let, se lahko prepriča sleherni človek, ki pride v mesto odprtih oči. V enem samem stoletju domačini ne bi mogli načekati po zidovih toliko raznovrstnih napisov, kot jih lahko vidite v mestu.

NAJ - Vodstvo Slovenskih železnic je napovedalo, da bodo slovenske železnice najboljše. Posteljne informacije navajajo, da je prvi ukrep žtu: dekleta menda ne smejo več prihajati v službo v mini krilih. Če so predvidene kake izjeme, ni znano, ve pa se, da se v železniških krogih pripravljata t. i. upor golih koljen. Zoper svojo obleko nimajo nič povedati cariniki v Dobovi, ki tudi spadajo pod poveljstvo železnic. Oni so tudi sicer zadovoljni, saj bodo prišli v knjigo rekordov in skupaj z njimi železnica. Cariniki imajo v službenih prostorih za umivanje rok in pomivanje posode namreč en sam umivalnik, pa še ta je verjetno najmanjši na svetu.

PIVCI - V letih, odkar ni v Posavju vojakov in zlasti častnikov nekdanje jugoslovanske armade, je v Brežicah bolj mir in bolj domače. Odhod vojakov pa se pozna še v nečem: gostilnam je močno upadel promet.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 28. avgusta so v brežiški porodnišnici rodile: Romana Glogovšek iz Male Doline - Karmen, Zanuta Hadjić s Senovega - dečka, Milena Vintar iz Podvrha - Urško, Marija Cirnski iz Rigone - Marka, Bernarda Pajk iz Gor. Lesk-ovca - Barbaro, Silva Šoln s Senovega - Kristino, Jansa Tukara iz Sevnice - Boruta, Marina Markl z Vel. Doline - Matica in Emina Publica iz Krškega - Adonisa. **Cestitamo!**

PRVENSTVO V TENISU

BREŽICE - Na teniskih igriščih v Brežicah bo 4. in 5. septembra občinsko rekreativno prvenstvo v Tenisu, ki ga organizirata Teniški klub Brežice in Športna zveza Brežice. Na tekmovanju lahko nastopijo vsi razen registriranih igralcev in tenisačev, mlajših od 16 let. Moški bodo nastopili v 4 in ženske v dveh kategorijah.

TUDI PRI VAS DOMA
Od 28. avgusta na 69. kanalu.

IZ NAŠIH OBCIN

Ključ rešitve "Jurija Dalmatina"

V OŠ Jurij Dalmatin Krško vendarle enozimski pouk - Učilnice na več koncih mesta - Čakanje na novo srednjo šola - Kaj pa sodelovanje s sosednjimi osnovnimi šolami?

KRŠKO - Osnovna šola Jurija Dalmatina v Krškem začne pouk v eni izmeni, čeprav je kazalo še pred meseci, da bo nekaj učencev hodilo v šolo popoldne. Tak izid še ne pomeni, da so pedagogi in z njimi šolarji povsem brez skrbi in jeze. Zadrega je zlasti s prostorom, ki ga je v šolski stavbi na Vidmu premalo za vse dejavnosti.

Tako je ta osnovna šola s skupno okrog tisoč učenci še naprej razdeljena na več krajev. Poleg učilnic v osrednji šoli uporablja za pouk še pro-

Antonija Glas Smodič

tore v dijaškem domu, glasbeni šoli in gasilskem domu, kar ima prej slabe kot dobre učinke na počutje pedagoškega osebja in učencev. Neprijeten je v tem pogledu zlasti zimski čas, ko je težje voziti ljudi ter jedi in druge pripomočke med posameznimi šolskimi izpostavami.

Nejevolja, povezana s prostorsko stisko, sega vse do telesne vzgoje. Pri tem predmetu so učenci nekako prikrajšani za temeljito rekreacijo, saj je telovadnica premajhna, da bi v njej po mili volji in predpisno telovadili vsi na to šolo vpisani mladi Krčani in drugi. Antonija Glas Smodič, ravnateljica omenjene šole, pravi, da je bilo predvideno, da bi zraven šole zidali športno dvorano, a je načrt za zdaj padel v vodo.

Na voljo so bili še drugačni načrti,

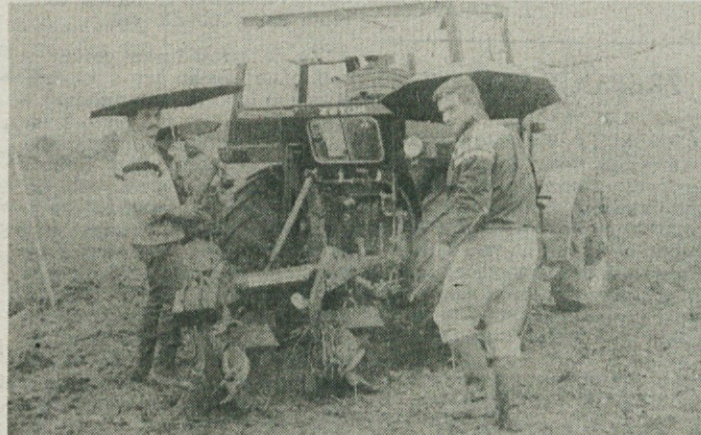
po kateri bi se OŠ Jurij Dalmatin otrsela opisanih težav. Načrtovalce kot tudi pedagoge še vedno živo vznemirja nikoli preklicana obljuba, da bo omenjena krška osnovna šola dobila prostore, v katerih je zdaj krška tehniška šola. Vse skupaj pa je pred velikim vprašanjem, ali se bo srednja šola res kdaj preselila iz sedanje hiše v novo in s tem naredila tisti prostor osnovnošolcem. V ustrezni kombinatoriki, ki zadeva šolo, kroži sicer nepotrjen podatek, da utegnejo novo srednjo šolo v Krškem zidati nekako ob koncu tisočletja.

Opozorila o premajhni šoli so

septembra 1993 v danih okoliščinah sicer zapoznel glas, vendar so bila tudi zgodnejša. O tem pravi ravnateljica Antonija Glas Smodič: "Vsako leto smo poudarjali, dokazovali in opozarjali občino, zavod za šolstvo, da se povečuje število otrok in število oddelkov ter da prihajamo v nemogoče razmere, ko šola postaja premajhna. Vedno je bil odgovor: počakajte, da bo nova srednja šola."

Sklicevanje na domnevno novo šolo sproža vprašanje, kaj pa obstoječe "stare" osnovne šole. Se v danih okoliščinah ključ za rešitev sme iskati v prešolanju "odvečnih" učencev krške OŠ Jurija Dalmatina v učno vzgojne ustanove v okolici mesta? Ali bi bilo pametneje zaužiti pomirjevalno in počakati na upad števila rojstev v šolskem okolišu?

M. LUZAR

BRAZDE VZDRŽLJIVOSTI - Kmetijska svetovalna služba Krško je organizirala v soboto na posestvu Zadovinek v Krškem regijsko tekmovanje mladih oračev. Med posamezniki je zmagal Rudi Pirč iz Krškega, drugi je bil Jože Duhanič iz Brežic. Oba se bosta udeležila državnega prvenstva v Pesnici. V ekipnem tekmovanju so 1. mesto zasedli Brežičani, za njimi so bili krški tekmovalci. Udeleženci tekmovanja so se pomerili tudi v spretostni vožnji s traktorjem s priklopnikom, v kateri je zmagal Janez Cerjak iz Krškega. Tekmovanje oračev je bilo regijsko, vendar sta nastopili samo dve ekipi, ker je Sevnica odpovedala udeležbo. Na sliki: tekmovalci in spremljevalci so kljub dežju in vetru vztrajali na že malce razmočeni njivi. (Foto: M. Luzar)

Dobri učitelji, zdravnik pa ni

6. generacija vojakov v 210. učnem centru v Cerkljah ob Krki - Učenje v razredu in na poti skozi Slovenijo - Vojaki med muzealijami - Zdaj deluje tudi ambulanta

CERKLJE OB KRKI - V 210. učni center Teritorialne obrambe Republike Slovenije, ki mu od 1. avgusta poveljuje major Stanislav Zlobko, je na usposabljanje v 6. generaciji vojakov prišlo v začetku avgusta 240 vojakov. Učni center, ki je sprejel te vojaške, je najmanjši v državi.

Po navedbah poveljnika Zlobka se vsi, ki delajo z vojniki, trudijo, da bi predpisane učno-vzgojne metode še dopolnili in izboljšali, kar se pozna pri dejavnostih za prosti čas in v izpopolnjevanju v vojaških veščinah. "Naj omenim pokrito strelišče za streljanje z zračnim orožjem in tri učilnice, ki so vsaj minimalno opremljene za kabinetni pouk za inženirstvo, kemično in biološko zaščito ter za državljansko vzgojo. Imamo nekatere izvirne rešitve pri orientacijskih tekih in specifičen pristop pri državljanski vzgoji. Končujemo igrišče za odbojko na pesku in izboljšujemo druge pogoje za nekatere interesne dejavnosti," navaja major Zlobko.

Vojaki v učnem središču v Cerkljah se posvečajo tako tehniki kot bolj duhovnim zadevam. Po besedah Slavka Geriča, v učnem centru

pomočnika poveljnika za motivacijo in informiranje, v vsaki generaciji vojakov deluje radioamaterska skupina. Računalniški "krožek" sicer še ni zaživel, vendar vse kaže na njegovo skorajšnje osnovanje. V vojašnici med

Major Stanislav Zlobko

drugimi delujejo likovniki in glasbeniki, ki jih je v vsaki generaciji za ansambel.

Pri teh rečeh velja omeniti med t.i. nevojaškimi zadevami obiske vojakov v brežiškem Posavskem muzeju in potovanja po Sloveniji. Te dejavnosti spadajo v okvir državljanske vzgoje in služijo za dopolnilno suhoparnejšim učnim uram v vojašnici. Pri pouku, ki obsega učilnico in ekskurzijo, si pomagajo tako s knjigami kot filmom.

K taki skrbi osebja učnega centra za zdravega duha v zdravem telesu sodi tudi ambulanta. Potem ko je nekaj časa v učnem centru v Cerkljah ni bilo, zdaj deluje z dvema medicinskima delavcema. Zdravni-

Lepši jutri je ali pa ga ni

Dom za gasilce in ostale - Zapuščena železnica

BREŠTANICA - Brestaničani so ob pripravi načrta o urejanju Brestanice mislili tudi na to, čemu nameniti gasilski dom. Domačini, ki so si belili glavo zaradi rabe stavbe in njene okolice, so po tehtnem razmisleku prišli do zaključka, da je gasilski dom lahko hkrati dom gasilcev in tudi nekakšno središče družabnega življenja v kraju. Ponekod, na primer v Krškem, že vedo, da gasilski dom ni samo zato, da bi se v njegovem stolpu sušile cevi, ampak se da v domu tudi sestati za šahovnico, poklepetaji z znancom ali kako drugače prebiti prijetno popoldne. "Gasilstvo ni več samo gašenje, je družabnost," pravi o tem Slavko Avsenak iz Brestanice, sotrudnik pri izdelavi mnogih krajevnih načrtov in (so)organizator številnih brestaniških delovnih akcij. To je bilo vodilo ljudi, ki so postavili prvi kamenček za zdaj že skoraj obnovljen dom brestaniškega gasilskega društva.

Prezgodaj je za napovedi, kaj se bo rodilo iz takih zamisli. Lahko pa se zgodi, da bodo ob pravkar nastajajočem gasilskem domu res že kanalu uredili prostor za igre z žogo, balinišče, mogoče celo drsališče, kot napovedujejo največji zanesenjaki, vedoč, da je prostor pri domu nekaj mesecev na leto brez sonca. Tudi v prostornem domu bi lahko poleg "strogo" gasilskih zadev pripravili še marsikaj.

Dom, ki ga Brestaničani zdaj obnavljajo in ki mu z nekaterimi načrti na tihem napovedujejo lepo in živahno prihodnost, je leta čakal na svoj boljši jutri. Mogoče bo lepši jutri dočakala tudi rudniška ozkotirna železnica, ki zdaj ne obratuje več in je kraju bolj v napoto kot v korist.

L. M.

Drugim in sebi

Vojaški učni center Cerklje ob Krki pomaga dovažati vodo - Slab vodovod

CERKLJE OB KRKI - V brežiški občini, kjer so v letošnji suši presahnili vsi lokalni vodovodi, so poleg prostovoljnih gasilcev vozili vodo v posamezne vasi tudi vojniki učnega centra Cerklje ob Krki. Vojaški cisterni sta pomagali oskrbovati vasi Velika Dolina, Koritno, Poštena vas, Laze, Vinjaj Vrha, Ponikve, Gazice, Brezje in Čedem-Kamence. Do 26. avgusta je vojaški učni center dostavil prebivalstvu okrog 400.000 litrov vode, pri čemer sta njegova kamiona prevozila prek 1.600 kilometrov.

Ob teh podatkih v učnem središču v Cerkljah poudarjajo, da v oskrbi vasi z vodo bolj niso mogli sodelovati. Drži, da so vojniki iz Cerkljev v preteklosti množične sodelovali v podobnih akcijah, vendar so imeli za to na voljo neprimerno več opreme, kot je ima sedanji učni center, ki razpolaga samo z dvema kamionoma cisternama. Da je učni center v letošnji suši zapeljal v vasi "samo" okrog 400.000 litrov vode, je vzrok tudi v dejstvu, da tudi vojašnici v Cerkljah manjka vode. Učni center ima lasten vodovod, kjer pa je voda oporečna in jo lahko uporabljajo samo v sanitarne namene, medtem ko jo morajo za druge potrebe uvažati.

L. M.

- Pozorni smo na lubadarje, kolo-radske hrošče in klope, na pešca na cesti pa najmanj. (C. Stanič)
- Dolga je pot z nauki, kratka in učinkovita z zgledi. (Seneka)

ELEKTRONIK

TRGOVINA IN SERVIS

Kettejev drevored 5, pri športni dvorani, Novo mesto tel. (068) 22-409 od 9. do 18. ure

Vam nudi vso belo tehniko in akustiko Gorenje in Quella na 25 obrokov

	na mesec
- pralni stroj že za	33 DEM
- hladilniki in zamrzovalniki že za	24 DEM
- štedilniki že za	29 DEM
- glasbeni stolpi že za	27 DEM
- mikrovalovna pečica	25 DEM

- Obroke se plačujejo v SIT po srednjem tečaju banke Slovenije na dan plačila.
- Šivalni stroji SINGER in ELNA

Z nakupom v ELEKTRONIKU se vključujete v nagradno igro.

- NAGRADE:**
1. BARVNI TV
2. VIDEOREKORDER
3. 10 nagrad: MALI GOSPODINJSKI APARATI

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO, TREBNJE, Kidričeva 2
telefon: (068) 44-558
telefax: (068) 44-183

VPISUJE V:

- 1. tečaje poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja**
  - za voznike viličarjev
  - za upravljalce težke gradbene mehanizacije
  - za upravljalce avto- in mostnih dvigal
  - za priučeno strojno šiviljo
  - strojepisja
  - skladiščnega poslovanja
  - higienski minimum
  - za čistilke
- 2. USO programe:**
  1. enostavna gradbena dela
  2. skladiščni delavec
- 3. tečaje računalništva:**
  - osnove DOS
  - Windows, osnove
  - Wordstar, osnovni
  - Quattro Pro, osnovni
  - Word-Windows, osnovni
- 4. jezikovne tečaje:**
  - nemščine
  - angleščine
  - ruščine
  - francoščine
  - italijanščine
- 5. tečaje za prosti čas:**
  - kuhanje
  - krojenje in šivanje
  - slikanje na svilo
  - risanje.

Informacije in vpis na gornjem naslovu vsak dan od 8. do 16. ure.

kultura in izobra- ževanje

Umetnine iz cerkva ribniške župnije

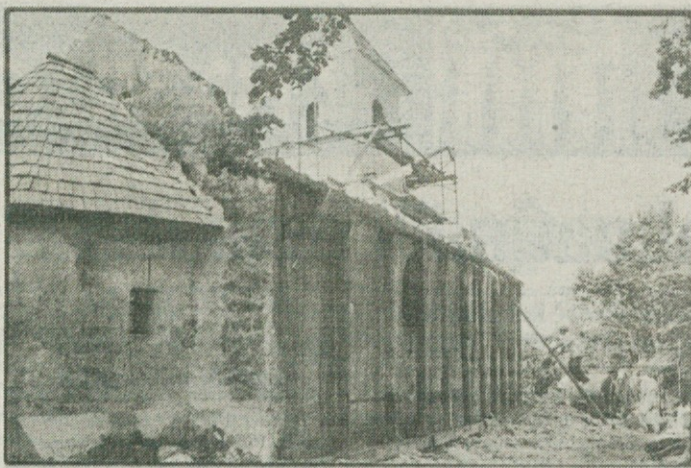
Ogled od konca
septembra

RIBNICA - V nedeljo dopoldne je bila v župnijski cerkvi v Ribnici odprta razstava z naslovom "Umetnine iz cerkva ribniške župnije". Na njej je moč videti izbor najkvalitetnejših premičnih umetniških del, ki so krasila ribniško župno cerkev sv. Stefana in njene podružnice.

Razstavo je odprl dr. Jure Mikuž, ki je na lično vabilo za razstavo med drugim napisal: "Ze to, kar se je ohranilo iz petih stoletij in pol, do kamor časovno nazaj segajo ekspozicije, je neprecenljive vrednosti in pričča, da so bili ti kraji nekoč zelo bogati z umetnostnimi spomeniki, saj moramo vse mogoče neznane, ki so jih uničevale, in njihovo propadanje zaradi slabega čuvanja in menjav okusa v veliki meri upoštevati pri oceni, kakšno stanje je nekoč bilo. Skulpture in slike, razstavljene na tej razstavi, in tiste, ki so še v cerkvah ribniške župnije, h katerim moramo po historični in umetnostnozgodovinski logiki nastajanja del in vabljenja umetnikov nujno priključiti še Novo Stifto in nekdanjo ortneško grajsko kapelo, so reprezentativen prerez likovne tvornosti nekdanjih kranjskih dežel."

Dela so razstavljena v župni cerkvi in v Galeriji Miklova hiša, ki je v sodelovanju z ribniškim dekanom Maksom Ipavcem in Narodno galerijo iz Ljubljane dela tudi zbrala in pripravila za razstavo. Ogled te nedvomno zanimive razstave je možen do konca septembra.

T. J.

NOVA STREHA - Letos je ladja cerkve sv. Helene v Dragi dobila novo ostreže in kritino iz kvalitetnih skodel. Ze prej je bila pokrita apsida in obnovljen zvonik. (Foto: B. Zaletelj)

Naše knjige med begunci

Begunci so še med nami - V Domu Majde Šilc in v Pionirjevih barakah v Bršljinu jih knjiga najde

NOVO MESTO - Knjižničarji poskušamo obogatiti begunske vsakdan, zato jim ponujamo knjige v njihovem jeziku. Postopek je že utečen, za koordinacijo dela pa skrbi Branka Bukovec iz občinskega Sekretariata za družbene dejavnosti. S kombijem centra za socialno delo vsakih štirinajst dni obišče enega od begunskih centrov.

Postajališča imamo v osnovni šoli v Šmihelu, kjer imamo izposojajo učence begunske šole od 5. do 8. razreda, ki živijo pri družinah in se vozijo v šolo iz okoliških krajev. Nato se preselimo v dijaški dom Majde Šilc, kjer najprej izposojamo solarjem od prvega do četrtega razreda, potem pa še beguncem, ki živijo v domu.

Otroci radi in veliko berejo. To se vidi po njihovih sestavkih v lepo urejenem in vsebinsko bogatem časopisu "Školarac", dokaz za to pa je tudi njihov nastop ob zaključku šolskega leta, ki je marsikoga presenetil.

Begunce v Bršljinu obišče mo ponavadi vsak drugi četrtek. Tudi tam so daleč najštevilnejša kategorija bralcev prav otroci. Ti me z učiteljicami obiskujejo tudi na delovnem mestu v študijski knjižnici, kjer poskušam ustreči različnim okusom in jim pripravim knjige, ki bi jih najraje prebrali.

Do 8. julija letos smo v Domu Majde Šilc in v Bršljinu 974 obiskovalcem izposodili 2937 knjig, kar je

v primerjavi z lani, ko smo v celem letu izposodili 3.700 knjig, lep dosežek. Z izposojajo bomo nadaljevali tudi jeseni in tako pomagali pri graditvi mostu med različnimi kulturami ter utrjevanju strpnosti, razumevanja in sožitja.

J. ZUPANČIČ

ŽREBANJE KVIZA V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - Vse, ki so sodelovali v knjižnem kvizu "Knjige gradijo mostove", črnomaljska Ljudska knjižnica vabi, da se udeležijo zaključne prireditve, ki bo v soboto, 4. septembra, ob 15. uri na vrtu za Kulturnim domom v Črnomlju. S seboj naj prinesejo dopisnice, ki so jih prejeli po pošti, saj bodo te šle v bobenček za žrebanje nagrad.

VEČER OPERNIH ARIJ V BREŽICAH

BREŽICE - Društvo glasbenih umetnikov Maribor in Radio Posavje - studio Brežice priredita v soboto, 4. septembra, ob 20. uri v slavnostni dvorani Posavskega muzeja večer opernih arij, ki jih bodo izvajali altistka Majda Svagan, tenorist in kitarist Vinko Paic, basist Ivica Trubić in pianist Robert Mracek. Pokroviteljica koncerta sta brežiška skupščina in turistična zveza.

Sv. Helena še žuli strokovnjake

Po predvidevanjih strokovnjakov bi morala cerkva sv. Helene v Dragi vedeti več, kot jim je do sedaj razkrila - Kaj neki se skriva pod cerkvenim tlakom?

NOVO MESTO - Cerkev sv. Helene pri vasi Draga ob Krki je stopila iz anonimnosti. Prej je, skrita v grmovju in drevju, propadala, zdaj pa je spet zablestela na planem in postala ponos naše kulturne preteklosti pa tudi simbol zgledega sodelovanja med župniščem, krajani in Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Legenda pravi, da je cerkev zelo stara. Po njej naj bi tu maševala že svetnika Ciril in Metod na poti v Rim, strokovnjaki pa so drugačnega mnenja, saj sodijo, da je precej mlajša, kljub temu pa je tudi pri njih zbuja kar precejšnjo radovednost. Sondiranje sten sicer ni izpolnilo pričakovanj, lahko bi rekli, da je sv. Helena ostala hladna, saj ni presenetila z nikakršnimi izrednimi znamenitostmi. Za zdaj so največje znamenitosti te cerkve na južni zunanji steni odkrita freska sv. Krištofa, poznogotška zakramentna hišica v notranji steni, gotski kip Marije, ki je v naših krajih redkost in baročni oltar. "Lokacija pod Vinjim vrhom in Belo cerkvijo sicer da slutiti marsikaj, vendar pa teh odatkov, ki jih mi pričakujemo, cerkev nekoč neče dati od sebe," pravi umetnostna zgodovinarica in etnologinja Marinka Dražumerič. Sv. Helena ostaja skrivnostna, strokovnjaki pa upajo, da bo arheološko sondiranje cerkvenih tlakov odkrilo več.

"To je enoladijska cerkev s polkrožno apsido ter s kasneje prizidano lopo in nato, verjetno v prejšnjem stoletju, še z nadzidanim zvonikom," na kratko opiše stavbo umetnostni zgodovinar Robert Preskar, ki je usklajeval dela pri obnovi cerkve. "O času nastanka so bila različna mnenja. Nekateri so jo na podlagi tlorisa postavljali v 13. stoletje, a poznejše raziskave tega niso potrdile. Po freski sv. Krištofa, na kateri je napis donatorja, in tam zapisane letnice 1531 bi skleпали na kasnejši datum zidave. Žal je bila freska takrat, ko so cerkvi prizidali lopo, precej poškodovana. Ime donatorja je Amadeus, to in letnico je moč še razbrati, ne da pa se ugotoviti, od kod je bil donator. Fresko smo zdaj sneli in jo bomo restavrirali, prav tako tudi gotski kip Marije."

Obnova cerkve je bila nujna, kajti streha je bila že močno dotrajana. Zamakalo je zidove in novejši, ki so bili slabše kvalitete in so imeli lesene preklade, so se pričeli podajati. Krajani so na pobudo župnika Jožeta Nemanica počistili okolico, zavod pa je poskrbel za

NAGRADE PODELJENE - Kulturni program, v katerem sta sodelovala pisateljica Marjeta Dajčman in mladi pesnik Mitja Bukovec (na sliki), je v ponedeljek v novomeški pionirski knjižnici pospremil žrebanje nagradencev med udeleženci mednarodnega knjižnega kviza "Knjiga gradi mostove". Republiškega srečanja prvoizbrancev se bo udeležila Klavdija Krese iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah, na jutrišnji enodnevnji izlet z avtobusom po Dolenjski pa se bodo odpeljali naslednji mladi srečneži: Darja in Matjaž Rabzelj, Petra Rangus, Sanja Djurašević, Luka Vodopivec, Bojana Penca, Marija Hrovat, Martina Zagar, Jaka Gorenc, Marjana Cančar, Helena Ferček, Simon Orač, Lidija Longar, Matija Vidiček, Tomi Bogovič, Meta Penca, Josip Lapanovič, Nives Dolicanin, Andreja Kastelic, Saša Klobčar, Katja Celič, Toni Janežič, Uroš Zorc, Marko Bradac, Marko Praznik, Danijela Kraševc, Miha Barič, Saša Turk, Mojca Senica, Miha Piškur, Elizabeta Ferkolj, Miha Šinkovec, Aleksandra Kmet, Leja Potočnik, Marjan Luzar, Metka Vodopivec, Milan Golob, Sabina Pinar, Andreja Lazar, Matej Kirar, Petra Gornik, Mateja Pinar, Mojca Kovač, Tina Klobčar, Martin Kirar in Jasmina Mlakar. (Foto: T. Jakše)

Prvi dnevi upanja in velikih pričakovanj

Začelo se je šolsko leto 1993/94 - Nov preizkus za vse, učence, starše, pedagoške delavce - Pričetek šole pa terja obzirnost tudi od vseh drugih, zlasti voznikov - Posebnih težav z učbeniki ne bi smelo biti

Šolsko leto 1992/93 je bilo 31. avgusta sklenjeno in 1. septembra je bil že prvi dan pouka v novem šolskem letu 1993/94. Za vse, še posebej za začetnike v osnovni in srednji šoli, je bil uvodni šolski dan prežet s svežimi pričakovanji in velikimi upanji. Naj taki do konca šolskega leta tudi ostanejo!

Suša in vročina sta nutila opustošili njive, vrtove, travnike in senoži. Neprijetno sta vplivali tudi na počutje počitnikarjev in dopustnikov. Nemalo mladih se je med počitnicami vključilo v načrtne aktivnosti, nekateri so se pripravljali, da popravijo zamujeno, največ pa je bilo takih, ki so se izkazali pri kmečkih delih in drugih koristnih opravilih.

Pot do potrditve znanja in vsakršnih drugih uspehov v šoli ni lahka, je pa za vsakega obvladljiva in premagljiva. Šola je pedagoška ustanova, zato je razumljivo, da v njej prav nobeden ne more biti deležen vnaprejšnjega neupanja. Pravočasne spodbude in odločitve ter sprotno opravljanje učnih in drugih dolžnosti so najbolj zanesljive poti, da se z uspehi potrdijo dragoceni duhovni potenciali mladih. Pri vseh do stopnje, ki jo zmorejo!

Značilno za šolo je, da v njej vse dejavnosti potekajo načrtno, ciljno naravnano, strokovno in pedagoško-psihološko skladno s programom in učnimi načrti ter sprejetimi navodili in usmeritvami, ki opredeljujejo novosti za posodabljanje vzgojno-izobraževalnega dela. Prav nobeni nepedagoški postopki pa v šolo ne sodijo.

Tudi v tem šolskem letu bo v vrtcih, osnovnih in glasbenih šolah, v srednjih šolah in dijaških domovih precej novosti, vezanih na organizacijske, vsebinske in pedagoške izboljšave dela. V ta sklop sodijo tudi spremembe šolskega koledarja. Uvedbo jesenskih počitnic in premaknitev polletnih počitnic na kasnejši čas je terjal bioritem učencev in je tako ustreznejše določene čas šolskega dela in čas počitka oz. oddiha. Organizacija šolskega dela pa naj v največji meri upošteva tudi bioritem dnevine in

tedenske zmogljivosti učencev.

Večjih prenovitvenih posegov letos v šolah še ne bo, ker razprave v zvezi s prenovami še niso končane. Vse spremembe morajo biti strokovno utemeljene in dorečene ter temeljito pripravljene.

Vrtci so se končno vključili v šolski resor, v šolsko vertikalo. Ta odločitev je bila izpeljana na podlagi strokovnih opredelitev in je spodbudna za še bogatejši in skladnejši razvoj predšolske vzgoje v enotnem sistemu vzgoje in izobraževanja.

Vrtci in šole so prejeli obvestila za delo v tem šolskem letu. V njih so zbrani in pojasnjeni projekti in novosti in so dragocen pripomoček za nastajanje operativnih letnih delovnih načrtov šol in seveda ravnateljev kot pedagoških vodij, njihovih pomočnikov, vzgojiteljev, učiteljev, svetovalnih delavcev, knjižničarjev, laborantov in organizatorjev praktičnega pouka ter mentorjev. Hkrati pa so tudi poučen informator za starše in druge, ki želijo dobiti vpogled v posodabljanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcih in šolah.

Na razredni stopnji osnovne šole potekajo zahtevni razvojni projekti, ki so strokovno dobro organizirani in vodeni, pri predmetih in predmetnih področjih pa so novosti in razvojne naloge opredeljene s strokovnimi mnenji, ocenami in usmeritvami predmetnih skupin in strokovnih organov, odgovornih za področje vzgoje in izobraževanja.

V srednjem šolstvu pa bodo strokovna, pedagoška in razvojna prizadevanja močno prisotna pri pripravah za eksterno maturo (prvič v letu 1995) in izvedbi poskusne mature (leta 1994), dorekanju ureditve poklicnega izobraževanja in prenovi ok-

virnega programa za dijaške domove. Katalogi znanj za maturo so pripravljani in tudi navodila za preverjanje in ocenjevanje znanja so zlasti v povezavi s tremi ocenjevalnimi obdobji v nemajhno pomoč pedagoškim delavcem, učencem in staršem. Samostojno delo in uspešno učenje se v vzgojno-izobraževalnem delu potrjuje, če so v njem učenci aktivni in tvorni uresničevalci zastavljenih ciljev in nalog. Vse to se v praksi že močno potrjuje. Učenci se samo tako lahko usposobijo za to, kako se je treba učiti, kajti nobeno človekovo delovno in življenjsko obdobje se ne more odrediti nujnemu samostojnemu izobraževanju in usposabljanju. Znanje, verificirano z diplomsko končano šolo, je treba nenehno obnavljati in na novo pridobivati.

Posebnih težav s pravočasno nabavo učbenikov in priročnikov letos ne bi smelo biti. Neveščeno je le to, da so za mnoge družinske proračune predragi, da nekateri učbeniki še niso izšli ali pa so že zastareli, za posameznika ožja strokovna področja v srednjih šolah pa jih enostavno ni.

Težnje in ambicije mladih po izobrazbi, po trajnem in uporabnem znanju naj v šolah rastejo. Kriza v zaposlovanju je izredno neprijetno dejstvo za slehernega, ki se usposobi za poklic in se želi zaposliti. Reševanje gospodarskih in socialnih vprašanj mora v naši družbi postati prvenstvena naloga. Mladi ljudje, usposobljeni za delo, ne morejo biti prepuščeni cesti in življenjski stihiji. Znanje pa je dragocen in nezamenljiv kapital za vsestransko potrjevanje posameznika in blaginjo družbe. Le udejaniti se mora!

Nihče naj v nobeni situaciji ne podceni odgovornosti za ohranitev zdravlja. Zdravje je prednostna vrednota in tudi pogoj za skladen osebni psihofizični razvoj in uspešno delo otrok in mladostnikov v šolah. Zamujeno pa je težko, celo zelo težko popravljati.

Na cesti nisi sam, je bilo pred leti opozorilo za vse udeležence v prometu, tudi za pešce. Krvni davek je zaradi premalo premišljenih dejanj in prešibke osebne odgovornosti v tih odnosih preveč boleč, da mu z vsemi možnimi sredstvi in postopki ne bi zmanjševali grozečega obsega. Opozorila in napotila, ki v zvezi s tem prihajajo z različnih naslovov, je treba vzeti resno. Veljajo za voznike in pešce, za otroke in odrasle. Ne samo prve dneve, ko se začne pouk, ampak vse dneve v letu.

Šola ni samo izobraževalna, ampak tudi kulturna, vzgojna ustanova. Kulture se ni možno naučiti na pamet, saj je stil življenja, dela in medčloveških odnosov. Prisotne je toliko, kolikor jo je v zavesti, odzivih in ravnanjih posameznika. V šoli ima viden poudarek in nešteto je možnosti, da se tudi potrjuje. V vzgojno-izobraževalnem procesu se udeležajo vrednote, vezane predvsem na človekovo dostojanstvo in njegove svobosćine. Vrednote sedanjosti se oplajajo z dobrimi in plemenitimi izročili preteklosti. Najdragocenejša pa je človeško življenje. Človek ima pravico, da živi v zdravem okolju, in dolžnost, da z vso odgovornostjo pomaga ohranjati naravno in kulturno dediščino.

Med naše najbolj dragocene vrednote nesporno sodi slovenski jezik. Njegova vsestranska moč je največ prispevala za ohranitev slovenskega življa, vse do osamosvojitve in potrditve samostojnosti slovenskega naroda. V našem jeziku se da izraziti vse kot v jezikih narodov, ki so že zdavnaj dosegli samostojnost. V zavesti mladih naj se udejanja kot učni predmet, kot učni jezik in kot vzgojno načelo. Tako, kot to zahtevajo njegove zakonitosti, njegova izrazna moč in lepota. Kritike so, da je obremenjen tudi z besednjakom, ki žali, ki je vse prej kot kulturne. V šoli tak plevel ni pognal korenin. Šola mu nujno daje minusne vred-

nostne predznake, sama pa ga izkoreniti ne more.

Strokovnjaki, ki so primerjali naše šolske rezultate z rezultati drugih šolskih sistemov, ugotavljajo, da naše šole niso tako slabe, da bi se jih smeli sramovati. Možnosti za izboljšave pa nedvomno obstajajo. Po nepotrebnem se tu in tam pojavljajo pomanjkljivosti, ki bi jih z dodatno odgovornostjo brez večjih težav lahko odpravili. Prizadevanja, da bi napravili slovensko šolstvo še bolj po meri otrok in običnih potreb, tudi s privatnimi šolami in šolami z alternativnimi izobraževalnimi in vzgojnimi cilji, so dobre in obetajoče poti do še boljše šole.

Vse spremembe, ki se pripravljajo od vrtcev do univerze, so namenjene še kvalitetnejšemu šolstvu. Samo zato bodo tudi dobrodošle. Tudi šolska inšpekcija bo šolskim zavodom predvsem v pomoč. Če pa ne bo samo tako, pa bo odvisno od teže ugotovljenih pomanjkljivosti.

Ravnatelj je duša pedagoškega dela na šoli. Ne glede na to, da ga dnevno teži še nešteto drugih nalog, je zanj primarna odgovornost, da šola uresničuje vzgojno-izobraževalne cilje. In treba je poudariti, da se mnogi ravnatelji odlikujejo kot delovni in požrtvovalni vodilni pedagoški delavci. Ni jih bilo malo, ki so precejšen del počitniškega časa posvetili načrtnim in poglobljenim pripravam za novo šolsko leto.

Naloga učiteljev in vzgojiteljev so vse bolj zahtevne. V strokovnem, pedagoškem in vzgojnem pogledu. Pedagoški delavci se množično vključujejo v strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje in tudi samoizobraževanje jim omogoča, da lahko uspešneje uresničujejo zahteve sodobnega pedagoškega dela. Posebej pa je treba pohvaliti vse, ki so se odločili za nadaljnji študij ob delu. Učitelji ali vzgojitelji je avtoriteta, če je usposobljen, v praksi zvest pedagoškem načelom, inovativen, human v odnosih in uspešen pri uresničevanju vzgojno-izobraževalnih ciljev.

Vrsta pedagoških delavcev je že dosegla strokovne nazive mentorjev in svetovalcev pa tudi svetnikov. Za kvaliteto dela šol so to velike prednosti, saj je razumljivo, da so prizna-

arheološka sondiranja bodo vzela nekaj časa, a fara Bela Cerkev, katere podružnica je sv. Helena, bo kmalu dobila prijeten sakralni objekt, vsi skupaj pa kulturni spomenik, kategera bi bilo vredno vključiti v dolenjsko turistično ponudbo.

Ker je fara Bela Cerkev redko naseljena in revna, so ljudje pomagali pri obnovi predvsem s prostovoljnimi delom, za finančna sredstva pa sta do sedaj poskrbela ministrstvo za kulturo in novomeška občina. Odobreni poldrugi milijon tolarjev je bil že zdavnaj porabljen, saj predvidevajo, da bo obnova v celoti stala preko tri milijone tolarjev.

T. JAKŠE

Ene potrebujemo, druge zaničujemo

Pasja vročina se je končala. Posledice suše veterinarji opazajo tudi na živalih. Pomanjkanje vitaminov in mineralov. Za živali, ki jih potrebujemo in za naše miljenčke, še poskrbimo, kaj pa za zavržene kužke in mucke? Bo potem, ko bomo imeli zakon, res drugače?

Poletna vročina se je k sreči končala. Padel je tako težko pričakovani dež, na katerega so kmetje čakali skoraj celo poletje. Tudi ohladilo se je, vendar škode, ki jo je povzročila suša, zapadli dež ni mogel več popraviti. Škode pa niso utrpele le poljščine ampak tudi živali. Dolenjski veterinarji opazajo, da je zaradi suše zadnja leta vse več sprememb na domačih živalih, predvsem pri govedu. Zato bi bilo potrebno tudi na tem področju več razmišljati o preventivi in oskrbeti živali s potrebnimi vitamini že prej, pred sušo.

Pomanjkanje vitaminov

"Zadnja tri leta opazamo, da suša, zaradi slabše kvalitete krme, pušča posledice tudi na živalih: podaljšuje se čas od poroda do prve osemenitve - rezultati osemenjevanja so iz leta v leto slabši, predvsem v spomladanskem času, manjši je tudi odstotek preživetih telet," razlaga v. d. direktorja Dolenjsko posavsko veterinarskega zavoda iz Novega mesta Hinko Rihtar. Prizadeta pa ni le reprodukcija živali, tudi sicer je njihovo zdravstveno stanje slabše kot sicer. Zadnja leta je tudi več deficitarnih obolenj kot leta pred sušnimi obdobji. Pogosteje se pojavlja rahitis, ležanje po porodu, poporodne pareze, več je zaostalih posteljic, pojavljajo pa se tudi prebavne motnje.

Posledice niso majhne. Ker se suša zadnje čase iz leta v leto ponavlja, bo potrebno razmišljati tudi o preventivi, kajti gašenje posledic je vedno slabše od pravočasnega ukrepanja. Pri tem pa bo kmetom morala priskočiti na pomoč družba, kajti kmet, ki ga je prizadela suša, je že tako utrpel veliko škodo in za potrebno vitaminizacijo živali ne

zmore. V takšnih vremenskih razmerah, kot so zadnja leta, pa bi vitaminske injekcije živali potrebovale dvakrat letno. Smoterno bi bilo del denarja, ki ga zadnja leta namenjamo za pomoč po suši, nameniti tudi za vitaminizacijo živali, saj je zaradi suše rastlinam uspelo načrpati manj vitaminov in mineralov kot sicer, zato je hrana siromašnejša.

"V črnomaljski občini je lani občina prispevala denar za vitaminizacijo 3503 krav, občina Trebnje za 913 krav, v novomeški občini pa je denar za vitaminizacijo 3117 krav prispevala zavarovalnica Tilia in sicer za krave, ki so jih kmetje pri njih zavarovali. To pa je, glede na celotno število krav v občini, še vedno zelo malo, npr. v novomeški občini naj bi bila cepljena le kak tretjina krav.

Tako je z živalmi, ki so življenjsko potrebne človeku, slabše pa se godi tistim kužkom in psom, ki so se jih gospodarji naveličali in so jih zavržli. Veterinarji imajo opravka z obojimi, največkrat pa so tudi edini, ki vsaj začasno poskrbijo za potepuške živali. Azilov zanje namreč še vedno nimamo.

Kdaj bomo poskrbeli za potepuške živali?

Vroči dnevi, ki so vendarle za nami, niso bili prijazni za domače živali, še manj pa za pse in mačke, ki so ostali brez svojega doma in brez gospodarja, za t. i. potepuške živali. Prav v dnevi, ko je bila vročina najhujša so nemalokaterga mucka ali kužka ljudje prepustili milemu nebu, ker so se odpravili na dopust, pa jim je bila žival naenkrat odveč. To, da v Sloveniji še nimamo azilov za zapuščene živali razen dveh v Mariboru in

Šmarjah pri Jelšah, kaže na nek način, kako civilizirana družba smo.

Ne le da nimamo azilov, tudi Republiškega zakona o varstvu živali še nimamo. V parlamentu naj bi ga sprejeli v jeseni. In kdo ta čas skrbi za potepuške živali? Nobeden. Tako kot drugje po Sloveniji tudi na Dolenjskem nimamo azila zanje. V začasno zavetišče jih pobere le veterinarski higienik, kajti potepuške živali so nevarne tudi za prenos stekline. Odpelje jih na veterinarsko postajo, kjer čakajo na lastnika štirinajst dni, potem jih žal morajo usmrtiti, so nam povedali na veterinarski postaji v Novem mestu. Za azil

bi potrebovali ustrezne prostore, ljudi, ki bi delali z njimi, torej denar. "Čeprav potepuških živali spet ni toliko, bi azili vendarle bili potrebni, vendar, da bo do tega prišlo, ni potrebno le sprejetje zakona, ampak morajo misliti do tega problema spremeniti ljudje, kajti human odnos do živali je odsev civiliziranosti družbe," pravi Hinko Rihtar z novomeške veterinarske postaje. Ker so potepuške živali nevarne zaradi prenašanja stekline, je dobro, da jih je čim manj. Čeprav, kar se tiče stekline, veterinarji pravijo, da je na Dolenjskem skoraj ni. Temu pa je po vsej verjetnosti pripomoglo lansko cepljenje lisic, ki so največje prenašalke te bolezni.

Do taktat, ko bodo azili za potepuške živali postali sami po sedbi umevni, bo verjetno preteklo še precej časa, za to pa še zdaleč ne bo dovolj sprejetje zakona. Vendar tudi žival ima pravico do spodobnega življenja, zato naj si jo na dom pripelje tisti, ki bo zanj lahko skrbel. Mnogi se zgražajo nad evtanazijo oz. usmrtitvijo nezaželenih mladičev, predvsem ljubiteljem živali je ob tem težko, vendar če pomislimo, je takšna smrt še vedno bolj humana od tiste krute nekje na cesti. Nekateri mislijo, da bo s sprejetjem republiškega zakona o varstvu živali tudi ta problem rešen. Bo res?

JOŽICA DORNIŽ

badminton

V Indoneziji je drugače

Mirenski badmintonist in trener je dva meseca prebil v Indoneziji in igral z najboljšimi igralci na svetu. Mlade igralce vzgajajo tam na posebnih taborih. Kdor pride v državno reprezentanco, mu je padla sekira v med.

Lani maja so na pobudo športne zveze Trebnje, ki je želela v svoj animacijski program uvrstiti tudi badminton, na Mirni ustanovili

Badmintonski klub Tom. Sicer že stari in v svetu uveljavljeni šport je na Mirni vzbudil veliko zanimanja in prav zato se je direktor

Toma, Janez Dulc odločil, da podpre domače športnike, ki so zaupanje uspešnega mirenskega podjetja povsem upravičili. V klub so povabili Saša Zrnca, najboljšega slovenskega igralca v zadnjih letih, ki se je vabilu z veseljem odzval in že v prvem letu na Mirni ustvaril močno mlado ekipo, ki je uspela tudi v državnem merilu. Na pionirskem državnem prvenstvu je mirenski par Kirn - Skrbiš v kategoriji do 14 let osvojil 3. mesto, do polfinala pa sta prišli še Aleša Kolenc in Alenka Zakrajšek. Poleg Zrnca dela z mladimi Mirencani še pet domačih zanesenjakov, ki so letos opravili tečaj za vaditelje badmintona.

Sašo Zrnc, ki sodi med najboljše srednjeevropske igralce, vse bolj pa se uveljavlja tudi kot trener, je letos obiskal Indonezijo, ki zadnja leta pomeni v badmintonu vsaj toliko kot Združene države Amerike v košarki. Denar za pot v daljino deželo sta prispevala podjetje Tom in Športna zveza Trebnje, ki vsako leto namenijo del svojih sredstev za izobraževanje kadrov. Namen dvomesečnega bivanja Zrnca v Indoneziji je bil predvsem učenje in izpopolnjevanje, saj je v deželi svetovnih prvakov imel možnost trenirati z najboljšimi igralci na svetu in se učiti od najboljših trenerjev. Ker je vabil in živel v enem izmed badmintonskih taborov, je dobil spoznal tudi način dela z mladimi, kar mu bo gotovo najbolj koristilo doma, saj se je odločil, da bo počasi končal igrati in svoje bogate izkušnje in znanje kot trener prenašal na bodoče šampione.

Indonezija je revna država, kjer ima mlad človek le dve možnosti, da pride do željene izobrazbe in do denarja. Prva možnost, ki velja za cel svet, je, da se že rodi bogat, druga pa, ki velja predvsem v Indoneziji, je, da postane dober badmintonist in se prebije do državne reprezentance. Otroci začnejo

trenirati badminton že pri šestih letih in od vsega začetka so mladi športniki podvrženi strogemu izboru. Če so v prvih letih vadbe in na prvih tekmovanjih dokazali svoj talent, jih z dvanajstim leti povabijo v enega izmed badmintonskih taborov, kjer hodijo v šolo in trenirajo. Badminton je v taborih na prvem mestu, šola je šele drugotnega pomena. Temu je podrejen tudi dnevni urnik. Dan se začne in konča s treningom, vmes pa je le nekaj ur šole. Nameščeni so v skromnih triposteljnih sobah, preskrbijo jim po tri obroke na dan in osem dolarjev mesečne žepnine. Vsak tabor ima svojega pokrovitelja, zato se med sabo tudi precej razlikujejo. Zanimivo je, da že majhne otroke pri badmintonu žene le želja po zaslužku.

Pri osemnajstih letih badmintonisti zapustijo tabor, se ločijo od skupine in se osamosvojijo. Če jim je uspelo prebiti se v državno reprezentanco, ki šteje kar šestdeset članov, so si zagotovili prihodnost, sicer nehalo igrati badminton in se vrnejo tja, od koder so prišli. Čeprav bi igralci, ki v Indoneziji preživijo dvanajst let treninga in badmintonski tabor, lahko zelo uspešno igrali v katerem koli evropskem klubu in dobro zaslužili, ne odhajajo v tujino, ker ne znajo jezika in ne poznajo tujih dežel.

Kdor se je uvrstil v indonezijsko reprezentanco, mu je resnično padla sekira v med. Dobijo luksuzna stanovanja s klimatskimi napravami, njihovi mesečni prejemki jim omogočajo preživljanje deset- in veččlanske družine.

Ko se Indoneziji s svojo najboljšo vrsto pojavijo na največjih svetovnih tekmovanjih, obstaja le še vprašanje, kateri izmed njihovih štirih igralcev bo zmagal.

Vse drugače kot z organizacijo treningov in skrbjo za množico mladih igralcev je v

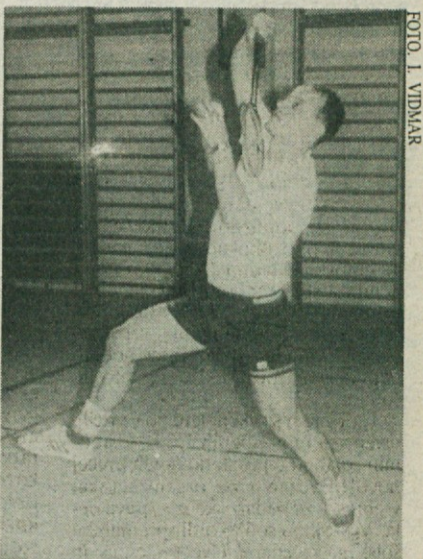
Indoneziji z medicino, ki temelji predvsem na ljudskem zdravstvu. Tudi za poškodbe najboljših igralcev poskrbijo ljudski zdravniki, zato lahko že nedolžna poškodba gležnja ali mišice zdravljena z rastlinskimi obkladki in jutranjo roso, pomeni konec tekmovalne kariere in sanj o bogastvu.

Sašo Zrnc meni, da bo lahko marsikaj, kar se je naučil v Indoneziji, koristno uporabil pri delu z mladimi pri nas, vsaj kar se tiče tehnike, načina udarcev in gibanja po igrišču. Nobenih možnosti pa ni, da bi pri nas uporabili njihov model taborov, kjer je badminton na prvem mestu, šola pa daleč zadaj.

IGOR VIDMAR

Delo z mladimi se pri nas zelo razlikuje od indonezijskih taborov, Sašo Zrnc pa je na pripravah najboljših mladih badmintonistov v Trebnjem že izkoristil izkušnje z daljnega vzhoda.

Sašo Zrnc je v Indoneziji vabil z najboljšimi badmintonisti sveta in se od njih ogromno naučil.

Ta smrkova bukev

Če bi bila potoška zemlja tako rodovitna, kot so bile potoške ženske, bi se tu cedila med in mleko, je nekdo zapisal. Kar pomnijo, pa skopa kraška zemlja ni mogla nasiti preštevilnih lačnih ust, zato so Potočani že rosno mladi iskali sreče in kruha širom sveta.

Ni naključje, da najdemo med pionirji Amerike naše rojake pa v Franciji, Sleziji, na Madžarskem, v Romuniji, Kanadi ter sosednji Hrvaški in Bosni. Posebna kategorija so bili sezonski delavci, sekači in tesači, ki so vsaj stoletje in pol odhajali v širne gozdove Slavonije, Madžarske, Bosne in celo Romunije.

Potrjenih in zapisanih virov o tem, kdaj so začeli odhajati na sezonska dela, ni. Po ustnem izročilu in nekaterih pripovedkah pa bi lahko trdili, da v času francoske zasedbe naših krajev, torej po letu 1810. Še danes med ljudmi krožijo nekatere pripovedke iz

tistih časov. Znano je, da so bili Francozi naklonjeni zlasti kulturnemu in gospodarskemu napredku, toda stoletna pripadnost svetemu rimskemu cesarstvu, ki mu je tedaj vladal Franc I., je bila močnejša, še posebej, ker je bil siromašnemu prebivalstvu naložen ogromen davek, predvsem v ljudeh. Samo provinca Ilirija, v katero je spadal tudi Loški potok, je morala dati 18.000 vojakov. Zato so se ljudje upirali in skrivali. Starejši ljudje so vedeli pripovedovati, da se mnogi niso nikoli vrnili, drugi, ki so se vračali po več letih, pa so bili telesno in duševno pohabljeni.

naše korenine

Bomba je padla v prazno

Tretjega oktobra trinštiridesetega leta je bilo. Vojna je trajala že več kot dve leti in ljudje so bili navajeni na vse. Vesti o nemškem prodiranju proti osvobojenem ozemlju je bilo slišati, a kdo bi razmišljal o tem. Delo je klicalo. Straški hrib je bil poln trgačev. Kmečka dela so zamujala in treba je bilo pospraviti, kar je dala jesen. Pri Darovčevih ali po domače pri Maticevih je gospodinja Mici vodila trgače. Z njo je bila tudi najmlajša hčerka Marija. Gospodar Franc je bil v Toplicah na sestanku. Zdaj se je s hčerko Justo, ki ga je čakala doma, vračal v goro. Develtni Jožek in sedemletni Martin sta odgnala krave na pašo. Na domu v Straži sta ostali le Ermenovi dve, mati in hči, ki sta tukaj dobili gostoljubno streho pred grozečo vojno. Kakšna utvara!

Lep razgled je s Straške gore navdol po dolini, zlasti jeseni, ko jo neutrudna umetnica narava barva najprej z rumenimi, pa rdečimi in rjavimi barvami ter jo dimi s pastirskih ognjev odejavo v prosojne tenčice. Še najlepše barve pa nevidni čopci zapisuje v zeleni Krki. Koščki modrega neba in krpe sivih oblakov so v njej, zraven pa drevesa, ki se še zadnjič kitijo z jesensko odejo in se z njo ogledujejo v mirni rečni gladini. Tistega oktobrskega dne pa je čez to idilično podobo šinila črna hrumeča packa. Za trenutek je zatemnila podobo neba in Krki, nato pa šinila nad strehe hiš in izginila po dolini. Za njo je ostal strahovit pok in razdejanje.

Darovčeva Mici, ki je slišala silno tuljenje nemškega aviona, je pogledala po dolini in obšla jo je zla slutnja: "Ne, naša hiša!" jo je prešinilo, ko je zagledala oblak dima in prahu tam, kjer je nekoč stal Darovčev dom.

Petdeset let bo kmalu minilo od takrat. V Darovčevem vinogradu v straškem hribu spet zori grozdje, ki ga po dolgotrajni suši napaja blagodejen dež. V kuhinji pri Darovčevih pa sedimo za mizo in se pogovarjamo o starih časih. Mici jih bo te dni dopolnila devetdeset, a je še gibčna, umsko in telesno, če pa njenemu spominu uide kaka podrobnost, priskočita na pomoč hčerki Justo in Marija, ki domujeta v sosesčini, ter sin Martin, ki gospodari doma.

Darovčeva Mici iz Straže s pravnikom Bonatom

"Po vojni smo pričeli znova," pripoveduje Mici. "Pomagali so nam sosedje in postavili smo nov dom. Leta 1952 smo se vselili. Oglasili so se tudi sorodniki iz Amerike. Kar trije Darovčevi, moževi sestri in brat, so živeli tam. Nečaki so prihajali na obisk. Pripovedovali so, da so bili v zavezniški vojski, ki je osvajala Berlin. Le eden od njih je bil lažje ranjen. Bili so veseli, ko so slišali, da smo se tukaj borili za isto stvar. V sedemdesetih letih je odšel tudi mož na obisk v Ameriko. Šest mesecev naj bi ostal tam, a je zdržal le nekaj tednov. Oddahnil se je, ko je prišel domov. 'Tu je Amerika,' je izjavil."

Zdaj je Mici že dolgo vdova, a še zdaleč ne sama. Vsi otroci imajo domove v bližini, obkroža pa jo tudi že pet vnukov in pet pravnukov. Nemška bomba, ki je padla na dvorišče, je zadela v prazno. Darovčevi so bili preveč pridni, da bi sedeli doma.

TONE JAKŠE

Znana je pripoved o Gašperčkovem očetu. Ko so ga vtaknili v vojaško suknjo, je pustil doma mlado ženo in petero otrok. Po osmih letih se je vrnil, pa še žene ni prepoznal, kaj šele otrok. Nikoli se mu ni zbilstril um.

V takih razmerah so zlasti možki, zreli za vojaško suknjo, bežali proti Hrvaški, Ogrski in še dlje, tja, kjer je še obstajala avstrijska oblast. Tu so, vajeni gozdnih del, dobili delo. Iz teh časov so skrivači, v naši literaturi znani kot rokovnjači, v Loškem potoku pa martolozji, po katerih se še danes imenuje obsežen gozdni predel. Tudi to ime ima svoj zgodovinski izvor. Uporni Martolozji so znani iz bosanske zgodovine, kar kaže, da so Potočani zahajali tudi v kraje južno od Save in potem uporno bosansko nprav uveljavljali tudi doma.

Izredno pomemben del zgodovine Loškega potoka, zlasti iz ekonomskega, jezikovnega in celo etnološkega vidika, je imelo to odhajanje na delo. Zofka Kvedrova, ki je mladost preživela v Loškem potoku, v nekaj črticah, zlasti pa v povesti Hrvatariji, dokaj nazorno opisuje dogodka, ki so s tragiko in veseljem usodno posegli v prenekatero družino. V izvirno zgodovinsko ozadje se ne spuščata, tudi imena Hrvatariji Potočani niso uporabljali, saj so odhajali tudi v druge dežele, res pa je, da so v začetku stoletja, v času nastajanja povesti, odhajali največ na Hrvaško.

Kompanija

Ko so bila opravljena zadnja jesenska opravila so se že prej dogovorjene skupine pričele pripravljati na odhod. Skupina, imenovali so se "kompanija", je šela do deset mož in fantov. Vodja skupine, imenoval se je kosatar, je bil običajno starejši in izkušen mož, z dovolj spoštovanja in organizacijskimi sposobnostmi. Še dva člana skupine sta imela posebne dolžnosti. Prvi je bil brusar, drugi pa, ki je bil običajno mlajši - vsi so ga klicali "fanteke" - je imel na skrbi kuhinjo. To opravilo je bilo silno težko, saj je bil na udaru cele skupine. Stalno je moral skrbeti za ogenj, prinašati vodo, včasih tudi iz zelo oddaljenih izvirov, in jo raznašati po delovišču. Nekaj znanja je moral imeti iz kuhe, čeprav je bil jedilnik sila preprost. Vsak dan je kupal koruzne žgance z obilo

park lahinja

Krajinski park mora živeti

Dobro je imeti pokrajinski park, vendar je treba zanj tudi skrbeti. Ostal naj bi notranje živ in samosvoj, a vendarle tudi odprt in dostopen. Bo Danijel Klepec za svoje zamisli našel vsaj moralno podporo?

Ni zaman skupščina občine Črnomelj leta 1988 razglasila krajinski park Lahinja za naravno znamenitost. Čeprav se zdi skoraj neverjetno, je vendarle res, da je na tako majhnem prostoru v osrčju Bele krajine, sredi kraškega ravnika in povirju Lahinje in Nerajčice, obdelanih polj, prostranih gozdov in gruščastih vasi toliko naravnega, kulturnega in zgodovinskega bogastva, tako Nerajske in Lahinjske luge, ki sta naravna rezervata, pa naravni spomeniki: reka Lahinja od izvira do vasi Pusti Gradec, potok Nerajčica z izviri Okno, Stapanjec in Krnica, izvir Topličica, izvira jama Pečina, vodna jama Djud in udorna vrtača Glušenka. In kulturni spomeniki arheološko območje v okolju reke Lahinje pri Pustem Gradcu, cerkev Vseh svetnikov, Klepčeva mlin in žaga, antično grobišče pri vasi Šipek in gomilno grobišče pri Velikem Nerajcu.

Čeprav so naravovarstveniki z razglasitvijo krajinskega parka Lahinja, ki je še vedno edini v Beli krajini, zavarovali to območje pred načrtovanimi regulacijskimi posegi, pa to še ne zadostuje. Kajti park in ljudje v njem, ki so tam že generacije, morajo živeti naprej in - kar je prav tako zelo pomembno - pritegniti čim več obiskovalcev. A prav turizem je tista šibka točka Belokranjcev, za katero nikoli natančno ne vedo, kako bi se je lotili. Zato se je Danijel Klepec z ženo Ano odločil, da bo šel nekoliko dlje od že dolgočasnega naštevanja belokranjskih lepote kot so sonce, vinogradi, stelniki, Kolpa, ki bi jim na koncu lahko pridali še krajinski park. Kot domačin iz Klepčevega mlina v Pustem Gradcu je lahko iz dneva v dan spoznaval, da vse več ljudi obiskuje krajinski park, da pa sami brez vodstva odnesejo iz njega kaj malo znanja. Zato je Klepec letos ustanovil agencijo TTS, ki je junija skupaj z ministrstvom za kulturo in novomeškim Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine že pripravila tečaj za 15 vodnikov po krajinskem parku. S tem so izpolnili prvi pogoj za organizirane ogledje parka, ki morajo po Danijelovem mnenju postati prevladujoča oblika gibanja obiskovalcev po parku. "Prepričan sem, da se bo zanimanje

Hrast je padel. Spominska fotografija je nastala okoli leta 1925. Na sliki "kompanija" mož in fantov iz vasi Hrib. V tistih letih so največ delali za podjetje Našička tvornica, d.d., Našice.

slanine, črno kavo, ob nedeljah pa so bili obvezni štruktli, ki jih je moral ubogi "fanteke" razvaljati kar na najbližjem hrastovem panju.

Ti gozdarji so največ delali v hrastovih gozdovih, kjer so poleg običajnih hlovdov tesali "švelerje", to so pragi za železniške proge, ki so se ob koncu 19. stoletja množično gradile.

Slovo pod smrkavo bukvijo

Tako so jesen za jeseno odhajali v neznano v negotovosti, kaj se bo medtem zgodilo doma, in ne vedoč, ali bodo na pomlad privrskali domov bogatejši ali prišli praznih žepov. Tudi po penajst kompanij je odhajalo, peš po brezpotjih. Včasih je minil cel mesec, predno so našli delo in si postavili zaslon bivališče. S seboj so nosili sila težko prtljago: sekire, plenkače, cepine, klamfe, posodo za kuhanje, pa tudi nekaj osebnih stvari, predvsem toplo obleko, saj so skoraj celo zimo prebili v snegu. Razumljivo, da so jih del poti spremljale žene, sestre pa tudi dekleta tistih, ki se jim je na pomlad obetala ženitev.

Nekateri trdijo, da so jih spremljale do vrha Travnice gore, drugi pa da do vrha Male gore nad Ribnico. Vsekakor je bila tam neka bukev, kjer je družina posedla, se odpočila, v slovo pa so ženske potočile kakšno solzo in si nosove otirale v predpasnike. So smrkale zares ali iz navade, ni znano, znano pa je, da je bukev po tem dobila ime.

Verjetno pa je bilo še več smrkanja na pomlad, saj ni bilo tako poredkoma, da so domov prišli brez denarja in orodja, da je ta ali oni našel družico daleč v Slavoniji ali na Madžarskem, pa tudi brez rok in nog so se vračali.

Tak je spomin. Časi in navade pa so se spreminjali. Zofka Kvedrova opisuje, kako so odhajali z vozovi na železnico, kar je bilo v njenem času brzkone res, saj so leta 1894 zgradili cesto od Sodražice v Loški potok, leto poprej pa železnico od Ljubljane do Kočevja.

V hrvaške gozdove so Potočani odhajali še po 2. svetovni vojni, potem pa se je migracija selila drugam, drugim doživljajem naproti. A tedaj se niso več poslavljali pod bukvami.

ALBIN KOŠMERL

monopola v krajinskem parku, rad pa bi od odgovornih zvedel vsaj to, ali sem na pravi poti ali ne. Moj cilj ni na hitro pobrati denar in oditi. Živim tukaj, v krajinskem parku, in želim pripeljati turiste in popotnike v Belo krajino," pravi. Iz izkušenj ve, da bo šlo to počasi, kot je počasno spoznavanje ljudi, ki tukaj živijo, da lahko s parkom tudi kaj zaslužijo. Danijel poskuša domačine pripraviti, da bi ponudili to, kar znajo in zmorejo narediti, pa naj bo hrana ali pijača, ter da hkrati spoznajo, da imajo tudi njihovi izdelki svojo ceno. "Nekaj sem jih že navdušil, čeprav gre, kot že rečeno, počasi. Toda občina je še počasnejša," potarna.

Ce bi ga kdo vsaj moralno podprl in mu priznal, da je pri promociji krajinskega parka na pravi poti, bi Danijel skupaj z ženo najbrž že razmišljal o tem, da bi pustil službo in se posvetil zgolj parku. Dokler pa še nima trdnega zagotovila, pač orje ledino, kolikor je v njegovi moči. A kljub temu je prepričan, da bi se od krajinskega parka dalo živeti. "Pa ne le od parka! Od turizma, če bi ga pravilno razvijali, bi v Beli krajini lahko živelo vsaj nekaj sto ljudi. Vendar bi se moralo najprej v glavi marsikoga veliko spremeniti. Predvsem pa bi se Belokranjci morali odločiti, v kaj bomo vlagali. In to čim prej," zatrjuje Danijel Klepec.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Danijel Klepec pred Klepčevim mlinom v Pustem Gradcu

NAGRADA V NOVO MESTO IN TRBOVLJE

Žreb je izmed reševalcev 33. nagradne križanke izbral STANISLAVA ŠUKLJETA iz Novega mesta in MILO MARTINČIČ iz Trbovelj. Stanislavu pripada denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Mila pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo!

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 13. septembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 35. Ovojnico brez pošne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 33. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 33. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: BAS, JARC, HANOI, RANJENOST, MC CARTNEY, NACE, TAS, JANI, IZRAEL, ODURNOST, NU, KUNC, MANGART, TOKIO, UČBENIK, ELASTIKA, TICA, TARA, DAN, OTOR.

prgišče misli

Nič ni na svetu strašnejšega kot opeharjeni upi.

JOŽE JAVORŠEK

Svojega življenja ne moreš zgraditi na laži.

CARL G. JUNG

Slovenci smo individualisti: zlepa se ne damo kot množica navdušiti za skupno stvar. Zato se pri Slovencih tudi Marija zlepa ne bo prikazala.

ANTON TRSTENJAK

Kralji in bogovi so nesrečni zato, ker niso svobodni.

EDVARD KOCBEK

Ves svet peha se, krade, preganja, kolje, mre, vse za denar, ki zmore in doseže vse.

JANEZ MENART

Treba je oblikovati lasno življenje in življenje skupine, v kateri živiš.

JOŽE PUČNIK

NAGRADNA KRIŽANKA

35

	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	MORSKA OZINA PRI ZADRU	MESTO V EPIRU	LETOVIŠČE PRI POREČU	NAUK O MORALI	VISOK MOSKI GLAS	POGAN	SALOMONOV UGANKAR			
	JUŽNOAM. NOZ. SEKAC							GLAVNO MESTO BELGIJE	ENAKI CRKI	PISATELJ MURNIK	BLATO NA DNU VODA, MULJ
	KRLEŽEVA DRAMA										
	ŠVEDSKI PIŠEC AVGUST DEL STOP-NISCA							KLUB IZ MADRIDA			
	GRSKA BOGINJA NESREČE VESELJAC NJE		MESTO V SVICI						DELNICE	VRTINČASTA ZRACNA TVORBA	
MEŽNAR. CERKOVNIK					ANGLJSKI FIZIK, KI JE ODKRIL IZOTOP-NOST (FRANCIS WILLIAM)						
					VEČJI KRAJ NA KRAJU						
ZOLCA, HLADETINA				ZGORNJI DEL STOPALA	DUHOV-ŠCINA					ZGORNJI DEL ZEMELJSKE SKORJE	SEVERNOKAVKAZSKO PRISTANIŠČE
					OKROGLO						
POGONSKO SREDSTVO ZA AVTOMOBILE											
PRVA OPERA Z ELEKTRONSKO GLASBO					KOMPO-NIST SEPE NIKELJ						
ŠALA (POGOVORNO)				ŠVEDSKI PIŠEC NOVEL (ERNST)					NIZEK MOSKI GLAS		
LUKA V IZRAELU				AMERIŠKI RODU, NO LETA	FIZIK KIT. BELOVEC 1976					NIZEK ZENSKI GLAS	

KRIŽAZ

Kakršna obleka, takšna ženska

Psihologi so ugotovili, da je obleka tista, po kateri si moški ustvari prvo sodbo o ženski. Tako ženska, ki se oblači nevsiljivo, čedno, umirjeno, privlači moškega, ki išče družico za življenje. Za žensko z negovanim obrazom, brezhilno postavo in nevsiljivo elegantno obleko moški vedo, da jo bodo morali spoštovati. Ženska s kratkim krilom in oprjeto, globoko izrezano majico ter s čevlji z visoko, zašiljeno peto, si želi okrepiti samozavest. Ženska v kavbojkih, majici in supergah ter kratko pričesko je tovariška in vedra. Tista, ki se oblači kot majhna deklica, vzbuja v moškem nežne misli in željo po varovanju. Ženska v izbrano elegantnih, modnih in dragih oblačih v moških vzbuja strah. Tista v doma spletenem puloverju, udobnih sandalih, debelih nogavicah, s kolesom namesto avtomobilom ljubi naravo in se upira ustaljenim krivicam. Ženska z lepo postavo v pajkicah pa kaže veselje do življenja, moč in vedrino.

Kot v časih naših babic

Ko spoznate, da boste morali zopet prepleskati stanovanje, razmislite, če ga ne bi, zlasti če so stene nežnih pastelnih barv ali celo bele, popestrili še z nežnimi bordurami, kakršne so bile, predvsem v mestnih stanovanjih, priljubljene v časih naših babic. Trakove z različnimi vzorci lahko z malce domiselnosti nalepite na steno na različne načine. Če je prostor visok, ga vodoravno nalepljeni trakovi optično znižajo. V kuhinji lahko nalepite okrasne trakove v dveh ali treh vrstah. Vzorci so lahko v vsaki vrsti drugačni, prav pa je, da se barvno ujemajo. Spalnico naj trak "objema" v višini nočnih omaric, pri vzglavju pa nekoliko višje. Okrasni trakovi v otroških sobah naj bodo živih barv, za majhne otroke izberite motive muc, psičkov, medvedkov. V jedilnici nalepite trak kot okvir slike, vanj pa obesite keramične krožnike.

Krompirjeva enolončnica z ohrovtom

Potrebujemo: 500 g govedine, 500 g govejih kosti, 2 šopka jušne zelenjave, 500g krompirja, 500g skorenov, 200g cvetače, 250g zamrznjenega graha, 500g gohorva, sol, poper, muškadni orešček, začimbni dodatek jedem. Govedino, kosti in očiščeno jušno zelenjavo počasi kuhamo približno 1 uro v 2 l vode. Juho precedimo, meso pa narežemo na koščke. Nato juho ponovno zavremo in stresemo vanjo olupljen in na rezine narezan krompir, očiščeno in na kocke narezano korenje, na rezance narezan ohrovt, cvetačne cvetove in zamrznjen grah. Zelenjavo kuhamo približno 25 minut, nato dodamo narezano meso in začimbo enolončnico s soljo, poprom, muškadnim oreščkom in vegeto.

Čas za rez orehov

Za oreh, to priljubljeno sadno vrsto, je vse doslej veljalo, da shaja tudi brez obzovanja kot tehnološkega posega v rast in rodnost, češ da se tako ali tako sam "čisti". To je res, kot je res tudi dejstvo, da je z napačno rezjo mogoče narediti več škode kot koristi. Zato je potrebna le pravilna rez, ki jo stroka priporoča v sedanjem poznopolnem času, ko se rast počasi zaustavlja, drevo pa je še sposobno brez škode zaceliti z rezjo zadane rane. Kot velja za vsa sadna plemena, se tudi pri orehu z rezjo vzpostavlja drugačno razmerje med rastjo in plodnostjo - v korist slednje. Pregosto in preveč košato drevo rodi le še na obrobju krošnje, zato je treba pregoste in preveč pokonci rastoče veje izrezati, da pride v krošnjo več zraka in sonca. To velja tudi za oreh, vendar je pri njem priporočljivo izrezati le do 4 cm debele (v premeru) veje, rane pa zamazati s kombisanom ali cepilno smolo.

Dokumentiranje nezgode

Ni dobro, če se zgodi, vendar je treba vedeti, da se lahko zgodi - prometna nezgoda, namreč. In takrat je dobro, če je človek nanjo pripravljen. Že lažji trk dveh avtomobilov, kjer ni nobeden od udeležencev telesno poškodovan, lahko povzroči kar precejšnjo materialno škodo, saj so kleparska in ličarska dela draga, prav tako pa tudi rezervni deli, razne luči in odbijači, na primer. K takim nezgodam pomavadi ne kličemo policije, je pa prav, da jo oba udeleženca jasno in soglasno dokumentirata. V ta namen pride prav komplet za dokumentacijo nesreče, ki ga za 4.265 tolarjev prodaja AMZS. Vsebuje fotografski aparat, kemični svinčnik, kredo, meter, blok za pisanje oziroma skiciranje ter obrazec evropskega poročila o prometni nezgodi. To pa je vse, kar potrebujemo za označbo in zabeležbo dejanskega stanja ob prometni nezgodi z manjšo premoženjsko škodo, ko na ogled škode ne kličemo policistov.

zanimivosti iz sveta

Suša pogubila imperij

Veliko je še bilo napisanega o letošnji suši, toda čeprav je kmetijstvu povzročila veliko škodo, je vendarle komaj dala slutiti svojo moč. Zdaj znanstveniki trdijo, da je pokončala prvi znani imperij, ki je v davnini zacvetel ob rekah Evfrat in Tigris.

Pred več kot štirimi tisočletji, okoli leta 2371 p.n.š., še pred velikim razcvetom egiptovske, minojske in babilonske kulture, si je na ozemlju, ki leži na tleh današnje Sirije, Turčije in Iraka, mogočni vladar, imenovan Sargon iz Akkadije, podredil tamkajšnja nomadska plemena, zavzel mesta in jih združil v prvi znani imperij v tem delu sveta. Segal je od Perzijskega zaliva do sredozemskega morja, centralistični način vladavine pa je legendarnemu Sargonu omogočal popoln nadzor nad to novonastalo državo. Plemena in podrejene mestne države so mu plačevala davek v pšenici, ječmenu in srebru in v luko prestolnice Akkad so prihajale trgovske ladje z vseh koncev takrat znanega sveta. Sargona sta drug za drugim nasledila njegova dva sinova, nato vnuk. Po približno sto letih blagostanja pa je akkadski imperij hitro propadel in ostal v spominu le še kot legenda.

Slike iz videa

Vsem, ki radi smajajo videofilme, pa bi radi iz kakega posebej posrečenega posnetka napravili tudi fotografijo, zdaj ponuja japonska firma Sony lepo možnost. Izdelala je namreč barvni video tiskalnik, ki ga priključimo na video aparat, kamkorder ali laserski disk in med tem, ko na ekranu spremljamo posneti film, ob zaželenem prizoru samo pritisnemo na gumb in v nekaj trenutkih je pred nami prava barvna fotografija tega prizora. Še več, tako kot na fotografskem aparatu je možno tudi tukaj vkomponirati en posnetek v drugega, možno je kopirati več enakih posnetkov, moč pa jim je dati celo zaželeno obliko, na primer ovalno, srčasto ali pravokotno. V barvno sliko je moč vtisniti tudi datum ali naslov slike, skratka, možnosti, ki jih ta oblika fotografiranja ponuja, ob tem da posnetki na printerju niso nič slabši, kot če bi jih posneli s fotografsko kamero, je veliko. Zaenkrat bo navdušenje ohladila le cena: CVP-M3, kot se imenuje novi printer, stane 1.200 ameriških dolarjev.

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Izpuščaji

Rdečke

Rdečke so znane tudi pod imenom rubeola. Klinične znake rdečk povzročajo različni virusi. Potekajo z blagim enodnevnim začetnim obdobjem (ali celo brez njega): pojavijo se povišana telesna temperatura in splošni znaki vnetja. Sledi rdečkast drobnozrnat izpuščaj, ki je praviloma nezlivajoč in svetlejši kot pri ošpicah. Od izpostavljenosti do pojava izpuščaja mine 14 do 21 dni. Izpuščaj se najprej pojavi za ušesi in na čelu. Širi se hitreje kot pri ošpicah in se posploši v 24 do 48 urah. Traja večinoma tri do pet dni. Značilne za rdečke so povečane bezgavke v zatilju ter za ušesi, kar običajno loči rdečke od drugih izpuščajnih bolezni. Če bezgavke niso povečane, rdečk ne moremo izključiti, prav tako istočasna prisotnost izpuščaja in povečanih bezgavk klinično ne potrjuje te bolezni. Izjemoma se izpuščaj lahko zliva in je srbeč. Klinično bolezen potrdimo tudi serološko z dokazom specifičnih protiteles. Serološka potrditev je nujna pri nosečnicah.

In kaj je dobro vedeti o škrlatiniki?

Povzročitelj škrlatinike je beta hemolitični streptokok. Ta izloča različne tipe eritrogenega toksina, ki povzroči izpuščaj. Začetek bolezni je hiter, pojavi se povišana telesna temperatura, slabost, glavobol, bljuvanje, lahko tudi bolečine v trebuhu in driska. Drugi ali tretji dan se pojavi drobnozrnat izpuščaj tako, da je koža hrapava. Ko je izpuščaj na višku, je tako gost, da vzbuja videz splošne rdečine. Nastane najprej na vratu in trupu, v 48 urah pa se razširi po vsem telesu. Izjema je le obraz. Močneje je izražen na stranskih delih trupa, v pazduhah in dimljah ter na notranjih delih zgornjih okončin. Pri težjih primerih so prisotne

tistem času, ki so pustošile po Sredozemlju, v Egiptu in Indiji.

Kako so znanstveniki lahko tako prepričani v svojih trditvah? Ruševine zapuščenega mesta Šekna ležijo v zemeljskih plasteh kake 4 in pol metra globoko. Najbolj zgovorna pa je seveda spodnja plast, ki v debelini kakih 30 do 50 cm pokriva ruševine. Te je mikroskopsko analizirala francoska geologinja Marie-Agnes Courty in, spodaj najprej odkrila približno 6 mm debelo plast vulkanskega prahu, do 50 cm debela prstena plast, ki je legla na to, pa je nastala iz prahu, ki ga je v sušnem obdobju na zapuščenem mestu nanesel veter. Ta plast, datirana približno v leto 2.200 pred našim štetjem, nosi zapis takratne klime. Nič ne kaže znakov, da bi bila kakorkoli obdelana od zemeljskih črvov, za katere je značilno, da rijejo po vlažni in plodni zemlji. Vseh tristo let, kolikor je nastajala, je ostala nedotaknjena. To pa lahko pomeni le, da je v tem obdobju tam vladala neprekinjena suša.

Kaj nas uči primer davne Akkadije? Da so večje začasne klimatske spremembe možne in da bi nas lahko doletele tudi v današnjem času.

T. J.

še poudarjene rdeče črte v kožnih gubah pregibov, posebno na laktih, v pazduhah, na vratu in trebuhu. Opazne so tudi drobne pikčaste krvavitve na mehkem nebu in koži oziroma blede koža okoli ust in nosu, ki je ostro omejena od rdečine obraza.

Pred pojavom izpuščaja, običajno 12 do 48 ur, imajo bolniki s škrlatiniko vročino in splošne znake okužbe. Poleg značilnega izpuščaja imajo bolniki tudi angino, sprva obložen, kasneje pa malinast jezik in pogosto vnete lokalne bezgavke. Znakov vnetja očesnih veznice, nosu in grla pri škrlatiniki ni.

Proti koncu prvega tedna bolezni se začne koža po obrazu in trupu drobno luščiti, od tretjega tedna dalje pa v krpah, zlasti po dlaneh in podplatih. Luščenje je sorazmerno z izrazitostjo izpuščaja.

Bolezen potrdimo z izolacijo hemolitičnega streptokoka iz brisa žrela in s porastom protiteles v serumu. Običajno poteka škrlatinika blago in brez komplikacij. Lahko pride tudi do vnetja srčne mišice, vnetja ledvic, okvare možganov oziroma do vnetja sinusov in srednjega ušesa.

Kaj pa terapija škrlatinike?

Penicilin je zdravilo izbora pri zdravljenju te bolezni. Večina strokovnjakov ga priporoča jemati 10 dni. Pri preobčutljivosti ga uspešno nadomestita eritromicin.

Norice

Norice (imenovane tudi varičela) so poleg okužb z virusom herpesa najpogostejša bolezen z mehurčastim izpuščajem. Povzročitelj je varičela zoster virus. Bolezen se pojavlja preko vsega leta, najpogosteje jeseni in pozimi. V več kot 90 odstotkih se pojavi pri otrocih med prvimi in štirinajstim letom starosti. Predhodni znaki so redki, lahko pa se pojavijo pri starejših in trajajo en do dva dni. Značilen izpuščaj se pokaže najprej na obrazu ali po trupu, nato pa v večjih zagonih zajame celo telo, tudi lasišče. Vzbrsti najdemo skoraj redno tudi v sluznici ust in na jeziku, njihov razvoj pa je zelo hiter. V manj kot enem dnevu se izpuščaji razvijajo v prave mehurčke. (Se nadaljuje)

Zasilni vhod

Bralcem se s prvo knjigo svojih pesmi predstavlja šestindvajsetletni Matej Demšar, študent veterine z Gorenjskega. Pesniško zbirko Zasilni vhod so mu izdali pri koprski založbi Lipa v zbirki Rob. Zbirko sestavlja okoli štirideset nenaslavljenih pesmi, od katerih so nekatere znane iz revialnih in radijskih objav, mnoge pa so v tej knjigi natisnjene prvič.

Demšarjeve pesmi so v slovenski poeziji prava osvežitev in njegov knjižni prvec pomeni nekaj podobnega kot pred leti pojav Ihanovega pesniškega prevenc Srebrnik. Spomnimo se, da je zbirka Srebrnik prinesla avtorju malo Prešernovo nagrado. Tega seveda ne omenjamo zato, da bi v Demšarju že videli kandidata za lorvorjev venec, temveč zato, ker so njegove pesmi res nekaj posebnega, predvsem pa izjemnega v sodobni pesniški produkciji pri nas.

Demšar je pesnik, ki zna natančno opazovati in opisovati svet takšen, kakršen je, njegove pojave oblike spravlja v zveze, ki so stvarne, logične in prepričljive, predvsem pa nove in nenavadne. Pesnikov odnos do sveta ni sovražen, zato od njega ne beži niti ga ne poskuša na silo spremeniti. Življenje pojmuje kot nekaj vesoljnega, vendar je vesoljno sestavljeno iz povsem konkretnih stvari. V svojih pesmih se nenehno čudi, čudenje pa pretvarja v dejavno preoblikovanje, v iskanje novih resnic, ki pa nečje biti dokončne in večne.

Demšarjeva govorica je tako neposredna, da lahko takoj postane govorica bralcev njegovih pesmi. Lahko ji je slediti: "Nema deklica, / za vse življenje se / pripravljaj, da spregovoriš besedo, / da divje zakričiš / in se oprimeš sveta. / ... / Nekoč, / ko boš zbrano dvignila / roke, bomo utihnili / in naši jeziki bodo zardeli." Pesnik se zaveda svojega poslanstva: se čuditi in upesnjevat svet okoli sebe in življenje, pa čeprav: "Samo en jezik premorem, / pa bom moral povedati še toliko / besed in polizati toliko sladoledov".

IVAN ZORAN

Temna zvezda smrti

Dim Zupan se je ukvarjal z marsičim, preden je prijel za pero in tako sledil svojemu očetu, pisatelju Vitomilu Zupanu. Izkušnje si je nabiral s športom, bil je nekaj let uspešen boksar, zatem pa je prodajal knjige, se preživljal kot komercialist pri založbi in celo imel popoldansko obrt. Do pravniškega poklica, za katerega se je šolal, ni nikoli prišel, ker se po

odsluženi vojaščini ni več mogel resno posvetiti študiju. S pisanjem se je začel ukvarjati, kot sam pravi, čisto po naključju.

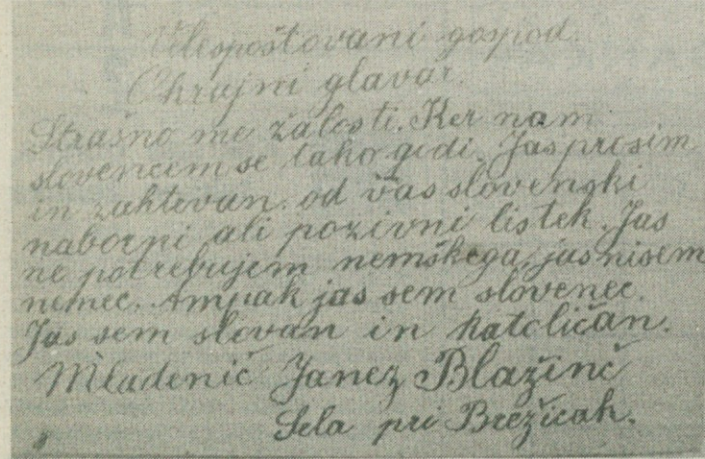
Zdaj ima Zupan za sabo že več knjig. Njegov vstop v literaturo se je začel z napetimi dogodivščinami trnovskih mulcev, ki jih je popisal v treh knjigah. Vse te knjige torej obravnavajo mladostne norčije generacije, ki ji pripada tudi avtor. Te dni pa je pri Mladinski knjigi izšlo novo Zupanovo pripovedno delo, roman Temna zvezda smrti. To je prva knjiga tega pisatelja za odrasle in že v napovedi je bila opremljena z laskavim priporočilom bralcem, da gre za delo, ki ga ne odložiš, preden ga ne prebereš.

Temna zvezda smrti je filmsko napeta zgodba o dveh prijateljih, Slovencu in Zidu, ki bežita pred nacizmom skozi Evropo, vso v plamenih druge svetovne vojne. Njun cilj je Portugalska, nato pa še Amerika. Beg se posreči samo enemu - bolj optimističnemu in bolj ciničnemu: Slovencu Jerneju. Knjiga je prava epopeja dogodivščin, ki pa jih srečno prebrodi le tisti, ki obvladuje svoja čustva in notranje napetosti v kočljivih situacijah. Jernej trdno veruje, da se bo njegova pot končala na ameriških tleh, še takrat, ko je realno majhna možnost za to. Takšne situacije, kot rečeno, rešuje s cinizmom. Kot je to na koncu knjige, ko na rešilni ladji, ki naj bi zaplula v vodo, kjer gopodujejo nemške podmornice, ki vse potopijo, kar ni pod nemško zastavo, potolaži prestrašenega sopotnika: "Ne bojte se, ta ladja se ne bo potopila...Zato, ker sem jaz na krovu."

Z romanom Temna zvezda smrti se Dim Zupan še vidneje zapisuje med tiste naše besedne ustvarjalce, katerih dela se pri bralcih hitro priljubijo, in to ne samo pri tistih, ki radi prebirajo napete zgodbe. Zupanov roman zasluži pozornost predvsem zato, ker je res dober.

IVAN ZORAN

SLOVENŠČINA ČASTIT JEZIK - Način življenja in uporaba jezika sta bila od nekdaj v zelo tesni povezavi. V Brezicah se je v začetku tega stoletja govorilo slovensko in nemško, mestni otroci pa so lahko hodili v slovensko ali nemško šolo in se udeleževali slovenskih ali nemških maš. Politika, jezik in način življenja so združeni v izjavi dveh starih, v zadnji tretjini 19. stoletja rojenih Brežičank: "Wessen Brott ich esse, dessen Lied ich singe (čigar kruh jem, tega pesem pojem)." Če si znal nemško, si v Brezicah lažje dobil službo. Pred 1. vojno in po njej so v Brezicah zmerjali otroke z "windischer Hund". A vendar je bila na podeželju slovenščina častit jezik, da se človeku milo stori ob branju dopisnice mladeniča s Sel pri Brezicah, naslovljene Okrajnemu glavarstvu v Brezicah v začetku našega stoletja. (Pripravila etnologinja Ivana Počkar. Foto: iz arhiva Posavskega muzeja v Brezicah)

Iz Irdinovih zapiskov

Kristus lump - Milič Fran grozovito zabavljaj veri, rekel je n.p.r. da je bil Krist obsojen po pravici, ko ne bi bil lump in hododelnik bil bi ostal na miru kakor mi pošteni ljudje. Družba poslušala je to svinjarijo sicer nejevoljno, ali za ušesa ga ni zgrabila. O ko bi govoril to Gorencem!

Svinjajo naokoli - Proletarska je tod navada, če prav je zahod za hišo, da opravljajo potrebo vse eno po vrtu ali drugje in posvinjajo vso sosesčino hiše.

Brezvestni krčmarji - Takih je dosti povsod, v Bršlinu je Kastelec (Bernard) kedar vide koga prav pijanega, potem ga zalivajo naj bolj in pijo tudi sami za njegove novce. Imajo deklto ktere glavni in če so gosti edini posel je zabavljati jih in jim dajati voljo in veselje da kličejo vino. Plače ne dobiva nič ali je zadovoljna, da dobi dosti pitii.

Zaklad v lukenjskem gradu - Zaklada naznanil je nek Hrovat Langerju in dobil za to novico precej 10-f. Tudi tretina vsega, kar se najde, bo njegova. To je v Luk. gradu. Zdaj se koplje pridno. Kapelo bodo s tem blez knali razsuli. Kopače nadzira gospoda skrbno. Zaloški ribič pa govori smeje: Kaj bo neki zakopanega? Grad je bil pred Svanjerjev. Saj vemo, da ga je zaigral v Ljubljani. Ko bi toliko denarja imel, ne bi prišel grad v tuje roke in kdo bo verjel, da bi bil pustil tujemu gospodarju zaklad, če ga je res skrli? Skriti denarji, trdi Hrvat, nahajajo se v izdolbenem kamnu.

Brežke babe - Babe, ki prihajajo k prvim mašam, so čudovito grde in čudno nafifljene, posebno je med njimi brežkih iz mesta, ki so ob enem tercijalke, študentovske matere, špicjarice, beračice, delavke in pa skope stiskalke. Pravijo, da imajo nektere za več sto forintov šestic. Na njihovih vrticah dobi se solata, retkev etc. kajti leže kaj lepco proti soncu. Breg je grda ulica, od daleč in zvečer tudi z mosta vidi se kakor dolg vlak na železnici.

Slediva toku, ki naju pelje proti izhodu. Uradniki v uniformah nadzorujejo potočke ljudi, ki pritekajo od vsepovsod, in jih usmerjajo. Prideva do pulta, kjer kontrolirajo vize. Možakar natančno pregleda formularje, ki sva jih izpolnila že na avionu, in ker nima drugih pripomb, vzame svinčnik in tam, kjer sva napisala, da je najina domovina Slovenija, dosledno popravlja v Slovenija. Tudi temnopolta uradnica, ki naj bi pregledala kovčke, se bolj zanima za potne liste kot pa za prtljago. "O, Slovenija," se iskreno začudi in pokliče še kolego iz ozadja: "Glej, si že videl ta potnj list?" Skupaj si ga ogledujeta, midva pa ne veva, kaj bi. Šele pozneje sva videla, do so naši potni listi skoraj za las podobni kanadskim. Carinika sta nad potnimi listi izžvela svojo radovednost in prtljaga ju ne zanima več. Klobase in slivovka, vse je rešeno!

Kovčke oddava za polet na notranji liniji v Chicago in se odpraviva do sosednje letališke stavbe. Casa je malo, zato si New York ogledujeva med potjo, medtem ko pešavca tistih nekaj sto metrov. Kaj dosti žal ni videti. Z nama je Marija. Že na letališču v Celovcu sva jo opazila, ko se je poslavljala od svojcev, potem smo se spet srečali na Dunaju. Tam smo se spoznali in nekaj uric, medtem ko smo čakali na letalo do New Yorka, klepetali. No, klepet je bil bolj tak, da sva midva spraševala, ona pa je odgovarjala. Živahna in prijazna Gorenjka, ki že poldrugo desetletje živi v ZDA, naju je seznanila z marsikaterimi podrobnostmi, ki so naju o tej deželi zanimale. Čisto konkretne stvari: kaj ješ, kaj piješ, kje in kdaj spiš, kje lahko hodiš, kje ne, kaj si lahko privoščiš in česa ne, da si ne nakoplješ sitnosti. Marija dela v neki potovalni agenciji v Clevelandu, honorarno pa sedi še za cerkvenimi orglami in vodi pevske zборе. "Prijeti je treba za vsako delo, če hočeš kaj imeti," pravi Marija, ki je bila svoje dni doma glasbena pedagoginja. V Ameriki ji to znanje prav pride, vendar pa razmišlja, da bi se vmila in se doma spet oprijela starega poklica. Vleče jo nazaj, zato se je šla malo pozanimat, kako je doma, a stvari niso tako enostavne. Otroci so vsak dan večji in vse bolj navezani

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

na kraj, kjer živijo. Teško bo najti pravi trenutek za odločitev. Marija poleti proti Clevelandu, midva proti Chicagu. Ostane le spomin na domače škofjeloške klobase, ki jih je tako velikodušno delila z nama na dunajskem letališču. Te so bile ob mrzlem avstrijskem pivu

prav okusne.

Prvi maj je že skoraj tu. Ko sva zapustila Slovenijo, je tam že vse odcvetelo in ozelenelo, a iz aviona se nama zdi, da se tukaj narava še ni prebudila. Spodaj prevladuje dolgočasna ravnina, ki le kdaj pa kdaj rahlo vzvalovi.

Ko je leta 1871 Chicago pogorel, je ostalo le malo zgradb. Zdaj so to kamniti prtilikavci sredi v nebo kipečega betona in jekla.

Velike poljske in travniške površine se menjajo z gozdovi in številne farme so razkrojene po deželi. Verjetno morajo biti ogromne, čeprav iz te višine ni tako videti. Zemlja okoli njih je rumenkastorjava, le tam pa tam je čutiti rahlo zeleno nianso. Reke prepredajo deželo in nabreka jezera se zrcalijo med njimi. To je Amerika, pradomovina Indijancev. Zdaj debele žile avtocest sekajo pokrajino tam, kjer so včasih topotala ogromne črede bivolov. Nad Chicagom krožimo kar precej časa. Čakamo na vrsto za pristanek. V zraku je preveč letal. Pozneje, ko sva imela dostikrat priložnost s tal opazovati promet nad letališčem, se nama je zdelo kar neverjetno, kako je mogoče, da ne pride večkrat do letalske nesreče. Ko je promet najgostejši, avioni v dveh vrstah pristajajo in vzletajo. En avion se pripravlja na spust, za njim pa vidiš še tri, ki se v isti liniji, le s pol minute presledka, bližajo letališču. Pravijo, da je to najbolj frekventno letališče na svetu, preko katerega gre letno mnogo milijonov ljudi.

Ko pristanemo, te živahnosti ne čutiva, zato pa postajava vse bolj nervozna, ko večina sopotnikov pobere svojo prtljago, dva para pa nemo strmiva v tekoči trak, ki se prazen vrti naprej. "Ne skrbite," nama pravi uslužbenec pri okencu za prtljago, ko mu potoživa, da najinih kovčkov ni na spregled. "Tukaj napišita naslov in jutri zjutraj ju bomo pripeljali na dom." Take stvari se mu očitno zelo pogosto dogajajo. Vseeno naju skrbi: "Bogve nad katerim kontinentom zdaj potujejo najine klobase in slivoka?" A te misli potlačiva, ko nama z onkraj ograje pomaha teta Ivanka. Odpelje naju do srebrnega lincolna, cestne ladje, s katero trenutek zatem stric Slavo zapljuje v gosti čikaški promet. Kljub gostoti pa je tok prometa tekoč, umirjen; počasnejši in manj nervozen se zdi, kot pa je pri nas. Naravnost presenečena pa sva, ko vozilo zapelje skozi predmestno stanovanjsko naselje, med nizkimi vilami z velikimi vrtovi. Tu je na vsakem križišču znak za obvezno ustavljanje in, glej, vsi vozniki to upoštevaajo in pridno ustavljajo. To se pri nas ne bi zgodilo. V eni od hiš v tem mirnem, predelu Chicaga zaspiva.

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO

ZJK

ČRNOMELJ, Zupančičeva 1

tel.: (068) 51-116

RAZPIS

za šolsko leto 1993/1994

Zavoda za izobraževanje in kulturo v Črnomlju

1. OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

2. PROGRAMI ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE:

II. stopnja: GRADBINEC I

OBDELOVALEC LESA

KMEČKA GOSPODINJA

IV. stopnja: KUHA-RNATAKAR

PRODAJALEC

POSLOVNI TAJNIK

V. stopnja: nadaljevalni - TRGOVINSKI POSLOVODJA

nadaljevalni - STROJNI TEHNIK

nadaljevalni - EKONOMSKO-KOMERCIALNI

TEHNIK

nadaljevalni - ELEKTROTEHNIK-ELEKTRO-

NIK

nadaljevalni - TEKSTILNI TEHNIK

RAČUNOVODJA (pogoj končana V. stop-

nja)

VI. stopnja: VIŠJA UPRAVNA ŠOLA

POSLOVNA ŠOLA (BUSINESS SCHOOL)

ORGANIZACIJA DELA

3. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNI PROGRAMI:

- angleški jezik za odrasle in mladino
- nemški jezik za odrasle in mladino
- italijanski jezik za odrasle
- slovenski jezik za hrvaško ali srbsko govoreče
- tečaj krojenja in šivanja
- tečaj strojnega pletenja
- strojepisni tečaj (z računalništvom) za odrasle in mladino
- vodenje knjig v podjetju ali obrti
- turistični vodič.

Svet Gimnazije Novo mesto

Cesta herojev 5

68000 NOVO MESTO

objavlja razpis za imenovanje

POMOČNIKA RAVNATELJA

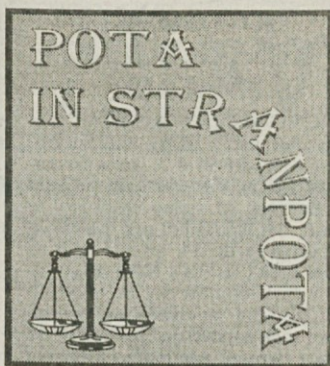
z 11-urno tedensko učno obveznostjo.

Za pomočnika ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje, določene z zakonom, in ima visoko izobrazbo, najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja ter izpolnjuje z zakonom določene pogoje za učitelja po programih, ki jih šola izvaja, ali za sodelavca v srednjem izobraževanju.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: GIMNAZIJA NOVO MESTO, Cesta herojev 5, 68000 NOVO MESTO, s pripisom "za razpis".

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 10 dneh po izteku razpisnega roka.

Izgnana zaradi vlomov v zidanice

Novomeško temeljno sodišče je Romuna, ki sta aprila na veliko vlamljala v počitniške hišice na brežiškem območju, osodilo na 3 mesece in 26 dni zapora ter izgon

NOVO MESTO - Mihai Crihan, 24-letni državljani Romunije in Mihaela Marinescu, prav tako 24-letna državljanka Romunije, sta v času od 15. do 22. aprila skupaj s še štirimi neugotovljenimi državljani Romunije na Čatežu ob Savi, Stojanskem Vrhu, Piroškem vrhu, Vinjem Vrhu in Mrzlavskem gaju vlamljala v počitniške hiše in druge objekte, iz katerih sta odnesla predvsem hrano, oblačila, pa tudi tehnično blago. Za kaznivo dejanje velike tatvine jima je te dni Temeljno sodišče v Novem mestu izrekli vsakemu po 3 mesece in 26 dni zapora in izgon iz naše države za vselej.

Mihai Crihan in Mirela Marinescu sta 14. aprila ilegalno prestopila našo mejo z Madžarsko pri Lendavi. Bila sta v skupini s še štirimi Romuni. Z avtoštopom so se odpeljali na Čatež ob Savi. Vsi so bili brez denarja in brez potnih listov. Namenili so se, da prek naše meje pridejo v Italijo. Ker niso imeli denarja, da bi se preživljali, so na Čatežu začeli vlamljati v vikende ter iskati hrano, pijačo, obuvala in tehnične predmete. Na območju Čateža ob Savi so vlomili v hiši, last Marije Ecknaver in Milorada Vranešiča. V hiši Ecknaverjeve so prespali, se umili in preoblekli in vzeli nekaj oblačil. V počitniški hiši Milorada Vranešiča so vzeli hrano, v hiši so tudi kuhali, nekaj hrane pa so odnesli s sabo v počitniške hišice, v katere so vlamljali pozneje. Odnoseno hrano so našli v počitniški hišici Slavke Tomažin, Kristine Rusak in v hišici Jožeta Jurmana. Z Griča pri Čatežu so se premaknili na območje Mrzlavskega gaja, kjer so vlomili v počitniški hišici Tomažinove in Rusakove. Jemali so oblačila, hrano, športne copate in tudi tehnične predmete. Vlomilca sta pot nadaljevala z Mrzlavskega gaja na Stojanski Vrh, kjer sta vlomila v počitniško hišo Marjana Strgarja, ukradla športne copate,

radiokasetofon, fotoaparati in nekaj hrane. Vlamljala sta tudi na Vinjem Vrhu, v hišico Jožeta Jurmana; v hiši sicer nista ničesar našla, sta pa

● Sodišče je kot olajševalne okoliščine upoštevalo njuno priznanje, tvorno sodelovanje pri rekonstrukcijah, dosedanje nekaznovanost, dejstvo, da sta ostala v tuji državi brez denarja ter da sta svoje početežbe obžalovala. Kot oteževalne okoliščine pa je štelo precejšnjo brezobzirnost pri vlamljanju, saj sta za seboj pustila nesnago in nered in tudi po nepotrebnem uničevala stvari. Po mnenju sodišča bo namen kazenskega postopka v največji meri dosežen s trajnim izgonom obeh obtožencev. Ker sta se obtožena odločila, da se na sodbo ne bosta pritožila, je sodba že pravomočna.

v njej pustila že omenjene stvari iz drugih vikendov.

Pot sta nadaljevala na Piroški vrh, kjer sta vlomila v počitniško hišo Boruta Pečka. Nazadnje sta bila v počitniški hišici Jožeta Turšiča, kjer sta pripravljala hrano in s seboj odnesla jedilni pribor in krožnike. Prijeli so ju 22. aprila na območju Sevnice. Takšno stanje je sodišče ugotovilo po presoji in oceni dokazov. V vse zaprte objekte sta vstopi-

la s silo, vendar nista kradla le hrane in oblačila, kot sta trdila na obravnavi, ampak tudi tehnične predmete.

J. D.

POGOREL JE KOZOLEC S KRMO

SEVNICA - 23. avgusta je prišlo zaradi uhajanja isker iz nestrokovno postavljenega dimnika do požara na gospodarskem poslojpu, Milana Bevc iz Tržišča v sevniški občini. Popolnoma je pogorel kozolec s krmo in traktorsko prikolico. Ogenj pa je delno uničil tudi ostreže na sosednjem gospodarskem poslojpu.

PRIJELI OSUMLJENCE PRETEPA

METLIKA - 16. avgusta med 23. in 24. uro so osumljenci iz Metlike M. V., M. B., J. H., G. V. in M. G. ter B. Đ. iz Črnomlja v kampu kopališča v Podzemlju pretepli Vladimirja Forška iz Novega mesta in ga pri tem hudo poškodovali, zaradi česar se zdravi v novomeški bolnišnici. Zoper osumljence so policisti napisali kazenske ovadbe temeljnemu javnemu tožilu v Novem mestu.

LOVCA BREZ PAPIRJEV

BREŽICE - Dominik Š. in Robert Š. iz Brežic sta osumljena, da sta 27. avgusta v dopoldanskem času storila kaznivo dejanje nezakonitega lova. Z osebnim avtom sta se odpeljala v Vrbinu pri Brežicah. Ko sta se pripeljala v t.i. rajon pri Azisu, je Robert Š. z vojaško puško ustrelil srno, ki je potem nista našla. Strel je opazoval lovec in zadevo prijavil brežiškemu policistom, ki bodo zoper omenjena dva podali kazensko ovadbo. Pri Robertu Š. so policisti našli vojaško puško M 48, vojaški revolver in okoli 120 kosov različnega streliva. Orožje in strelivo so policisti zasegli in za Roberta Š. napisali še predlog sodniku za prekrške zaradi posesti orožja.

UKRADENO VOZILO JE PRODAL

METLIKA - V noči od 23. na 24. avgust je 26-letni A. B. iz Metlike vzel v stanovanjski hiši Dragutina Kaburja iz Metlike ključke osebnega avtomobila Jugo 45, izkoristil odsotnost domačih, odklenil vozilo, se z njim odpeljal v Piran in ga prodal Koprčanu za 2.500 nemških mark. Kupčevemu prijatelju se je nakup zdel sumljiv in je o tem obvestil policijo, ki je A. B. prišla. Pri njem so našli tudi denar, ki ga je prejel od prodaje avtomobila, razen 200 nemških mark, ki jih je porabil za nakup oblačil. Avtomobil so vrnili lastniku.

Klanje v bloku

Krvav obračun v Kočevju - Storica S. T. naj bi izginali iz države

KOČEVJE - 27. avgusta ob 23.38 je bilo policijski postaji v Kočevju sporočeno, da je neznanec v samskem bloku podjetja Gramiz z nožem zabodel enega izmed stanovalcev. Policisti pravijo, da toliko krvi, kot so jo na tem 20 m dolgem hodniku, doslej še niso videli. Ugotovili so, da sta se že pred dvema mesecema sprla državljana ZRJ S. T. in H. Dž. in da je takrat v fizičnem obračunu potegnili krajši konec S. T. Oba "prijatelja" sta 27. avgusta spet popivala v bližnjem lokalnu Pri treh zvezdah. Prijateljstvo sta kar dobro zalila in odšla spat okoli 23.30. V samskem bloku je hodil H. Dž. spredaj. Ko sta prišla v prvo nadstropje, ga je S. T. zabodel z večjim lovskim nožem v hrbet, in sicer v predel ledvic. Ranjenega sodržavljanca je pustil kar tam, sam pa odšel v svojo sobo, kjer je mirno čakal na prihod policije, ki so jo poklicali sostanovalci, ko so našli ranjenca. Ta je izgubil veliko krvi, saj je bil ves hodnik krvav, in le hitremu ukrepanju reševalcev gre zahvala, da je ostal živ. Zdaj je na zdravljenju v urgentnem bloku UKC v Ljubljani.

Policisti so zoper S. T. takoj napisali kazensko ovadbo in ga predali preiskovalnemu sodniku. Zoper njega je predlagan tudi varnostni ukrep izгона iz države.

VLOMILI V TRGOVINO V GRADCU

GRADAC - V noči 26. avgusta okrog 24. ure je neznan storilec vlomil v trgovino Živila v Gradcu, last metliškega Mercatorja, potem ko je vrgel v okno kamen, da je okno lahko odprl. Iz trgovine je odnesel več kompletov trenirk, moških srajc, starejši radiokasetofon, večjo količino cigaret, vžigalnike, dve bateriji z baterijskimi vložki, nekaj čokolad, bombonov, salame in osvežitne pijače v pločevinkah, v skupni vrednosti 60.000 tolarjev.

UJELI POBEGLEGA

KOČEVJE - A. Š. je 23. avgusta ob 16.35 sporočila policijski postaji Kočevje, da je v njen avto trčil neznan voznik in pobegnil. Policisti so ugotovili, da je prišlo do nesreče na magistralni cesti v Ložinah. Pobeglega voznika so hitro odkrili v Stari Cerkvi pri Kočevju. To je bil S. K., ki je vozil osebni avto s celjsko registracijo. Zaradi vožnje po levi strani cestišča je oplazil nasproti vozeči avtomobil. Policisti so ugotovili še, da je vozil pod vplivom alkohola.

KRAJA V DOMU OSTARELIH

KOČEVJE - Iz doma starejših občanov so 26. avgusta obvestili policijsko postajo, da je njihovemu oskrbovancu K. R. neznanec ukradel večjo vsoto denarja. Policisti so ugotovili, da je storilec oškodovancu ukradel približno 70.000 tolarjev. Za tatom še poizvedujejo.

NA SILO V HALO-ALO PIZZA

NOVO MESTO - Neznan storilec je v noči od 25. na 26. avgust splezal skozi okno paviljona številka 5 v Šegovi ulici v Novem mestu, kjer je prostor picerije Halo-alo pizza. Okno je bilo najverjetneje priprto in ga je storilec porinil navznoter in prišel v notranjost. Tu je v omari ob steni iz plastične posode vzel dve kuverti, v katerih je bilo 30.000 tolarjev. Poleg denarja je iz hladilnika vzel karton s 24 pločevinkami coca-cole.

V STANOVANJE ŠEL PO REVOLVER

NOVO MESTO - Osumljeni E. T. s Ceste herojev v Novem mestu si je pridobil svezenej ključev od stanovanja Borisa Blažona, prav tako s Ceste herojev. 24. avgusta med 9. in 9.20, ko v stanovanju ni bilo lastnika, je osumljeni odklenil vrata stanovanja in šel v dnevno sobo, kjer je iz omare vzel revolver znamke Charter ARMS cal. 38 special in 29 nabojev za omenjeno orožje. Stanovanje je zapustil po isti poti in za seboj zaklenil vrata. Vrednost revolverja znaša 45.000 tolarjev.

dežurni poročajo

ODNESEL JE VEČ DELOV - Neznan storilec je v času od 19. do 24. avgusta vlomil v skupno kolesarnico stanovanjskega bloka v Ulici Slavka Gruma 20 in s kolesa z motorjem Tomos Avtomatik, last Ivana Radoša, demontiral in odnesel več delov: zadnji blažilec, izpušno cev, ščitnik za noge, ročko za sklopko, sklopko in merilce hitrosti, svečko, kontaktno kapo in cevi za gorivo, v skupni vrednosti za približno 14.000 tolarjev.

UKRADEL VODOVODNE CEVNE KLEŠČE - 26. avgusta je neznan storilec iz gradbišča klavnice v Črnomlju ukradel vodovodne cevne klešče ter s tem lastnika Ivana D. iz Jurvskega Broda oškodoval za 21.000 tolarjev.

ZOPET VLOMILI V BIFE STOP - V času od 25. do 27. avgusta je neznan storilec vlomil v bife Stop na Medvedjeku in ukradel 3 kg kave, več zavojev cigaret različnih znamk, 3 zavitke čipsa ter zvočnik za avtoradio. Lastnika T. Č. iz Grosupljega je oškodoval za okrog 15.000 tolarjev.

ODŠEL Z ŽENSKO TORBICO - 27. avgusta je neznan storilec iz osebnega avtomobila, ki ga je B. K. iz Vrhovega parkiral pred stanovanjsko hišo v Hruševcu, ukradel žensko torbico, v kateri je imela oškodovanka denar, čeke in dokumente. Lastnico je nepridiprav oškodoval za okrog 12.000 tolarjev.

OB PROMETNO DOVOLJENJE - 28. avgusta je neznan storilec vlomil v osebni avto R 5, ki ga je imel lastnik B. K. iz Novega mesta parkiranega pred gostinskim lokalom v Bršljinu ter mu ukradel prometno dovoljenje. Lastniku je z vlomom povzročil za 30.000 tolarjev.

NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI - 27. avgusta okoli 19. ure je neznanec, ki je govoril hrvaško, pred trgovino na Cesti herojev v Novem mestu prišel k M. K. iz Novega mesta in mu pokazal masivno ogrlico, za katero je trdil, da je zlata. Oškodovanca je prepričal, da jo je kupil za 4.400 tolarjev. Novi lastnik je bil zelo razočaran, ko mu je zlatar povedal, da ogrlica ni zlata. Goljufivega neznanca policisti še iščejo.

ODŠEL Z DENARNICO IN DOKUMENTI - 29. avgusta je neznan storilec iz osebnega avta, ki ga je imel oškodovanec parkiranega pred delavnico elektrone v Ulici Milke Šobar v Novem mestu, ukradel črno usnjeno denarnico z denarjem in dokumenti. Lastnika A. K. iz Novega mesta je s tem dejanjem oškodoval za 55.000 tolarjev.

VLOMIL V GOSTIŠČE - V noči na 27. avgust je neznan storilec vlomil v gostišče Prinovec v Šmarjeških Toplicah ter ukradel več kot 500 zavitkov najrazličnejših cigaret, viski, 3 kg kave ter dve steklenici likerja. Storilec je gostišče oškodoval za več kot 75.000 tolarjev.

UKRADEL KOLO Z MOTORJEM - Mladoletnik iz Novega mesta je utemeljeno osumljen, da je v času od 27. do 28. avgusta izpred stanovanjskega bloka na Mestnih njivah v Novem mestu ukradel kolo z motorjem ter s tem dejanjem oškodoval T. J. za 20.000 tolarjev.

USMRILA GA JE BETONSKA PLOŠČA

METLIKA - 24. avgusta popoldan je 21-letni Dejan Bevc iz Dolenjskih Toplic pomagal pri rušenju stanovanjske hiše na CBE v Metliki, ki je last Antona Špindlerja iz Gradca. Pri delu se je nenadoma zrušila betonska plošča in padla na Bevca. Pri tem se je tako hudo poškodoval, da je v metliškem zdravstvenem domu poškodbam podlegel.

RAZBIJAL NA POKOPALIŠČU VLOČNI

NOVO MESTO - Neznan storilec je v noči od 24. na 25. avgust na pokopališču na Cesti herojev v Novem mestu poškodoval ali razbil 12 nagrobnih luči na različnih grobovih. Na nagrobnih lučeh je razbijal stekla in pulil komplete lučk z nagrobnih plošč. Povzročil je za 80.000 tolarjev škode.

● Največ zakonov ima najbolj pokvarjena država. (Tacit)

S prvim dežjem več nesreč

Veliko se jih je na srečo končalo le z manjšimi poškodbami in materialno škodo - Tudi smrtna žrtev

NOVO MESTO, KRŠKO - Zaradi mokre in mastne ceste, temu neprilagojene hitrosti in nasploh zaradi človeške neprevidnosti, se je minuli teden tudi na dolejskih cestah zgodilo veliko prometnih nesreč. Na srečo se jih je večina končala le z manjšimi poškodbami in manjšo materialno škodo, zgodilo pa se je tudi nekaj nesreč s hujšimi posledicami, v Krškem celo s smrtjo.

V sredo, 24. avgusta ob 21. uri se je na cesti Brežice - Krško v naselju Trebež pripetila huda prometna nesreča, v kateri je umrla voznica motornega kolesa 22-letna Clavdija Bratanič iz Krškega, njena sopotnica, prav tako 22-letna Helena Fabjančič iz Krškega, pa je utrpela hude telesne poškodbe. Brataničeva se je s Fabjančičevo peljala z motornim kolesom iz smeri Brežic proti Krškemu. V naselju Trebež pa je na glavno cesto vzratno zapeljal voznik osebnega avtomobila, 27-letni Slavko Ivanšek s Trebeža. Brataničeva je zavirala in se umikala na levi vozni pas, vendar zaradi neprimerne hitrosti vozila ni več obvladala, tako da sta s sopotnico padli po cesti, po njej drseli še 14 metrov in nato trčili v prednji del avtomobila. Udeleženci so odpeljali v Podzemlje bolnišnico, kjer je Brataničeva ob 0.30 poškodbam podlegla. Hudo poškodovano Fabjančičevo so prepeljali v Univerzitetni klinični center v Ljubljani.

Huda prometna nesreča se je zgodila tudi naslednjega dne na gozdni cesti na Mirno goro. 38-letna Sonja Horvat iz Črnomlja se je 25. avgusta ob 1. uri peljala z osebnim avtomobilom znamke Fiat Argenta po gozdni cesti z Mirne gore proti Planini. Ko se je pripeljala do Luže, kjer poteka po klancu navzdol makedamska cesta, je zaradi vožnje z neprimerno hitrostjo zapeljala najprej na neutrjeno bankino in s prednjim delom trčila v skalo ob cesti, na kar se je vozilo prevrnilo. Med več kot 15 metrov dolgim prevračanjem je Horvatova padla iz vozila. Sonja Horvat se je v nezgodi hudo poškodovala in so jo z reševalnim vozilom prepeljali v novomeško bolnišnico, od tam pa naprej v ljubljanski klinični center, kjer je ostala na zdravljenju. Na vozilu je za okrog 150.000 tolarjev škode.

28. avgusta okoli 15.40 se je na lokalni cesti izven naselja Zabukovje zgodila prometna nezgoda, v kateri je bila ena oseba hujše poškodovana. Voznica osebnega avtomobila Anica Oberč z Gmajne je pripeljala iz smeri Rake proti Zabukovju. Ko je izven naselja Raka pripeljala v desni nepregledni ovinek po klancu navzdol preveč po levi strani, je iz nasprotni smeri po svoji strani ceste pripeljal voznik osebnega avtomobila Alojz Češnovar z Vrha pri Površju, ki se ni mogel izogniti čelnemu trčenju. V nezgodi je Češnovar dobil hujše telesne poškodbe. Odpeljali so ga na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

TRK VOZIL NA SPOLZKI CESTI - Po dolgotrajni suši smo prejšnji teden vendarle dočakali dež, ki je cestišča v trenutku spremenil v "drsališča". Takoj je bilo veliko trkov med vozili, ki so se končali z manjšimi ali večjimi poškodbami. Takole pa so se verizno zaleteli avtomobili prejšnjo sredo na Cesti herojev v smeri proti centru mesta (na fotografiji sta vozila, ki sta jo najslabše odnesli). Prerakanja, kdo je kriv, je bilo veliko. (Foto: J. Domiž)

KRONIKA NESREČ

ZARADI PREKRATKE RAZDALJE V PRIKLOPNIK - Voznica, 24-letna Danica Bunjevac iz Mozlja v kočevski občini, se je 20. avgusta malce pred 21. uro z osebnim avtomobilom peljala po regionalni cesti od Adlešičev proti Črnomlju. Ko je pripeljala v naselje Purga, je dohitela traktor s priklopnikom, ki ga je vozil 44-letni Janez Rožman iz Purga. Rožman je zavijal v desno na dovozno pot, ki vodi do njegove stanovanjske hiše. Zaradi prekratke varnostne razdalje Danica Bunjevac tega ni opazila in je trčila v priklopnik, ko je poskušala traktor obvoziti. V tem trenutku pa je iz smeri Črnomlja po svoji desni strani pripeljal 24-letni Marjan Črnič z Bednja in trčil v avto Bunjevčeve. V nezgodi se je hudo telesno poškodovala Danica Bunjevac, lažje pa Marjan Črnič. Na vozilih je okrog 205.000 tolarjev škode. ZAPELJAL NA LEVO STRAN - Po lokalni cesti iz smeri Uršnih sel proti Novemu mestu se je 22. avgusta ob 21.30 peljal 46-letni Alfonz Šterbenec iz Novega mesta s svojim osebnim avtomobilom znamke R 18. Ko je

pripeljal v ostri desni pregledni ovinek v neposredni bližini železniškega prehoda, je zapeljal nenadoma na levo stran ceste v trenutku, ko mu je nasproti pripeljal voznik juga 32-letni Mikič Gorčin iz Birčne vasi. Med vozili je prišlo do trčenja. V nesreči se je hujše poškodoval sopotnik v jugu, 38-letni Dane Pirkovič iz Novega mesta; odpeljali so ga v novomeško bolnišnico na zdravljenje. Materialne škode je za okrog 250.000 tolarjev.

PREOBREMENJEN TRAKTOR - 23. avgusta ob 20.35 je 38-letni Stanislav Markovič iz Štefana pri Trebnjem vozil neevidentiran traktor po lokalni cesti iz smeri Trebnjega proti Repčam. Približno kilometer pred vajo je traktor pri vožnji po klancu zaradi preobremenjenosti, saj je imel pripeto prikolico, na kateri je bilo okrog 2 m³ peska, s prednjim delom dvignilo v zrak in ga obrnilo v zadnji del, nato pa na streho in pokrov motorja. Voznik Markovič je uspelo skočiti iz kabine motorja, prikolica pa se je prevrnila in tvor se je razsul po cesti. Škoda znaša okrog 50.000 tolarjev.

GRAND, d.o.o., Črnomelj, Kolodvorska 34

objavlja prodajo poslovnih prostorov v Črnomlju, Na utrdbah 24 (bivša Komunalna). Prostor so primerni za vsako dejavnost, ki sodi v center mesta. Zagotovljena je trajna uporaba dvorišča in parkirišča. Urejen je dvostranski dostop s tovornim vozilom. Prostor bodo temeljito rekonstruirani - tudi na željo kupcev. Skupna površina poslovnih prostorov je 230 m². Prodajalec nudi možnost sklenitve predkupne pogodbe, kjer bodo določena medsebojna razmerja. Interesenti se lahko oglasijo na sedežu podjetja GRAND, d.o.o., Črnomelj, Kolodvorska 34, tel. (068) 52-677.

Formule so rohnele proti Vahti

Po 22 letih spet dirke na Gorjancih - Med našimi junak Lojze Pavlič - Petrazza je vozil s povprečno hitrostjo več kot 125 km na uro - Veliko obiskovalcev

TEŽKA VODA - Po dobrih dveh desetletjih so po gorjanski cesti od "Prepiha" do prelaza na Vahti spet hrumeli motorji dirkalnih avtomobilov. Ob progi se je samo v nedeljo zbralo več kot 8000 ljudi, kar kaže, da so organizatorji imeli prav, ko so se odločili obuditi te nekdanje slavne dirke.

Ob progi so bile vse generacije. Tisti, ki so leta 1971 ob tej cesti zadnjič ploskali dolenskim junakom Dragu Badovincu, Petru Verbiču, Tonetu Kumpu, Lojzetu Pavliču in drugim, pa tudi tisti, ki so prišli pozdravit sedanji dolenski dirkalni naraščaj: Andreja Fabjana, Jerneja Zaletelja, Janeza Gornika in Janeza Jeršina. Tudi to pot so Dolenjci ostali na zmagovalnih stopnicah. Prisluzil si jih je prekaljeni dirkač Lojze Pavlič, ki je bil med vsemi dirkači edini, ki je po gorjanskih ovinkih vozil tudi pred 22 leti. Potem ko so dirke na Gorjance prepovedali zaradi neustreznega obvoza za Belo krajino, je Lojze prestopil med

● **Pred uradno otvoritvijo dirke na Gorjance se je po cesti do Vahte s svojim rdečim lomborhinijem zapeljal tudi Matjaž Tomlje, prav gotovo najboljši gorski voznik Slovenije in med najboljšimi v Evropi. Zal zaradi zapletov s sotekomovalem in rivalom Dagmarjem Šusterjem po sklepu kluba Donit Olimpija kar 20 mesecev ne sme nastopiti na nobeni dirki. "V dirki na Gorjance bi zagotovo zmagal, saj je to cesta prav zame. Tako ostajam potr ob progi in čakam, kaj bodo rekli člani skupščine mojega kluba. Če me bodo odpodpri, se bom rešil te more, in upam, da bom na Dolenjsko in v svoje rodne Dolenjske Toplice prinesel še katerega od najsvetlejših pokalov. Če bo kazen ostala, se bom avtomobilskemu športu odpovedal," je povedal slovenski javnosti priljubljeni Tomaž Tomlje.**

motoriste. V letošnjem letu pa spet trdno sedi na štirih kolesih in vozi v skupini Daihatsu Charade. Trdno se drži drugega mesta in tudi tokrat je le za dobro sekundo zaostal za večnim rivalom Tomislavom Stavtom. Lojze je poleg pokala za drugo mesto prejel pokal v spomin na dirke pred 22 leti. Obiskovalci so že v soboto uživali ob predznih vožnjah na treningu. Kljub dežju so rekordi na 6900 metrov dolgi stezi padali kot za stavo. Novomeščani Janez Jeršin iz kluba Mel je v skupini

LIGA V MALEM NOGOMETU

BREŽICE - Športna zveza Brežice bo organizirala v sezoni 1993/94 občinsko rekreativno ligo v malem nogometu, v kateri bodo lahko tekmovala ekipe športnih organizacij, društev in klubov iz brežiške občine, vaske in ulične ekipe ter moštva podjetij in drugih organizacij s sedežem v občini Brežice. Ekipe oddajo prijave do 9. septembra na naslov Športna zveza Brežice, p. p. 18. Za vodje prijavljenih ekip bo sestanek 9. septembra ob 19. uri v prostorih športne zveze v ulici Prvih borcev 11.

metrov močno in natančno ustrelil v levi spodnji kot Pavičevih vrat. Zaradi nastopa Celjanov v evropskem pokalu so Novomeščani tekmo 2. kola igrali že v soboto. Na prenovljenem stadionu, ki kljub obilni moči ni bil podoben njivi, sta ekipi v prvem delu pokazali zanimivo igranje, v kateri so prednjačili močnejši in bolj izkušeni gostje, ki so bili v tem srečanju nesporni favoriti. Ti so si v prvem polčasu ustvarili kopico priložnosti, a izkoristili le eno. V 21. minuti je po hitrem protinapadu bivši igralec Novomeščanov Jože Prelogar lepo podal v sredino in Goršku s šestih metrov ni bilo težko zatresti mrežo. V 30. minuti so tudi Krkaši nevarno zapretli. Igor Jelič je preigral par igralcev, pravočasno podal na desno, kjer pa se Andrej Primc ni najbolje znašel in priložnost je splavala po vodi. V 39. minuti je prišlo do izenačenja. V gneči v kazenskem prostoru so gostje s prekrškom zaustavili Bracoviča in sodnik je kljub burnim protestom Celjanov pokazal na belo točko. Zanesljiv izvajalec je bil Igor Jelič.

V drugem delu je ritem igre padel, kljub temu pa so imeli Celjani terensko premoč. Edino pravo priložnost za domače je imel v tem delu mladinski reprezentant Janez Gruđen, vendar je njegov natančni strel vratar odbil v kot. Ko so minuto pred koncem že vsi pričakovali delitev točk, pa je prišlo do zadetka Publikuma. Navkljub zasluženi zmagi Celjanov pa lahko v edinem dolenskem prvotigašu žalujemo za izgubljeno točko, ki jo bo ob takšnem nadaljevanju težko nadoknaditi. V naslednjem kolu, 4. septembra, bodo novomeški nogometaši gostovali v Novi Gorici.

J. ŽURA

Daihatsu dosegel celo najboljši čas treninga v svoji skupini. Jernej Zaletel je na Gorjancih doživel svoj dirkalni krst in že na treningu pokazal, da bo sicer s starim dirkalnikom Suzuki cultus 1300 v razredu N mešal štrene najboljšim. Seveda je bil od vseh daleč

NAJUSPEŠNEJŠI DOLENJEC - Lojze Pavlič je na dirki "Gorjanci 93" prejel dva pokala. Prvi je bil za njegovo drugo mesto v skupini vozil Daihatsu, drugi pa je bil mnogo bolj simboličen in nekaj posebnega: dobil ga je zato, ker je bil edini, ki je vozil tudi dirko na Gorjance pred 22 leti. Pokal mu je izročil Rudi Šali, ki ima kot podpredsednik organizacijskega komiteja dirk "Gorjanci 93" največ zaslug, da so se te dirke po tolikih letih spet obnovile.

J. PAVLIN

VIR : DANA (0:0)

MIRNA - V prvem krogu tekmovalna v prvi ligi medobčinske nogometne zveze je moštvo Dane z Mirne, novinec v tej konkurenci, osvojil točko na gostovanju v Viru pri Domžalah. Moštvi sta se razšli brez zadetkov.

Atleti korak od nastopa v Evropi

Novomeškim atletom je za 34 stotink odst. ušel naslov ekipnega državnega prvaka in nastop v tekmovanju najboljših evropskih klubskih moštev

LJUBLJANA - Kaj pomeni 0,34 odst., pove razlika v točkah, ki se je šele v zadnji disciplini, štafeti 4 x 400 m, prevesila v korist AD Kladivarja Cetisa. Celjani so jih zbrali 16 465, Novomeščani pa 16 409, razlike je bilo torej za sorih 56 točk. Naslednji najboljši slovenski klub IBL Olimpija je zaostal že za 2000 točk.

Uspeh moškega moštva je skoraj zasenčil žensko ekipo, ki je po prvem dnevu celo vodila, na koncu pa sta jo prehiteli samo ekipi AK IBL Olimpije in AD Kladivar Cetis. Pri dekletih je bila najboljša zmagovalka teka na 3000 m in druga v teku na 1500 m, državna seniorska reprezentantka Mateja Udovč, ki je na daljši progi drugouvrščeno tekmovalko prehitela za skoraj 200 m. Druga je bila z rezultatom 570 cm v skoku in daljino Nataša Podkrižnik, tretji mesti pa sta osvojili mladinka Darja Tratar v teku na 100 m z ovirami (15,59) in štafeta 4 x 100 m (49,79).

Moški so že pred državnim prvenstvom vedeli, da bodo povsem pri vrhu, niso pa napovedovali zmage. Ta bi jih privedla v družbo najboljših evropskih klubskih moštev, ki se bodo prihodnje leto srečala v Tel Avivu. Clani moštva, ki je na DP osvojilo drugo mesto, so posamič dosegli naslednje:

110 m, ov.: 2. Zupančič 15,27; 100 m: 3. Božič 11,60; 400 m: 4. Božič 49,80; 4x100 m: 2. AK Nm 44,09; 1500 m: 3. Fabjan 3:55,80; 10 000 m: 3. Počič 32:27,27; daljina: 2. Vučkovič 671 cm; palica: 3. Resnik 400 cm; krogla: 4. Primc 14,12 m; kopje: 4. Cujnik 60,42 m; 400 m, ov.: 3. Božič 55,48; 200 m: 2. Božič 22,67; 5000 m: 3. Fabjan

V golfu zmagali gostinci

Slovenian golf tour v Mokricah - Glavno besedo so imeli gostinci - Igrišče v Mokricah najlepše

MOKRICE - Donald Harradine, švicarski arhitekt, ki je projektiral golf igrišče na gradu Mokrice, je dobro vedel, da ima opraviti z idealno konfiguracijo terena. Steze 18 lukenj vodijo skozi slikovite nasade hrusk viljamov, in skozi dvestoletni angleški grajski park. Na igrišču so višinske razlike in druge naravne ovire, med katerimi je tudi jezero, edinstvena naravna ovira med igrišči za golf.

V Sloveniji so ta čas tri igrišča: na Bledu, v Lipici in Mokricah. Prva igrišča v Mokricah je največje. Tu se je v soboto končal letošnji Slovenian golf tour, ki je potekal na vseh treh igriščih. Ni naključje, da imajo trenutno prvo besedo med 1000 igralci v Sloveniji prav gostinci. Tudi absolutni zmagovalci turnirja v Mokricah je bil 16-letni Slavko Papler z Jesenic, ki obiskuje gostinsko šolo. Na koncu velja omeniti, da tudi v Sloveniji pomagajo utirati pot začetkom golfa tudi slovenska podjetja, ki so pokazala, da se da tudi po tej poti uspešno reklamirati svoje izdelke. V Mokricah so dali na mizo svoje izdelke ptujski perutinarji in laški pivovarji, svoje so temu dodali prijazni domačini z direktorjem Darkom Terihajem.

J. P.

Avstrijci najboljši v Šentjerneju

3.000 ljudi na veliki konjeniški prireditvi

ŠENTJERNEJ - Na veliki šentjernejski konjeniški prireditvi se je v nedeljo zbralo okoli 3.000 gledalcev, ki so imeli kaj videti. Največ zanimanja je bilo za kasaško dirko Alpe-Jadran, v kateri so nastopili tudi kasači iz tujine. Na progi so se z izžrebanih kasači pomerili amaterski vozniki iz Slovenije, Hrvaške in avstrijske Štajerske. Prepričljivo zmago so slavili Avstrijci, najboljši je bil njihov tekmovalc Pühr. Tudi v skupnem seštevku vodijo Avstrijci z 38 točkami, Hrvači jih imajo 22 in naši 20 točk.

V prvi dirki za dveletne kasače na 1.600 m je zmagal Zagrebčan Lučić s konjem Clarencom, 4. mesto je zasedel Šentjernečan Radkovič z Belinko. V drugi dirki za 3- do 5-letne kasače je bil najhitrejši Pono, 3. mesto je Šentjernečanu Košaku pritekla Arena Hanover. V tretji dirki za 3- do 7-letne kasače je zmagal Kovačič iz Krškega s Firosum. Četrta dirka za 3- do 5-letna kasače se je končala z zmago Kosca iz Komende z Dolomitom. Peto dirko za 3- do 12-letne kasače je dobil Jagodič iz Komende z Lakrimo, 3. mesto je priteklo Fir Lindy na vajah Sepetavca iz Krškega. Šesta dirka za 3- do 12-letne kasače se je končala z zmago Ljubljancana Hroyata s Pelko II, 2. mesto je zasedel Šentjernečan Lučić s Pelizono. V sedmi dirki Alpe-Jadran je zmagal Avstrijec Pühr z Vespo. V zadnji, osmi dirki, za 3- do 12-letne uvožene kasače je zmagal Ljutomerčan Makoter s Soulmanom.

NOVOMEŠKI KOŠARKARJI LE ZMAGALI

NOVO MESTO - Košarkarji Novomešta so z zmago nad Snežnikom napredovali v 3. kolo slovenskega pokala. V izenačenem srečanju so Kočevci, ki redno trenirajo že mesec dni, vodili cel prvi polčas in del drugega do 14. minute celo za osem točk (71 : 64). Nato pa so samo v dveh minutah starejši in očitno bolj izkušeni Novomeščani dosegli deset točk zapovrstjo, povedli in do konca ohranili minimalno prednost (88 : 82). Pri NM 92, ki so še brez pravega treninga, sta se izkazala Matjaž Bajc s 37 točkami in mladi Simon Petrov. Pri Snežniku pa je letošnja prva okrepitev Nurkanović s svojo igro ostal dolžan 50 gledalcev v novomeški športni dvorani. Tekmo tretjega kola igrajo to soboto, 4. septembra ob 18. uri v novomeški športni dvorani z ekipo Iskre iz Nove Gorice.

ŠPORTNA OBVESTILA

NOGOMET - Agencija za šport Novo mesto prireja nočni turnir v malem nogometu, ki bo v soboto, 4. septembra ob 19. uri na asfaltu igrišču na Loki v Novem mestu. Nagrada za prvo mesto znaša 50.000 tolarjev, za drugo 30.000 in tretje 20.000. Prijavnina, ki znaša 5.000 tolarjev, je možno plačati do 18.30 na dan tekmovalja ali na Športni zvezi Novo mesto ZR.: 52100-678-80347. Informacije na telefon 22 - 267 dopoldan ali 22 - 149 popoldan.

TENIS - V okviru praznovanja občinskega praznika bo v Trebnjem organizirano občinsko prvenstvo v tenisu za moške v nedeljo, 5. septembra, z začetkom ob 9.30 v Športnem centru Vita v Trebnjem. Prijavijo se lahko igralci z bivališčem v trebanjski občini in sicer do sobote, 4. septembra na telefon: 44 - 990 ali uro pred začetkom, ko bo tudi žrebanje. Prijavnina je 300 tolarjev, najboljši pa bodo prejeli pokale.

KOLESTARSTVO - Kolesarski delavci Bele krajine vabijo v nedeljo, 5. septembra, vse ljubitelje kolesarjenja v Črnomelj na 1. kolesarski maraton po Beli krajini 93. Lahko se odločite za večjega, 80 km dolgega ali manjšega, dolgega 40 km. Start bo ob 10. uri pred Obrtno drugo Črnomelj. Vsi udeleženci, ki bodo prevozili maraton do 15. ure, bodo prejeli spominske kolajne. Najstarejši in najmlajši ter najštevilnejša ekipa bodo prejeli praktične nagrade.

J. PENCA

KARATE

W. M. M. A. F. E. V.
WORLD MODERN MARTIAL ARTS FEDERATION
WELTVEREINIGUNG DER MODERNEN KAMPSPORTARTEN
DACHVERBAND FÜR MODERNEN KARATE SPORT - SEMI-FULL CONTACT
KICK-BOXING KUNG-FU-FORMEN WAFFEN-SELBSTVERTEIDIGUNG ETC.
SPORT-UND FITNESS-CENTER SPORTHAUS DORAKA MAROF P.P. 31, NOVO MESTO

KARATE

ŠPORT ZDRAVJE REKREACIJA

- vpis novih članov
- program obrambe in zaščite
- program hitre psihofizične transformacije
- začetni in nadaljevalni program
- zdravniška kontrola
- tekmovalni in demonstracijski program
- individualni trening

Vsak delovnik od 17. do 19. ure v športni dvorani Marof.

Treninge vodi mojster športa Šemso Šehić — ŠESTI DAN

KDOR POZNA SLOVENIJO, POZNA PIVO "UNION"

Pivovarna UNION vabi k sodelovanju ekonomista ali komercialista s V. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe za delovno mesto POSPEŠEVALEC PRODAJE za področje dolenskih občin in Bele krajine.

Od izbranega kandidata pričakujemo 5 oziroma 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih, vozniški izpit B kategorije, poznavanje dela z osebnim računalnikom, uglajenost, veselje do terenskega dela.

Nudimo zanimivo delo v prodornem in mednarodno uspešnem podjetju.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na naslov:

PIVOVARNA UNION, d.d.
Kadrovska služba
Pivovarniška ul. 2
61107 Ljubljana

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 2. IX.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.00 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.40 TEDENSKI IZBOR
10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 TRIO TRUTAMORA SLOVENICA
12.00 ANALITIČNA MEHANIKA, 30/52
12.30 PETI POLETNI VIDEOMEH
13.00 POROČILA
17.30 OTROŠKI PROGRAM:
SNORČKI, amer. risana serija, 9/11
18.00 DNEVNIK 1
18.10 KRONIKA, ponovitev 19. dela kanadske dok. serije
18.35 ZE VESTE?
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 TV NOCOJ
20.10 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška naniz., 13/13
21.05 RESNICA OSVOBAJA, švedska dok. oddaja
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
22.40 NOVOPEČENI PRINC Z BEL-AIRA, 12. epizoda amer. naniz.
23.05 BITI NAJBOLJŠI, amer. nadalj., 3/4

SLOVENIJA 2
15.45 - 23.10 Teletekst
16.00 Video strani - 16.35 Tedenski izbor: Ilona in Kurti (avstrijski film); 18.10 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (amer. burleska); 18.30 Biti najboljši (amer. nadalj., 2/4) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, sport - 20.10 Ribniška suha roba - 21.00 Pavarotti v Parizu

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 11.00 Elizije - Kanaliziranje (2. del) - 11.30 Helena (ponovitev) - 12.10 A shop - 12.25 Sejemski reportaža - 12.30 Video strani - 17.45 Drugačen svet (ponovitev 238. dela) - 18.30 A shop - 18.45 Rock starine (ponovitev 30. oddaje) - 19.15 Sejemski reportaža - 19.20 A shop - 19.35 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Zarota (amer. film) - 22.00 Merhaba - Moje jeklo (dok. film) - 22.30 5 minut - 22.35 Poročila - 22.55 Drugačen svet (239. del amer. nadalj.) - 23.40 A shop - 23.55 CMT

PETEK, 3. IX.

SLOVENIJA 1
8.45 - 1.25 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.35 TEDENSKI IZBOR
9.35 HOV, angl. naniz., 1/11
10.00 ZA KRALJA, franc. film
12.25 ZE VESTE?
13.00 POROČILA
13.05 VIDEO STRANI
17.25 OTROŠKI PROGRAM
18.00 DNEVNIK 1
18.10 ZNANOST, 25. oddaja
18.35 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 ZGODBA O JANE MANSFIELD, amer. film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA
22.35 BITI NAJBOLJŠI, amer. nadalj., 4/4
23.30 CIKLUS FILMOV Y. OZUJA: ROŽA ENAKONOČJA, japonski film

SLOVENIJA 2
15.45 - 0.20 Teletekst
16.00 Video strani - 16.10 EP v konjeništvu (posnetek iz Lipice) - 17.10 Tedenski izbor: Gozdarska hiša Falkenau (nemška naniz., 13/13); 18.00 Sova (ponovitev) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, sport 20.10 Tisočletje (amer. dok. serija, 9/10) - 21.05 Intervju: Danilo Slivnik - 22.05 Koncerti Groblje - 23.15 Kristjani: Protest in reforma (angl. dok. serija, 7/13)

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 11.00 Zarota (ponovitev filma) - 12.30 Sejemski reportaža - 12.35 A shop - 12.50 Video strani - 17.45 Drugačen svet (ponovitev 239. dela) - 18.30 A shop - 18.45 Merhaba - Moje jeklo (ponovitev dok. filma) - 19.15 Sejemski reportaža - 19.20 A shop - 19.35 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Smrtna pravica (akcijski film) - 22.10 Ljudje odločajo (2. del dok. serije o politiki) - 22.25 5 minut - 22.30 Poročila - 22.50 Drugačen svet (240. del amer. nadalj.) - 23.35 A shop - 23.50 CMT

SOBOTA, 4. IX.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.05 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.45 TEDENSKI IZBOR:
10.45 RADOVEDNI TAČEK
10.55 OSCAR JUNIOR
11.05 SNORČKI, amer. risana naniz., 9/11
11.30 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 10/26
11.55 FILM OB SVETOVNEM KONGRESU O OTROKU
12.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
13.00 POROČILA
13.05 INTERVJU: DANILO SLIVNIK, ponovitev
16.20 ZGODBA O JANE MANSFIELD, ponovitev amer. filma
18.00 DNEVNIK 1
18.10 BROOKLYNSKI MOST, amer. naniz., 7/12
18.35 DIVJI SVET ŽIVALI, 17. del angl. poljud. noznan. serije
19.05 RISANKA

19.14 ŽREBANJE 3 x 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 V PRICA KOVANJU
21.30 LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 16. epizoda amer. naniz.
21.55 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 SOVA:
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 1/12

SLOVENIJA 2
11.15 - 23.30 Teletekst
12.30 Video strani - 12.05 Človek in glasba: Schubert, mladi romantik - 13.00 Športna sobota: Atletski miting Van Damme (posnetek); 14.55 SP v veslanju (prenos); 17.10 EP v konjeništvu (posnetek iz Lipice) - 18.30 Sova (ponovitev): Biti najboljši (amer. nadalj., 4/4) - 19.20 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, sport - 20.10 Ljubezen boli (angl. nadalj., 3/10) - 21.00 Homo turisticus - 21.30 Sobotna noč: Ptujski festival

KANAL A
9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Smrtna pravica (ponovitev filma) - 12.30 Teden na borzi (ponovitev) - 12.40 A shop - 18.00 Matlock (ponovitev 22. dela) - 19.00 5 X 5 - 19.25 CMT - 20.00 Avtomotimes (oddaja o avtomobilizmu) - 20.30 Matlock (23. del) - 21.20 Za vrati (ital. film) - 23.10 Glastonbury festival (1. del) - 00.20 Poročila v angleščini - 00.45 Erotična spavanka - 1.00 Največja pohujšljivka Amerike (erotični film)

NEDELJA, 5. IX.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.25 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.15 OTROŠKI PROGRAM
10.15 ŽIV ŽAV, ponovitev
11.05 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 26/26
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 REVIJA LJUBLJANSKIH ZBOROV 92
12.30 DOMAČI ANSAMBLI
13.00 POROČILA
13.05 TRILLETINE, nemški film
15.20 TISOČLETJE, ponovitev amer. dok. serije, 9/10
16.00 SERENADA ZA NOVČIČ, amer. film (ČB)
18.00 DNEVNIK 1
18.10 REČNI KRALJI, avstral. nadalj., 1/4
19.00 RISANKA
19.20 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 7/15
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA
LJUBEZEN DO LIDIJE, angl. nadalj., 10/13
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 2/12

SLOVENIJA 2
10.15 - 0.15 Teletekst
Opomba: 13.55 Lipica, posnetek
10.30 Video strani - 10.50 Tedenski izbor: Ognjeno drevo Thihe (angl. nadalj., 6/7); 11.40 V pričakovanju - 12.35 Sova (ponovitev): Reilly, vohunski as (ponovitev 1. epizode angl. nadalj.) - 13.55 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, sport - 20.10 Alpe-Donava-Jadran - 20.30 Gospa Bovyary (franc. film) - 22.50 Športni pregled - 23.35 Kasaske dirke (posnetek z Brda)

KANAL A
8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Ris (risanje in spoti) - 8.25 Fantom Kid (otroški film) - 9.50 Male živali - 10.10 Za vrati (ponovitev filma) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena - 18.00 CMT - 18.50 Glastonbury festival (ponovitev) - 20.00 Marlboro music show - 20.30 Tropska vročina (17. del) - 21.20 Prostovoljci (komedija) - 22.50 CMT

PONEDELJEK, 6. IX.

SLOVENIJA 1
10.45 - 0.05 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.35 TEDENSKI IZBOR
11.35 HOV, angl. naniz., 2/11
11.00 DIVJI SVET ŽIVALI, 17/25
12.30 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
14.55 TEDENSKI IZBOR
14.55 MODJEJEVSKA, ponovitev poljske nadalj., 6/7
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM

14.50 VIDEO STRANI
15.55 HOMO TURISTICUS
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 PARI, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 GOSPODARSKA ODDAJA: MADE IN SLOVENIA
20.55 OMIZJE
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
COLLINS IN COWARDA, angl. naniz., 1/8
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 3/12

SLOVENIJA 2
13.45 - 22.50 Teletekst
14.00 Video strani - 14.30 Tedenski izbor: Forum, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60; 16.15 Obzorja duha; 16.45 Ljubezen da, ljubezen ne (16. epizoda) - 17.10 Sova (ponovitev): Ljubezen do Lidije (angl. nadalj., 10/13); 18.00 Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 2/12) - 18.50 Univerzitetni razgledi

- 19.20 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, sport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Zločin v ulici Hodde (1. del avstral.-makedonske drame) - 21.15 Konfliktne situacije (angl. izobraž. oddaja, 4/4) - 21.50 Pro et contra - 22.50 Brane Rončel izza odra

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 11.00 Prostovoljci (ponovitev filma) - 12.30 A shop - 17.45 Drugačen svet (ponovitev 240. dela) - 18.30 A shop - 18.45 Upravljanje (ponovitev 21. dela) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 K-9000 (amer. kriminalka) - 22.05 Upravljanje (22. del amer. dok. serije) - 22.35 Poročila - 22.55 Drugačen svet (241. del amer. nadalj.) - 23.40 A shop - 23.55 CMT

TOREK, 7. IX.

SLOVENIJA 1
10.15 - 0.20 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 TEDENSKI IZBOR
10.40 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
10.45 KLUB KLOBUK NA POČITNICAH
11.10 UNIVERZITETNI RAZGLEDI
11.40 KONFLIKTNE SITUACIJE, 4/4
12.15 ZLOČIN V ULICI HODDE, 1. del avstral.-makedonske drame

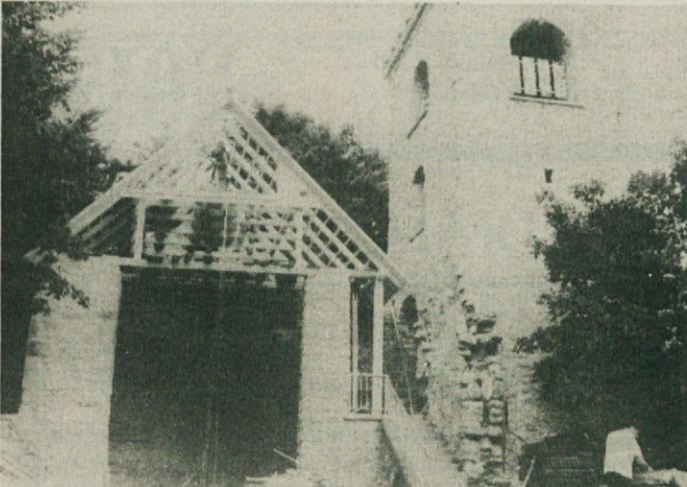
13.00 POROČILA
13.45 TEDENSKI IZBOR
13.45 SOBOTNA NOČ
16.05 SEDMA STEZA
16.25 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
POZABljena ZGODBA, amer. igrana serija, 1/6
SNORČKI, 10/11
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 PARI, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.45 MAGIJA IN MODA
21.40 KRONIKA, 20. del kanadske dok. serije
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
ČE TI MISLIŠ, DA IMAŠ TEŽAVE..., angl. naniz., 2/6
REILLY, VOHUNSKI AS, angl. nadalj., 4/12

SLOVENIJA 2
15.15 - 23.50 Teletekst
Opomba: 15.15 tenis - US open (posnetek)
15.30 Video strani - 16.45 Tedenski izbor: Gospodarska oddaja - 17.25 Sova (ponovitev): Collins in Cowarda (angl. naniz., 1/8); 17.55 Reilly, vohunski as (angl. nadalj., 3/12) - 18.45 Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo - 19.30 Dnevnik 2, vreme, sport - 20.10 Modjejevska (poljska nadalj., 6/7) - 21.35 Osmi dan - 22.25 Videošpon - 23.05 Svet poroča

KANAL A
9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 11.00 K-9000 (ponovitev filma) - 12.35 A shop - 17.45 Drugačen svet (ponovitev 241. dela) - 18.30 A shop - 18.45 Jazzbina (ponovitev 30. oddaje) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Polietni cikel slovenskega filma: Učna leta izumitelja Polža - 22.00 Jazzbina (31. oddaja) - 22.30 Poročila - 23.50 Drugačen svet (242. del amer. nadalj.) - 23.55 Marlboro music show - 00.05 A shop - 00.20 CMT

SREDA, 8. IX.

SLOVENIJA 1
9.45 - 0.10 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.25 HOV, angl. naniz., 3/11
10.50 VIDEOŠPON
11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.00 KRONIKA, 20. del kanad. dok. serije
12.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 7/15
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
14.55 TEDENSKI IZBOR
14.55 MODJEJEVSKA, ponovitev poljske nadalj., 6/7
16.20 SVET POROČA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM

NA GORI MIRU ŽE STOJI CERKEV - Vsi, ki so morda zmajevali z glavami, ko se je semiški župnik Janko Štampar odločil, da bo po petih desetletjih na Mirni gori zopet stala cerkev, so čez to nedeljo spoznali, da je svojo obljubo uresničil. V zelo kratkem času so namreč na mestu, kjer je stala nekdanja, znova postavili cerkev. Pravzaprav tokrat le prezbiterij, če pa se bo zbralo dovolj denarja, bodo v prihodnje postavili še ladjo. V nedeljo, 29. avgusta, je v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija na Mirni gori že maševal nadškof dr. Alojzij Šuštar, čeprav so streho cerkve še teden prej prekrivali s skodlami. (Foto: M. B.-J.)

PISMA BRALCEV • PISMA BRALCEV

Še: "Ne zasluži imena mati"

Odgovor iz doma počitka v Metliki (DL 26. avg.)

V 34. številki Dolenjskega lista je bil 26. avgusta objavljen članek pod zgoraj navedenim naslovom, katerega naj bi napisal Tadej in Erik Selja ter Alojz Gmajner.

Kaj je privedlo g. Gmajnerja k temu pisanju, je vprašanje zase, medtem ko dvomimo, da bi imela pri tem pisanju kaj skupnega mladoletna sinova Stanislave Selja, oskrbovanke našega doma. Ta dvom utemeljujemo z dejstvom, ker smo tudi v naš dom dobivali pisma, kot da bi jih pisala njena otroka, pa je bilo ugotovljeno (na podlagi ročne in strojne pisave kot tudi stila pisanja in izrazoslovja), da je vsa ta pisma in še več drugih pisal Gmajner.

Z njim ne mislimo polemizirati, vendar pa čutimo za potrebno v tej zvezi dati nekaj pojasnil. Stanislava Selja je bila sprejeta v naš dom na podlagi uradne vloge Centra za socialno delo Celje, katero je tudi izdalo odločbo o plačilu stroškov oskrbe v domu. Prepričani smo, da je imel Center za to zakonsko osnovo. Ob

POJASNILO NA ČLANEK

V zvezi s člankom, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu št. 34 z dne 26. 8. 1993 v rubriki "Trebanjske iveri" z naslovom "Vagoni", dajemo naslednje pojasnilo:

Železniške vagonne na industrijski tir TO v Ciganski dolini pri Pučavi smo deponirali v soglasju z TO. Sodelovanje med Slovenskimi železnicami in TO je zelo dobro, saj nam je TO v takih primerih že večkrat pomagala zaradi premajhnih tirnih kapacitet po postajah. Železniški vagoni so na industrijskem tiru začasnoma deponirani, so prazni in so zaradi starosti časovno neuporabni.

Sam sem doma v tej "prelestni dolini", zato ne bi mogel dopustiti, da bi deponirali vagonne z nevarnimi odpadki, torej je bojazen o kakšnih radioaktivnih odpadkih odveč. Dne 20. avgusta so železniški delavci omenjene vagonne premikali (železniški predpisi).

Šef sekcije:
JURIJ BIZJAK, prom. inž.

ŠE: KLERIKALIZACIJA DRUŽBE

Ga. Marinka Pavlin, od kod me poznate, da v svojem pisanju (DL 26. avgusta) uporabljate besede si, ti itd.? Na čem gradite optimizem za prihodnost, bom videl in zvedel, ko vas bom videl in spoznal. Morda vam je dal sistem do leta 1990 trdno podlago, da z optimizmom zrete v prihodnost. Tudi ne vem, pri kom ali kje ste bili v službi (delali) in za koga ste delali, kaj ste od tega dobili in ali ste tudi vi po volitvah sneli s stene priznanje OF in ga zamenjali s križem.

Pridite k nam na obisk, pa se bova o marsičem pogovorila. Sami boste (morda) opazili, kako živimo, kako delamo. Ne poizkušajte me pa prepričati, da bom dal prav vaši teoriji. Še kar naprej bom trdil, da se v cerkvenih krogih dobro je kot v marsikateri hiši, pa čeprav gredo iz te hiše vsako nedeljo k maši. In nikar ne pišite, da si duhovščina ni oz. si ne bo kupovala dragih avtomobilov! Nobena vera ljudi ne uči, da se ponašajo kot mravlje. Če le-te pogledate, vidite, vse gibljejo, nobena ne komandira ali gre na dopust. Pa čebele enako. Ljudje pač nismo čebele oz. mravlje, zato bodo razlike (tudi s pomočjo klera) čedalje večje.

L. ŠRIBAR
Leskovec

Še: Ob Kolpi vzeli "pravico" v svoje roke

K izjavi pristojne službe (DL 26. avgusta)

Pristojna služba za varstvo kulturne in naravne dediščine ugotavlja, da je potrebna povezava slovenskih naselij po slovenski strani Kolpske doline, ker sta Kolpa in Čabranka postali mejni reki. To otežuje vsakodnevno življenje prebivalcev doline, ker ne morejo po slovenski strani od kraja do kraja. Žal pa je predel doline,

• Kaj ovira naše oblastne organe, da ne morejo hitro nekaj narediti za svoje državljane, ki so v težavah? In čemu jih muči, če si skušajo sami urediti zadeve, ki jih oblast ne more ali noče?

kjer živijo ti ljudje, regijski park, ki bo razširjen še na območje Kočevske Reke. V tem predelu živijo in rastejo redke živalske in rastlinske vrste. Zato so tukaj ljudje in z njimi cesta odveč. Ceste, ki naj na naši strani povezujejo Petrinjo, Gladloko, Kuželj, Srobotnik, Sv. Ana, Mirtovičec in Bosljiwo Loko ter Osilnico, Ložec in Podplanino (od Bosljive Lože do Osilnice je cesta na naši strani), bi namreč na to favno in floro negativno vplivale.

LRZVNDK je že od leta 1991 - čeprav je za ceste bolj ali manj slučajno izvedel - izdal mnenja o teh cestah. Iz izjave ni razvidno, ali so bila mnenja ugodna ali odklonilna. Zato ni kriv, da ceste še ni. (Tudi nek drug podoben zavod ni kriv, da se je gradnja elektrarne na Soči zavlekla za tri leta.)

Pa saj ne gre za krivdo, gre za hitro ukrepanje vseh odgovornih! (Tudi z medvedji, ki se klatijo okrog Ribnice.) Čudno je, da se v dveh letih (zdaj smo leta 1993) ni mogla cesta že zgraditi. Hrvati so npr. mimogrede naredili cesto na vrh Gorjancev, ki naj bi tudi bili park. Če že ne more biti ceste, naj naše zunanje ministristvo sklene dogovor s Hrvatsko, po katerem bi naši državljani ob Kolpi mogli brez sitnosti začasno potovati in prevažati kak liter nafte po hrvaški strani Kolpe, dokler se vsi organi ne skregajo in določijo trase ceste.

DUŠAN MODIČ

ZDRUŽENJE LJUBITELJEV ČIPK VABI

Od julija obstaja v Sloveniji Združenje slovenskih klekljaric in vseh, ki imajo radi čipke. To je prostovoljno združenje posameznikov, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo s čipkami: tistih, ki klekljajo, izdelujejo druge vrste čipk (vezene, kvačkane, pletene), razvijajo vzorce, prodajajo čipke ali pribor za njihovo izdelovanje, se ukvarjajo z zgodovino čipk, z zbiranjem itd. Združenje je nastalo predvsem z namenom, da se ohranja kulturna in etnografska dediščina, priključilo pa se bo Mednarodni organizaciji za klekljane in šivane čipke, ki že dolgo združuje ljubitelje čipk iz več kot dvajsetih držav po svetu. Vse tiste, ki želijo postati člani, vabimo, da se prijavijo na naš naslov: Združenje slovenskih klekljaric, Ljubljana, Prelovcova 2.

TUDI PRI VAS DOMA
Od 28. avgusta na 69. kanalu.

Marinih 75 let

Danes praznuje Mara Rupena-Osolnik svoj 75. rojstni dan v krogu zdaj že številne družine in ob mislih slovenskih žensk na njeno ustvarjalno delo. Spoštljiva in bogata je ta njena življenjska pot. Z obširnimi znanjem in preprosto besedo v trdi dolenjskino pa tudi z znanjem tujih jezikov si je znala utreti pota v srca različnih mislečih ljudi ne samo na Dolenjskem in v Sloveniji, ampak tudi v svetu, v diplomatskem življenju in številnih mednarodnih organizacijah.

Njena aktivnost je povezana predvsem z delom otrok, mladine in žensk, zlasti pa s prosvetljanjem podeželja. Kljub visoki starosti je še vedno strokovna svetovalka programa FAO v Sloveniji in v občini Trebnje, ki ima za osnovno nalogo dvigati manj razvita območja podeželja, med katera spada tudi vasica Dobrič.

V Dobriču je bil pred 50 leti I. kongres Slovenske protifašistične ženske zveze. Takrat sta vodili Helena Puhar in Mara Rupena vse organizacijske priprave za ustanovitev enotne ženske organizacije in Mara je postala tudi prva sekretarka SPZZ. Odbor, ki pripravlja številne nestrankarske aktivnosti ženskih gibanj ob 50. obletnici ustanovitve SPZZ, jo je izvolil za častno predsednico. Z nje lastno aktivnostjo želi otepi pozabi spomin na skoraj stoletno

prizadevanje slovenskih žensk za enakopravnejši položaj, na vlogo ženskega tiska, ki je osvobodila kmetice, delavke in intelektualke, na udeležbo žensk v narodnoosvobodilnem gibanju, v povojni izgradnji porušene domovine in tudi na današnji položaj žensk, ko se sicer izboljšuje izobrazbena struktura žensk, pa da na njihova aktivna vloga v strokovno vodstvenem in političnem delu ter se večja število nezaposlenih žensk.

Povezanost vseh ženskih frakcij v strankah za izboljšanje položaja žensk v enakopravnem vrednotenju dela in za svetlejšo prihodnost maladelega roba bo najlepša čestitka Mari za njen rojstni dan in zahvala za njeno ustvarjalno delo.

DRAGICA ROME

Vozilo s popolno opremo.

FIAT

HOMOLOGACIJA

GARANCIJA

SERVISNA MREŽA

OSKRBA Z ORIGINALNIMI REZERVNI MI DELI

TEHNIČNA NAVODILA V SLOVENSKEM JEZIKU

Tudi na slovenskem avtomobilskem tržišču se uveljavljajo evropski standardi prodaje, ki kupcu zagotavljajo kvalitetno in trajno uporabo vozila. Homologacijska listina, Garancijska in servisna knjžica, široka servisna mreža in stalna oskrba z originalnimi rezervnimi deli spremljajo vsako vozilo, ki je prislo iz naših rok. Zakaj bi bili torej zadovoljni z manj, če lahko za svoj denar dobite več kot samo avto?

Vozila dobite samo pri **Adria Auto** in mreži dealerjev in pooblaščenih prodajalcev:

DEALERJI

AVTOPLUS, Koper, tel. 066/34621
AVTOSERVIS GORICA, N.Gorica, tel. 065/24277
AVTO CELJE, Celje, tel. 063/31998
AVTO TRADE, Vrhnika, tel. 061/751346

POOBLAŠČENI PRODAJALCI

AVTOLINE, Kranj, tel. 064/211553
AVTOMEHANIKA GRIL, Novo Mesto, 068/28714
AVTO-MOBIL, Ljubljana, tel. 061/181063
AVTOSERVIS PANCUR, Blejska Dobrava, tel. 064/83776
AVTOSERVIS VEIT, Vir pri Domžalah, tel. 061/714151
AVTO TABOR CAJGER, Maribor, tel. 062/31954
METALKA TRADING, Ljubljana, 061/301855
NOVOTEHNA, Novo Mesto, tel. 068/322006

Adria Auto d.o.o. ekskluzivni uvoznik **FIAT** za Slovenijo

MMP Vrtojba - 65290 Sempeter pri Gorici - tel. 065/35302, 35303, 35304, 35307 - fax 065/35306
 CENTRALNO SKLADIŠČE ORIG. REZERVNIH DELOV, Cesta v Mestni log 90, 61000 Ljubljana - tel. in fax 061 273 164

NOVOTEHNA

Že skoraj pet desetletij uspešno trgujemo s tehničnimi artikli, opremo in napravami.

Svojo bodočnost gradimo na mladih, kreativnih in smelih strokovnjakih, ki se ob izkušnjah starejših razvijajo v uspešne menedžerje podjetja.

PRIDRUŽITE SE NAM, ČE IMATE ZNANJE IN DOVOLJ POGUMA!

Iščemo ambiciozne mlade strokovnjake s področja ekonomije in tehničnih strok, lahko tudi pripravnike, ki želijo delati na področju komerciale in imajo potrebno mero samozaupanja, samokritike in čuta odgovornosti.

Če mislite resno in ste prepričani vase, pošljite svojo ponudbo na naslov:

NOVOTEHNA, trgovina na debelo in drobno, p.o.
 Glavni trg 11, 68000 Novo mesto
 Kadrovska služba

SEPTEMBER JE PRAVI ČAS ZA NAKUP VOZIL

CITROËN

- * Izredni tritedenski dobavni roki
- * darilo - snežne verige RIVAL COMPACT

Vsa vozila imajo homologacijsko listino, garancijsko knjižico, široko servisno mrežo in stalno oskrbo z originalnimi rezervnimi deli.

AVTOSALON Krško
 tel.: (0608) 31-485

NOVOTEHNA AVTOMOBIL

AVTOSALON Novo mesto
 tel.: (068) 322-066

Podjetje NOVOTEHNA

objavlja prosti delovni mesti

1. VODJA PREDSTAVNIŠTVA KRŠKO

Razpisni pogoji:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali tehnične smeri
- znanje enega tujega jezika
- tri leta delovnih izkušenj

2. VODJA TRGOVINE KRŠKO

Razpisni pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe trgovske smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni po opravljeni izbiri.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov:

NOVOTEHNA, Trgovina na debelo in drobno, p.o., Glavni trg 10, Novo mesto.

NOVOTEHNA

PLAVA LAGUNA Poreč

*počitnice v obsegu sončnih poreških lagun
 po posebno ugodnih cenah tedenskih aranžmajev*

termin: 4. do 11.9.

hotel **LILA** polpenzion 10.500 sit za osebo

hotel **DELFIN** polpenzion 11.900 sit za osebo

hotel **MATERADA** polpenzion 13.300 sit za osebo

Doplačilo za polni penzion je 2.100 sit.

V ceno je vključeno: 7 polpenzionov oz. polnih penzionov, turistična taksa in šola smučanja na vodi za otroke in odrasle.

Velik popust za otroke, tudi do 100 odst.!
En otrok v sobi s starši Zastonj!

Informacije: vaša agencija ali pa Laguna Poreč
 tel.: (0531) 351-122, 351-822; faks: (0531) 351-044.

NAŠI OTROCI NISO NIKOLI POVSEM VARNI

I & S ALADIN

OHRANIMO NJIHOV NASMEH!

V šolske učilnice se z našimi otroci vrača razigrana radovednost in neugnana razposajenost. Ne more nam biti vseeno, kako varna je njihova prihodnost in kaj vse lahko prinese že jutrišnja pot v šolo, brezskrbna igra z vrstniki ali drobna nepazljivost.

Tudi najprevidnejšim se dogajajo nezgode, zato se razumni ljudje odločajo za zavarovanje svojih otrok.

Nezgodno zavarovanje predšolskega otroka, učenca ali dijaka pri Zavarovalnici Triglav je zanesljiva naložba v varnejšo prihodnost. V vaši šoli zahtevajte podrobnejšo informacijo o letošnjih pogojih nezgodnega zavarovanja. Zavarovanje lahko sklenete tudi v vseh predstavištvih Zavarovalnice Triglav in pri njenih zastopnikih.

Zavarovalnica Triglav, ker ji zaupajo starši

 zavarovalnica triglav d.d.

30% POPUST

od 23. 08. — 13. 09. 93 POLETNO BLAGO

IN ŠE NOVOST:

in še 100 drugih artiklov

130-150 SIT
3000 SIT
300 SIT
240 SIT
450 SIT
860 SIT
550 SIT
1200 SIT
1500 SIT
1100-2200 SIT
2100 SIT
280 SIT
1700 SIT
1150 SIT

REKLAMNE CENE:
ZENSKO SPODNJE PERILO
OTROŠKI JEANS KOMPLET
OTROŠKA PIZAMA
NEDEČKI
NATIKACI (MOŠKI IN ZENSKI)
SPALNA SRAJCA
PAJKICE
HLAČE JEANS
ZAVESSE (2,5 x 3 m)
ZENSKA KRILA
POSTELJNINA komplet
PRTI PLASTIČNI
JEDILNI KOMPLETI
ŠPORTNI COPATI

Novo blago iz uvoza po nizkih cenah!

CBE 21, 68330 Metlika, tel.: 068/59-102
(pri kegljišču Badovinac)

Galanterija + Tekstil

PODJETJE ZA NOTRANJO IN ZUNANJO TRGOVINO
CBE 21, 68330 Metlika, SLOVENIJA, tel.: 068/59-102

TEKSAS

BIRING

Canon biro oprema – salon pohištva

Jediništica 27, 68000 Novo mesto, Slovenija
tel./fax. (068) 26-004

**V NOVO MESTU ODPIRAMO NOV RAZSTAVNO
PRODAJNI SALON POHIŠTVA, ZATO VA-
BIMO K SODELOVANJU**

— komunikativnega prodajalca z večletno prakso prodaje pohištva ter tehničnega blaga

ZAHVALA

V 56. letu nas je zapustila draga mama, sestra in teta

**MARIJA
FERENEC**

roj. Kump
iz Stranske vasi 44 b

Ob boleči in nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje in sočustvovali z nami, darovali cvetje ter pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala osebju Urološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, govornici za poslovilne besede, pevskemu zboru Ruperčvrh za zapete žalostinke ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

*Življenje celo si garala,
vse za hišo in družino dala,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

V 59. letu nas je po težki bolezni zapustila
draga mama

**JOŽEFA
MAHNIČ**

roj. Žužek
z Rihpovca

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, znancem, prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše, ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi zdravstvenemu osebju Infekcijskega oddelka, kolektivom Zupančič, Trimo in Ginekološko-porodniškemu oddelku, pevcem, g. župniku ter govornici za poslovilne besede.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 58. letu je umrl

**FRANC
KASTELIC**

iz Pangrč Grma 12

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Najlepša hvala g. župniku za opravljen pogreb.

Žalujoci: mama, bratje Janez, Jože in Stanko ter sestra Marija z družino

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage mame, babice in sestre

**MARIJE
BRADAČ**

iz Loške vasi 13

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje in pokojno pospremili na zadnji poti. Hvala tudi pevskemu zboru, govorniku in duhovniku. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

*Ni več bolečin,
ni več trpljenja,
vse to je vzela zemlja.
A v domu ostala je praznina,
v naših srcih težka bolečina.*

V 87. letu je doživel naš ata

**ANTON
KLEMENČIČ**

Goriška vas 15, Mirna Peč

Hvala vsem, ki ste lajšali njegovo trpljenje in našo bolečino ob njem.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Življenje si celo garala,
vse za hišo in družino dala,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, tašče, sestre in tete

**MINKE
ŽIČKAR**

iz Leskovca pri Krškem

se pristrčno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in besede tolažbe, darovali vence, cvetje, sveče, svete maše, denarno pomoč, denar, namenjen cerkvi, in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Sitarjevi, sosedom Pečnik, g. župniku za lepo opravljen obred, g. Žičkarju, kolektivnu CP Novo mesto, cerkvenim pevcem in pevcem s Senovega za zapete žalostinke. Zahvala tudi vsem ostalim, ki ste nam kakorkoli pomagali, pa niste bili posebej imenovani. Še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 2. septembra - Štefan Petek, 3. septembra - Dora Sobota, 4. septembra - Zalka Nedelja, 5. septembra - Lovrenc Ponedeljek, 6. septembra - Zaharija Torek, 7. septembra - Marko Sreda, 8. septembra - Marija

LUNINE MENE
9. septembra ob 8.26 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 2. do 4.9. (ob 20. uri)

kmetijski stroji

STAREJŠI RABLJEN TRAKTOR, do 50 KM, kupim. ☎ (061)738-619.
AGROIZBIRA trgovina Slavko Prosen, nudi najceneje akumulatorje Vesna in Topla, gume za traktorje Barum, rezervne dele za traktorje Deutz, Tomo Vinkovič, kosilnice BCS, Ursus, Zetor, IMT, Fiat Store. Cene so ugodne. Pokličite nas in se prepričajte! ☎ (064)324-802. 3221
MALO RABLJEN TRAKTOR Tomo Vinkovič 418, traktorsko prikolico, brano in plug ugodno prodam. ☎ (0608)79-652. 3278

tabakum d.o.o.

export-import
Velika Cikava 25, Novo mesto
tel. (068) 322-625, 23-826

vam nudi:
— **traktorje**: Universale, Carraro, Same, TV, Goldoni...
— **priključne kmetijske stroje**: iz programa SIP, TKM, OLT, STROJNA, BA-TUJE, TAJFUN, AGRO-MEHANIKA...
— **ročno orodje**: škarje za vinogradništvo, sadjarstvo, lopate, sekire, ma-cole...
— **gume za kmetijski, osebni in tovorni program...**
— **kardane, kletarsko opremo, kosilnice BCS...**

— **Za nakup kmetij, mehanizacije nudimo ugodne kreditne pogoje za dobo do 6 let.**

AKCIJA: RADIATORJI za centralno ogrevanje in **AKUMULATORJI** za vse vrste vozil.

Priporočamo se!

VINOGRADNIKI, POZOR!

UVOZ RABLJENE VINOGRADNIŠKE OPREME IZ ZRN
- avtomatske stiskalnice
- samohodne škropilnice
- ozki traktorji
- mali gosencičarji
- vinske črpalke,
- polnilnice, filtri.

Obnovljeni, brezhilni, rezervni deli zagotavljeni!
Inf.: tel. (0608) 75-306.

Kerin, d.o.o.
OBNOVA SKLOPK IN ZAVOR
Ardo 24
68274 Raka

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Leszek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 3. trimesečje 1.100 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.200 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.550 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.100 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.750 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefaks 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvođače informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

uri) ameriški akcijski film Ubežnik. 4.9. (ob 18. uri) in 4.9. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Wayneov svet. 8.9. (ob 20. uri) ameriška komedija Ostanite še naprej z nami.

ČRNOBELJ: 3.9. (ob 20. uri) in 5.9. (ob 18. in 20. uri) ameriška družinska komedija Ninja želve 3 - Gremo naprej. 4.9. (ob 20. uri) ameriški gangsterski film Boter III.

METLIKA: 3. in 5.9. (ob 20. uri) ameriški gangsterski film Boter III.

NOVO MESTO: Od 2. do 5.9. (ob 18. in 20. uri) ameriška erotična drama Nespodobno povabilo. Od 6. do 8.9. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Made in Amerika.

ZRNO d.o.o.

Gmajna 6, Raka
tel. (0608) 75-086

nudi ugodno:
umetna gnojila, škropiva, semena, kmetijsko mehanizacijo, gradbeni material in ostalo.

umetna gnojila:
15x15x15 900 SIT
NPK 7x20x30 1.230 SIT
sladkor vreča: 3.499 SIT

Odperto vsak dan od 8. — 17. ure,
sobota od 7. — 12. ure.
Tel.: (0608) 75-086

TRAKTOR IMT 539, letnik 1992, prodam. ☎ (068)87-717, zvečer. 3286
KULTIVATOR MUTA, rotacijski plug, frezo, okopalnik, železna kolesa, ko-so in prikolico prodam. ☎ (061)857-259, po 20. uri. 3288
TV, 18 KM, letnik 1980, v dobrem stanju, ter vitlo za vlečenje drv ali oranje prodam. ☎ (0608)34-968. 3292
SILOKOMBAJN Sip Vihar 80 E prodam. ☎ 42-744. 3340
TRAKTOR TORPEDO X 55 A Evro, s čelnim nakladačem Riko TN 360 A, letnik 1989, pogon na vsa 4 kolesa, ugodno prodam. ☎ (0608)68-189.

TRAKTOR UNIVERZAL in pralni stroj prodam. ☎ 84-873. 3363
PREMIČNI PLUG Batuje prodam. Muren, Črmošnjice 41, Novo mesto.

kupim

PISARNIŠKO rabljeno opremo kupimo. ☎ 21-764, popoldne. 3358

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1991, prevoženih samo 5.900 km, registriran do 20.3.1994, prodam. ☎ (068)43-803. 3280
JUGO 45 prodam. ☎ 73-206. 3282
ŠKODO FAVORIT 136 L, bele barve, letnik 1991, registrirano do 2/94, in 126 P, letnik 1986, registriran do 6/94, prodam. Baržič, Mestne njive 6, ☎ 28-262, zvečer. 3290
R 5 CAPUS D, star 1 leto, prodam. ☎ 25-508. 3294
Z 101, letnik 1983, registriran do 3/94, prodam. ☎ 85-903. 3300
LADO RIVO 1300, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 84-878. 3302
JUGO KORAL 45, letnik 1988, registriran za celo leto, 46.000 km, prodam. ☎ 26-696. 3303
Z 128, letnik 5/90, dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (061)346-149, po 16. uri. 3307
GOLF D, S paket, letnik 1985, prodam. ☎ 78-349. 3308
JUGO 45 AX, letnik 1988, prodam. ☎ 73-662. 3310
JUGO 55, letnik 1990, prodam. ☎ 26-734. 3312
WARTBURG KARAVAN, letnik 1983, prodam. Ante Pavlovič, Vojinska 5, Črnomelj. 3314
VW PASSAT, starejši letnik, obnovljen, v odličnem stanju, registriran do 8/94, ugodno prodam. ☎ 65-036. 3318

GOLF JX D, troje vrat, rdeč, lepo ohranjen, registriran za celo leto, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 65-135. 3321
LADO ŠAMARO 1300/3V, 5P, letnik 10/89, prodam. ☎ 28-853. 3339
JUGO 45 KORAL, letnik 1989, prodam. Plantan, Veliki Podluben 1, ☎ 43-698. 3342
Z 101, letnik 1988, prodam. ☎ 25-195. 3344
R 5 CAMPUS, star 2 leti, prodam. ☎ (068)47-601, od 16. ure dalje, Jože Mandelj, Brezovica 34, Mirna. 3356
GOLF JGL D, letnik 1985, registriran do 11.4.1994, prodam. ☎ 27-722.

GOLF, letnik 1986, prodam. ☎ 27-142. 3365
TERENSKO VOZILO 4 X 4 750, diesel, letnik 1991, prodam. ☎ 23-287.

LADO 1200, letnik 1977, registrirano do 1/93, prodam za 800 DEM. Belingar, V brezov log 3, Novo mesto, ☎ 24-957. 3370

UGODNO PRODAJ lancio Y 10, letnik 1986, fiat cromo, letnik 1989, fiat uno 45, letnik 1991, in jugo 55, letnik 1989. ☎ 28-714. 3374

UNO 45 S, letnik 87, prodam ali zamenjam za R 4 l. 89—90. ☎ (068) 23-585.

AVTOHIŠA

Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

— prodaja celotnega programa vozil RENAULT
— ugodni kreditni pogoji, leasing
— R5, CLIO, dobava takoj
— odkup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO

— krediti za nakup vozil na 4 leta
Tel. (068) 324-533

posest

HIŠO Ob Težki vodi 60 prodam. Cena po dogovoru. ☎ 27-284. 3281
V SODRAŽICI prodam zazidljivo parcelo v hribu, z lokacijsko dokumentacijo. ☎ (061)860-398, od 14. do 15. ure ali po 21. uri. 3287
V OKOLICI NOVEGA MESTA kupim zazidljivo parcelo. ☎ 25-541, zvečer. 3289

PARCELO, (sadovnjak), možna zidava, velikosti 1718 m², v Grobljah pri Šentjerneju, prodam. Informacije na ☎ (061)51-710 in (068)22-441, interna 204, dopoldan. 3296

STAREJŠO HIŠO v Sevnici z lepim vrtom prodam. ☎ (061)876-123. 3298
VINOGRAD s 470 trtami na Hrastu pri Suborju prodam. ☎ 26-661. 3305
ZAZIDLJIVO PARCELO v Kostanjevici na Krki prodam. ☎ (061)315-031. 3309

ZAZIDLJIVO PARCELO v Šmarju pri Trebnjem prodam. Voda in elektrika na parceli. Cena po dogovoru. Informacije na ☎ 46-650, popoldan. 3330

OBNOVLJEN VINOGRAD s 450 trtami, v bližini Črnomlja, z zidanico - vikendom, in 24 a travnika prodam za 23.000 DEM. ☎ (061)558-118. 3369

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

NEPREMIČNINE

Prodamo:

— hiše v Novem mestu in okolici, Dol. Toplicah, Črnomlju, Sevnici, Trebnjem, Vinici

— stanovanja v Novem mestu, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah in Soteski

— trgovino in picerijo v Novem mestu, poslovne prostore v N. mestu

— gradbene parcele za hiše v Novem mestu, Smolenji vasi, Semiču, Brusnicah in Suhadolku.

— vikende v okolici Novega mesta, Trebnjega, Črnomlja, Metlike in Sentruperta

— kmetije v Stopičah, Brestanici (Raztez) in več kmetijskih zemljišč ter gozdov v okolici Novega mesta, Črnomlja, Trebnjega in Rake, v Gabrju in Jurni vasi

— zidanice z vinogradi v Beli krajini, v okolici Trebnjega in N. mesta

— zamenjamo dvosobno stanovanje s trosobnim in večjim v N. mestu

— v najem oddamo poslovni prostor na Bregu v N. mestu za mirno dejavnost

tel. (068) 22-282
(od 8. do 18. ure)

POSESTVO z nekaj zemljo in obnovljeno hišo prodam. Informacije: Srečko Saurin, Rovišče 16, Studenec. 3331

TRAVNIK - del gozda, v Jelšah pri Otočcu, velik 52 a, in vinograd s stari hramčkom na Malem Vinjem vrhu, velik 21 a, ter gozd nad Prečno, velik 110 a, prodam. Fink, Dobrava 50, Otočec (novo naselje). 3371

prekllici

FRANČIŠKA GRUBAR, Stranska vas 31, preključujem sleherni odvoz premoženja premičnin. 3317

prodam

PRISRČNE 6 tednov stare Špringer španjele zelo poceni prodam. ☎ 44-627. 3283

NOV MIZARSKI STROJ, poravnalko, debelinko širine 26 in leseno poravnalko širine 40 prodam. ☎ 23-302. 3284

GROZDJE ŠMARNICO in otelo prodam. Jožica Hočvar, Zloganje 32, Škocjan, ☎ (068)76-546. 3285
OKOLI 100 KOM votlakov (BH 4) prodam. ☎ 28-267, zvečer. 3295

NOVO GORSKO KOLO, rabljen kombiniran štedilnik in brezžični telefon poceni prodam. ☎ 25-442. 3306
TELICO, brejo 4 mesece, prodam. ☎ 65-143. 3316

OHRANJENO DNEVNO SOBO (trije regali, kavč, dva fotelja, mizico) poceni prodam. ☎ 21-456, popoldan. 3320

1320 KOM, nove strešne opeke Strešnik prodam. ☎ 22-025. 3323
HRASTOVO KAD prodam. ☎ 73-708. 3325

KVALITETNA BUKOVA DRVA in grozdi belokranjskih sort prodam. ☎ 56-022. 3326
KVALITETNO GROZDJE, 1500 kg kraljevine in rizlinga, 700 kg modre frankinje, 1000 kg žametne črnine in 300 kg šentlovrenke prodam. ☎ (068)58-081. 3328

GROZDJE ŠMARNICO prodam po zelo ugodni ceni. Marjan Marjetič, Seganje 3, Škocjan. 3333
HRASTOVA METRSKA DRVA prodam. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 3334

HRASTOVO KAD, 900 l, staro 15 let, v dobrem stanju, prodam. Branko Umek, Kamenško 17, Šentjamš. 3335
KORUZO na rastilu prodam. ☎ 78-137. 3338

TELICO, brejo, prodam. ☎ 25-233, Smolenja vas 41. 3341
GROZDJE ŠMARNICO prodam. ☎ 73-228. 3345

NA ZALOGI imamo nekaj italijanskih kombiniranih vozilčkov s kombinacijo stolčka in sedeža za v avto. Cena zelo ugodna, na dva obroka. ☎ (068)26-331. 3346

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 410 l, Gorenje, zelo malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 43-790. 3349

VINSKE SODE, 200 l, 300 l, 500 l in 1500 l, ter sode za tropine, 400 l in 600 l, prodam. ☎ 27-977. 3353

RABLJENO PEČ na trda goriva za centralno kurjavo prodam. ☎ 27-364.
KRZNEVO JAKNO, NUTRIJA, št. 40, prodam za 600 DEM. ☎ 25-986. 3362

KUHINJSKE ELEMENTE ugodno prodam. ☎ 28-505. 3364
HARMONIKO Weltmeister, 80 - basno, prodam. ☎ 43-792. 3366

MLIN ZA GROZDJE, lesen, in prešo prodam. ☎ 23-664. 3373

UGODNO PRODAJ sediščno garnituro (dvosed, trosed, kot 40.000,00 SIT), štedilnik (2 plin, 2 elektrika 25.000,00 SIT), regal za dnevno sobo 50.000,00 SIT. ☎ 068/20-524.

razno

POSLOVNI LOKAL v Črnomlju, Mirana Jarca 9, oddam. Informacije na ☎ (064)631-480. 3291

V BLIŽINI NOVEGA MESTA najemem prostor za skladišče velikosti cca 20 m². ☎ 25-433, po 16. uri. 3304
KLAVIR, synthesizer in glasbeno teorijo poučujem. ☎ 23-146. 3319

V NAJEM ODDAM večji poslovni prostor ob glavni cesti v Trebnjem, primeren za obrt ali skladišče. ☎ 44-459.

Zasebno podjetje

VITA, marketing, trgovina šport, d.o.o.

Trebnje, Rimska cesta 33
68210 Trebnje

objavlja prosta dela in naloge:

RAČUNOVODJA IN POSLOVNEGA SEKRETARJA

Poleg izpolnjevanja splošnih pogojev pričakujemo od kandidata:

- izkušnje na področju računovodstva

- znanje dela z računalnikom

- samoiniciativnost.
Prijava in informacije:
tel. (068) 44-990.

ANGLEŠKI JEZIK za osnovne in srednje šole poučujem, tudi prevajam. ☎ 21-747. 3372

INŠTRUIRAM vse za osnovno šolo in angleščino za srednjo šolo - učitelj. ☎ 21-215. 3357

YURENA

šola tujih jezikov

Ul. Marjana Kozine 49A
Novo mesto
tel./fax: 23-434

Vpis v tečaj angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika za otroke, mladino in odrasle.

Vpis vsak dan od 8. do 11. ure dopoldan po telefonu ali osebno.

Izdelovanje in sposojanje poročnih oblek ter dodatkov, tudi za obhajilo in birmo.

Cesta herojev 34
Novo mesto
tel. (068) 28-301, 25-259

Del. čas: 10. — 12.; 16. — 19.
sobota: 10. — 12.

SEJEM ŠKOCJAN

Obveščamo vas, da bo v soboto, 4. septembra, in vsako nadaljnjo prvo soboto v mesecu pri gostilni Marinčič v Škocjanu živinski sejem in sejem rabljenih kmetijskih strojev.

TONSON

izobraževanje d.o.o.
tel. 85-882

jesenski vpis v tečaje tujih jezikov, ki bodo na OŠ Grm v Novem mestu

NOVO V TREBNJEM

FOTOGRAFIRAMO za dokumente in ostalo
UOKVIRJAMO slike-gobeline ter priznanja
PRODAJAMO fotomaterial in ročne ure

Vabimo vas na avtobusno postajo Baragov trg 1 v Trebnjem (stara šola) vsak dan od 8. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.
Cene nizke — kvaliteta dobra!
Se priporočamo!

F-plus

TRGOVINA Z GLASBILI

Šmihelska 19, Novo mesto
tel. (068) 23-820

Delovni čas od 15. do 19. ure ob sobotah od 8. do 12. ure

NOVO V NOVEM MESTU

Nudimo vam vse vrste glasbil in glasbene opreme za otroški in profesionalni program priznanih domačih in tujih proizvajalcev.

AVTOŠOLA

IDA, d.o.o., Črnomelj

Vabi kandidate v pospešeni tečaj CPP A, B in C kat. Pričetek tečaja: ČRNOBELJ 8. 9. ob 19. uri v kinodvorani METLIKA 10. 9. ob 19. uri v Beti

Prijavite se lahko pri IDA, d.o.o., Desinec 1a, tel.: 52-098, Trgovini Mercator-Steklo Metlika ali ob pričetku tečaja.

POSEBNA PONUDBA:

Izposoja

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 77
Novo mesto

tel.: (068) 323-193
mobitel: 0609-615-239

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebnih
- stonitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čete ali 3 obroke

Družbeno podjetje Hortikultura, plantaže in gradnje Brežice

objavlja prosto delovno mesto

vodja finančno računovodske službe

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— visoko izobrazbo ekonomske smeri
— 3 leta delovnih izkušenj

Z izbranim delavcem bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Nastop dela možen takoj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov Hortikultura, plantaže in gradnje Brežice, Gornji Lenart 28/a, 68250 Brežice.

Kandidate bomo izbrali v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob uri slovesa od naše drage mame in babice

MILKE JAKOPIN

z Mirne na Dolenjskem

Še posebej hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti na pokopališču sv. Helene pri Mirni. Hvala vsem za izrečeno sožalje, sosedoma Dragi Bon in Milanu, govornici Pavli Hrovat, organizaciji ZB Mirna in Društvu upokoencev Mirna.

Sin Stojan in hči Nataša z družino

ZAHVALA

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

V 79. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

IVANKA ŠTEFANIČ

iz Gor. Dobravic 5

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo družini Rus za gesebično pomoč med boleznijo, govornikom Tereziji Kralj in Alojzu Štefaniču, sodelavkam in sodelavcem kolektivov Komet, Beti in Novoteks iz Metlike za podarjeno cvetje in denarno pomoč, pevkam za zapete pesmi ter g. župniku za opravljen obred. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od pokojnice na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je po krajši bolezni zapustila naša draga mama, babica, prababica, teta in botra

JOŽEFA CERKOVNIK

rojena Koligar
z Gor. Vrhpolja 1

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so pokojno mamo pospremili na zadnji poti. Hvala vsem za podarjene vence, cvetje in sv. maše, g. kaplanu za obiske in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

*Če bi koga solza obudila,
ne bi tebe črna zemlja krila.*

V 78. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast

JANEZ GRABNAR

z Jelševca pri Trebelnem

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala kolektivoma Dolenjke in Termotehnike, pevcem in g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je za vedno zapustila draga žena, mamica in stara mama

TEREZIJA FRANKO

iz Vel. Brusnic 68

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znancem in nad vse dobrim sosedom, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Kirurškemu oddelku intenzivne terapije Novo mesto, Komunalni Novo mesto, Revozu, govornikom, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče ter stari oče

JANEZ TURK

Sela pri Zajčjem Vrh 12

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Internega oddelka bolnice Novo mesto ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
le srce in duša ve,
kako boli, ko veče te ni.*

Ob boleči izgubi ljubega sina, brata, strica in nečaka

DEJANA BEVCA

iz Dolenjskih Toplic

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Prav tako se zahvaljujemo delavcem tovarne BOR Dolenjske Toplice, pevskemu zboru, gospodu župniku in gospodu kaplanu za opravljen pogrebni obred, gospodu Dragu za odigrano Tišino, mladincem in mladinkam, posebno Barbari za izrečene poslovlilne besede, ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in bili z nami v teh težkih trenutkih. Iskrena hvala vsem, ki ste našega Dejana pospremili na njegovi zadnji poti ter zasuli njegov prerani grob s prelepim cvetjem.

Žalujoči: mamica, ati, brat Bojan z družino in ostalo sorodstvo
Dolenjske Toplice, 26.8.1993

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga žena, teta, sestra in botra

MARIJA STARIHA

rojena Rauh
z Osojnika 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, nam darovali cvetje in izrekli sožalje. Zahvaljujemo se dr. Mariji Plut ter zdravnikom in drugemu osebju Internega oddelka in Kirurškega oddelka, intenzivna nega, Splošne bolnice Novo mesto. Iskrena hvala Jani Jakša in Mariji Bezeg za poslovlilne besede, pevkam za zapete pesmi in g. kaplanu za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki so pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: mož Lojze v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

V 94. letu starosti se je tiho poslovila od nas in odšla v novo življenje naša ljuba mama, stara mama, prababica, sestra, teta in botra

MARIJA BREGAR

iz Zavinka pri Škocjanu

Iz srca se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, vence, cvetje, sveče in podarjene sv. maše. Posebna zahvala trgovskemu podjetju Dolenjka iz Sentjerneja za lepe vence, obisk in izrečeno sožalje, g. župniku za obiske, spremstvo na zadnji poti in lepo opravljen obred ter cerkvenim pevcem za lepo petje. Posebna zahvala pevcem iz Sentjerneja za lepo zapete žalostinke na domu in ob grobu in vsem, ki ste našo mamo tako številno spremili na zadnji poti. Vsem Bog plačaj!

Žalujoči: sinovi Ivan, Tone, Jože, Lojze, Franci in Stanko in hčere Ivanka, Mimi, Tončka, Fani in Zofka z družinami.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče in dedek

NIKOLAJ ROGINA

iz Drage pri Sinjem Vrh 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Nama Kočevje, sodelavcem Pionirja, Teg mehanizacija Novo mesto, dr. Igorju Bostiču, GD Sinji Vrh, LD Sinji Vrh, govornikom Francu Žalcu in Dušanu, g. župniku za lepo opravljen obred in Nevrološkemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Slavica, sin Ivan, hčerka Romana z družino ter bratje in sestri

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je po kratki in težki bolezni zapustil dragi mož, oče, sin in brat

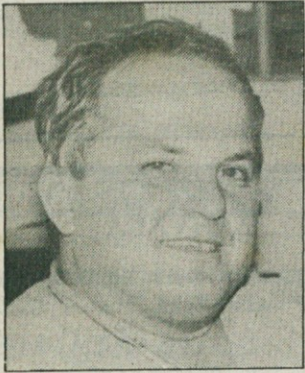
FRANC ŽIST

iz Metlike

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom iz Župančičeve ul. 12, sodelavcem SOB Metlika, sodelavcem Kometa, članom Ribiške družine Metlika, Wagne, Ronchija in ostalim znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebju metliškega Zdravstvenega doma, posebno dr. Blažu Mlačku in sestri Anici Vraničar, osebju Splošne bolnice Novo mesto, g. župniku za lepo opravljen obred, govornikom g. Milanu Travnikarju in predsedniku Ribiške družine Metlika Antonu Klepcu za poslovlilne besede.

Žalujoči: vsi njegovi

Pater Peter

je namreč končal gimnazijo. Kot kmečki fant iz Velikih Dol ob Temenici je osemletko končal v Velikem Gabru. "Sem najstarejši treh otrok in oče je hotel, da hodim v šolo v Vel. Gaber, ne pa v Šentvid pri Stični. V Veliki Gaber sem se lahko vozil s kolesom in sem takoj po pouku prišel domov, kjer je bilo treba delati na kmetiji. Očetu ni bilo nič prav, ko sem se odločil za gimnazijo, kajti kot najstarejši naj bi prevzel kmetijo." Takrat je v novomeško gimnazijo samo iz Lavrihovega letnika hodilo 5 fantov, ki so stanovali pri frančiškanih. "Najlepši so spomini na dijaška leta v Novem mestu, na sošolce in profesorje. Čudovit čas, poln doživetij..." mu spomin zaplaval v mlada leta. Kot anekdoto pove, kako mu je profesor fizike govoril, da njemu ni treba znati fizike, da je dovolj, da zna šteti, da bo znal bero prešteti. "Danes mi pa pri kakšni naberkii počitajo, da sem se preveč učil šteti..." Kot gimnazijec, pravi, da je imel ogromno časa, tako da je ob šoli in življenju v samostanu lahko počel še vrsto stvari. Tako je med drugim hodil v tečaj ikebana - "Blažen med ženami," se zasmije - kajti že od nekdaj ima veliko veselje z rožami in hortikulturo in kot dijak je v samostanu skrbel za te stvari. "Patri so z nami mladimi fanti pametno ravnali. Niso nam prepovedovali, ampak so nas usmerjali. No, če bi bilo treba na ples, so pa vedno našli kakšno nujno delo in opravilo za nas. In tako še danes ne znam plesati in na ohceti, ko bi katera tudi z mano zaplesala, se moram izgovarjati, da papež ne pustijo."

Papež so pa očitno precej bolj tolerantni, ko gre za kakšne druge posvetne radosti. Tako se na papeževu prepoved pater Peter ni nikoli izgovarjal, če se je bilo treba z družbo povesečiti v samostanski vinski kleti. "Nikoli ni nihče tam plačal vina, pa vendar so govorili, da je moje vino najdražje. Tam smo se marsikaj dogovorili in zmenili za dela v samostanu. Če bi čakal samo na miloščino, ne bi nič naredili. Tako pa... saj vse ostane samostanu in mesu."

Pater Peter je tudi komisar slovenske frančiškanske provincije za sveto deželo in kot tak zadolžen za propagando dežele, v kateri so frančiškani že 800 let varuhi svetih krajev. Sicer pa so frančiškani po vsem svetu ena sama velika družina. Na svetu jih je okoli 20.000, v Sloveniji pa kakih 100. Pater Peter je pravzaprav že "star" Novomeščan. V tem mestu

V nedeljo ob osmih je v prepolni cerkvi v novomeškem frančiškanskem samostanu zadnjič "uradno" maševal pater Peter Lavrih, priljubljeni redovnik, dolgoletni gvardijan samostana in župnik župnije sv. Lenarta. V ponedeljek je odšel na duhovne vaje v Asisi, rojstni kraj sv. Frančiška Asiškega, ustanovitelja frančiškanskega reda, prihodnji teden pa se bo pridružil družini v frančiškanskem samostanu na Viču v Ljubljani, kamor ga je vodstvo slovenske frančiškanske provincije "po treznem premisleku in skrbnem posvetovanju glede na potrebe provincije in Tvoj blagor" prestavilo po 10 letih bivanja v Novem mestu.

Tako se pater Peter vrača prav v tisti samostan, iz katerega je bil pred 10 leti dodeljen v Novo mesto. "Trideseti rojstni dan sem praznoval še na Viču, štiridesetega pred kratkim tukaj v Novem mestu, kje bom pedesetega - zlasti slaba je bila tista na Potov Vrhu - v samostanu pa so v tem času usposobili veroučne učilnice, uredili prostor za bogato in pomembno frančiškansko knjižnico, uredili zapleten način ogrevanja samostana in cerkve s pomočjo toplotnih črpalk. Na slovesnost po končani obnovi starega oltarja jeseni letos pa bo pater Peter, ki je začel tudi to delo, prišel kot gost. Seveda je ta gost mišljen bolj tako, da bo prišel od drugod, da ne bo več član novomeške frančiškanske družine, ki sedaj, ko je on odšel, šteje še štiri patre ter diakona in samostanskega brata. Sicer pa so frančiškani po vsem svetu ena sama velika družina. Na svetu jih je okoli 20.000, v Sloveniji pa kakih 100. Pater Peter je pravzaprav že "star" Novomeščan. V tem mestu

Še miss Loka 93

V soboto, 11. septembra, izvolitev najlepše.

NOVO MESTO - Prireditvam ob otvoritvi prenovljenega gostišča na Loki in uvodu v sklop prireditev pod naslovom Jesenski večeri na Loki se bo v soboto, 11. septembra, ob 20.30 pri-

● Korajža velja, prijave s celimi naslovi pošljite do petka, 10. septembra, na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 130, 68000 Novo mesto, s pripisom "Miss Loka".

družila se izvolitev miss Loka 93, popestrjena z modno revijo. Pokrovitelj prireditve je Dolenjski list, zato vabimo dekleta, da se v čim večjem številu prijavijo za sobotni nastop. Vse nastopajoče čakajo lepe nagrade. Nobe-nih omejitve ne postavljamo, važno je le, da ste dovolj simpatične. O tem, kateri bo šel laskavi naslov miss Loka 93, bo odločala posebna žirija, posebna nagrada pa bo pripadla tisti, ki jo bodo za najlepšo izbrali gostje. Voditeljica večera bo Saša Gerdej.

KITARA ZA NAGRADO

NOVO MESTO - Počitnice so za nami, in ker smo tudi v našem uredništvu radovedni, kako ste šolarji preživeli julij in avgust, smo se odločili, da vas povabimo k pisanju. Napišite, kako ste preživeli dva brezskrbna meseca. Pisanje je lahko šaljivo, resno, resnično, izmišljeno, kakor pač hočete, in najboljši spis, ki ga bomo do ponedeljka, 13. septembra, prejeli v naše uredništvo, bomo nagradili s kitaro. Seveda bomo spis, ki ga bo posebna žirija ocenila za najboljšega, tudi objavili. Nagrada je vabljava, zato na delo! Svoja počitniška doživetja pošljite na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 130, 68000 Novo mesto, s pripisom "Počitnice".

MISICA IN SPREMLJEVALKI - Žirija je med 12 kandidatkami za miss Otočca 93 izbrala tri, ki bodo dolenjsko lepoto zastopale na polfinalni prireditvi za Miss Slovenije 93, ki bo v Krškem klubu Pacifik. Na sliki (od leve proti desni): prva spremljevalka Škofjeločanka Irena Demšar, miss Otočca 93 Aljana Vene in Sentyernejčanka Suzana Nosan. (Foto: J. P.)

Na Otočcu zmagala dolenjska lepota

Miss Otočca '93 je Aljana Vene iz Karteljevega, spremljevalki pa Irena Demšar iz Škofje Loke in Sentyernejčanka Suzana Nosan - Polfinale bo v Krškem

OTOČEC - Še ne 19-letna Aljana Vene iz Karteljevega je bila v soboto zvečer v motelski restavraciji z očmi stroge komisije in z enoglasno odločitvijo publike izbrana za miss Otočca '93. Čeprav se je na Otočcu zbralo kar dvanajst lepotic iz raznih slovenskih mest, sta bili izbrani tudi za Aljanini spremljevalki dekletki dolenjske krvi. Prva, Irena Demšar, je sicer doma iz Škofje Loke, vendar je njena mati Brulčeva iz Gabrja pod Gorjanci. Z drugo spremljevalko je bila proglašena Suzana Nosan iz Sentyernejja. Vse tri bodo Dolenjsko zastopale na polfinalnem lepotnem tekmovanju, ki bo v petek, 10. septembra, v klubu "Pacifik" v Krškem. Če dolenjska lepota res kaj velja, bomo Aljano, Ireno ali Suzano morda videli na izboru za miss Slovenije v Portorožu ali celo na izboru za miss sveta v mestu Sun City v Južni Afriki.

LOVCI OB KRISTAL
KOČEVJE - 20. avgusta je bila kočevska policijska postaja obveščena o vlovu v lovsko kočjo na Smuki, ki naj bi se zgodil med 19. julijem in 19. avgustom. Policisti so ugotovili, da je vlomilec odnesel lovčev 6 unikatnih kristalnih kozarcev, steklenico viskija in nekaj zavojčkov cigaret. Vlomilec je vlomil skozi okno in po isti poti tudi odšel. Policisti so mu na sledi.

po poklicu je kemijski tehnik; visoka je 171 centimetrov in teška 56 kilogramov. Na koncu omenimo, da je prireditev vodila Renata Mikec, med številnimi darili, ki so jih prejele izbrane misice, je bil na plesišču restavracije tudi temnordeč alfa romeo spider, ki ga bo Matjaž Tomlje predal miss Slovenije v Portorožu. JANEZ PAVLIN

CLUB LUKNA
v petek, 3. septembra
VIKTORY

Kaj je na sliki?

3.000 TOLARJEV ZA NAGRADO - Razen dveh so bili vsi odgovori na nagradno vprašanje prejšnjega tedna pravilni. Na sliki je bila stara brusniška cerkev in tako je na dopisnico zapisal tudi Robert Porediš, Velike Brusnice 30 a, p. Brusnice, ki bo po pošti prejel denarno nagrado. Prepričani smo, da vas je večina današnja fotografija že prepoznala, in z malo sreče boste lahko dobili nagrade prav vi. Izpolnjene kupone na dopisnicah pričakujemo do ponedeljka, 6. septembra, na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto.

Kaj je na sliki? .....
Moj naslov: .....
Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Studio D
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studio D in Dolenjskega lista

Žreb za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studio D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Tončki Primožič, Veluščkova 13, Koper. Nagrajenki čestitamo!

- (2) Sredi noči zvezda žari - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
- (1) Ne hiti na Tahiti - ANS. HENCEK
- (5) Dober dan - SALEŠKI FANTJE
- (3) Brhko dekle - ANS. ROBERTA PRAPROTNIKA
- (4) Vse najboljšo, draga mati - ANS. VESNA
- (9) Glejte, že sonce zahaja - TINE LESJAK IN BORUT KLOBUČAR
- (6) Fantič mlad - ANS. VINKA CVERLETA
- (-) Vinska pesem - FANTJE IZPOD ROGLE
- (7) Avemarijo zvoni - ALPSKI KVINTET
- (8) Najlepša leta - JOŽE SKUBIC IN SLAPOVI

Predlog za prihodnji teden: Kolovrat - TRIO FRANCIJA OCVRKA.

Glasujem za:.....
Moj naslov:.....
Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto
KUPON ŠT. 34

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Metlika: fantje so za premirje, vendar ne za vsako ceno - V kavarni bi se radi znebili vsiljivega klošarja - Zakaj je terensko vozilo TO tako pogosto na Trški gori?

Prek našega "vročega telefona" zadnji četrtlet ni bilo takšnih klicev, ki bi jemali sapo. K. B. iz Metlike je poklical v imenu prijateljev, ki so bili udeleženci v pretepu v kampu v Podzemlju. Povedal je, da so novinarji in oškodovanci stvari precej napihnil. Marsikaj, kar je pisalo v Slovenskih novicah, ne drži, pa tudi v Dolenjskem listu je napisano preveč enostransko. K. B. je povedal, da njegovim prijateljem ni vseeno za to, kar se je zgodilo. Dejanje si-

cer obzalujejo, opravičevati pa se ne nameravajo, saj po njihovem do pretepa ne bi prišlo, če ne bi izzivala druga stran.

Boris z Ratežase sprašuje, če morda nova slovenska vojska pripravlja katero od svojih oporišč tudi na Trški gori. Tja namreč zelo pogosto vozi terensko vozilo s tablico TO 02-233 z visokim častnikom N. F.

V vsakem mestu se najdejo tudi ljudje, ki so sprti z družbenimi normami, zato pa toliko bolj prijatelji z alkoholom. Takšne seveda premore tudi Novo mesto. L. M. se je potožila nad enim od "klošarjev" (tako se imenuje sam), ki ni nič prijazen, nasprotno, vsiljiv je, predrzen in nasilen. Strahuje žene, ki hodijo k maši in litanijam k frančiškonom, boje se ga v mestni kavarni. Prav tu se najpogosteje zadržuje. Gostje, če ne drže v roki svojega kozarca, se za vsebino lahko obrišejo pod nosom, če pride mimo omenjeni osebek. To, da "žica" za denar in cigarete, je nekaj vsakdanjega.

kanal. Potem bi lahko uredili tudi pločnike in vsaj eno luč javne razsvetljave. Sprašuje, zakaj je za en denar, za druge ga pa ni.

J. K. iz Novoga mesta je bil pred dnevi presenečen, ko je dobil račun od PTT za zamenjavo vrvice na telefonskem aparatu. Sprašuje se, kako so na njihovem servisu lahko za dobrih deset minut dela lahko zaračunali skoraj 1.000 tolarjev.

Naša rubrika skorajda ne zmore brez psov. Tokrat se je potožila Antonija z Grma. Pravi, da je v torek na cesti med Gostičem na trgu in tržnico opazila nadpovprečno velike pasje iztrebke in obsoja tiste lastnike štirinožcev, ki ne počistijo za seboj. Bralec iz Gotne vasi se je v času, ko se ponovno pripravljajo dirke na Gorjance, obregnil ob okoličnem motelu Prepah na Težki vodi. Brežina cestnega odseka, ki pelje do tega motela, je veliko smetišče, ki spominja na pravo deponijo pločevinastih in drugih "prispevkov" sodobne civilizacije. J. P.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bračci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Marija z Gradišča v krajevni skupnosti Sentyernej se je pritoževala nad zanemarjenostjo svoje vasi, skozi katero pelje glavna cesta Novo mesto - Sentyernej. Vse hiše na desni in levi strani ceste imajo gnojnico iz hlevov speljano kar v občestni kanal, tako da v vročini zaudarja daleč naokoli. Pravi, da bi tudi sami pomagali in vse skupaj speljali v zaprt

OBVEZNA SMER NA OTOČCU
OTOČEC - Motelska restavracija prireja vsako soboto plesne večere. V septembru bo obiskovalce zabaval ansambel Obvezna smer. Vabljeni!

VABI DISKOTEKA GRAD
ČRNOMELJ - V soboto, 4. septembra, bo ponovno začela obratovati diskoteka Grad. Vabljeni!

Matere z otroki bežale po potresu

Močnejši potresni sunek so kot bobnenje oz. močan pok v četrtek doživeli v Dolnjem Brezovem, manj na Blanci in v Sevnici - Prekinjena konferenca

SEVNICA, BLANCA - "Počilo je, kot da bi trčila železniška vagona. Med 10-letnim bivanjem v Krškem sem preživel kar nekaj potresov v stolpnici, a takega občutka in poka kot med tokratnim potresom ni bilo," je povedal Andrej Bobek, zaposlen kot komandir na sevniški policijski postaji. Bobek se je priženil v Dolnje Brezovo, naselje na levem bregu Save med Blanco in Sevnico. Na planoti nad magistrarno železnico Zidani Most - Dobova sta si z ženo Lidijo postavila lepo, trdno hišo. Gospa Bobek pravi, da so bili domači med potresom v spodnjih prostorih hiše in so manj čutili potresni sunek, kot bi ga verjetno sicer. "Potresni sunek nam je dvignil keramične ploščice v zgornji kopalnici, betonska plošča, ki smo jo zelo močno armirali, pa ni poškodovana. Na stropu pritlične terase pod omenjeno kopalnico, izoliranem s tervolom in heraklitnimi ploščami, je fasada samoborka popokala po stičiščih plošč heraklita."

V Dolnjem Brezovem je bil četrtek potresni sunek najmočnejši, zato so bili ljudje, ki so podživljali neprijetni dogodek, še pred tedno nedeljo dokaj vznemirjeni. "Ko je počilo in se streslo, sva s hčerko takoj pograbilii vsaka po enega njenega otroka in stekli na plano. Podobno je storila soseda Sinkovičeva in drugi," pripoveduje Marija Slemenšk pa tudi drugi ji pritrjujejo, da si po potresu kar nekaj časa niso upali nazaj v zgradbe. Potres je na Blanci pre-

kinil učiteljsko konferenco, tudi vsi učitelji so stekli na plano. Potres je vzmernil tudi številne Sevničane in okoličane, zamajali so se lestenci in v vitrinah so zaženketali kozarci. Škode pa potres k sreči ni povzročil oz. o tem ni nihče nič kamorkoli javil, nam je v ponedeljek povedal sevniški sekretar za okolje inž. Jože Kolar. Številni so potresni sunek povezovali z doganjanji v krški nuklearni, kar pa stroka odločno zanika. P. PERC

● Pretekli četrtek ob 19.13 smo s faksom zaprosili Seizmološki zavod republike Slovenije za uradno pojasnilo o tem dogodku. V petek popoldne nam je seizmolog inž. Renato Vidrih telefonično sporočil, da so seizmografi observatorija na Golovcu zabeležili 26. avgusta ob 17. uri 41 minut in 24 sekund potres zmerne jakosti iz epicentralne oddaljenosti 66 km vzhodno od observatorija Golovec na koordinatah 46,1 stopinje severne širine in 15,4 stopinje vertikalne dolžine. Potres magnitude 2,8 po Richterju je nastal na krškem seizmogenem sistemu med Blanco in Sevnico in je dosegel 4. do 5. stopnjo po Mercallijevi lestvici. Ker je bilo žarišče zelo plitvo, je potres spremljalo precej močno bobnenje, ki je vznemirilo ljudi, potresni sunek pa ni povzročil škode.